

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**KIZ MESLEK LİSELERİNDE YAŞANAN SORUNLAR HAKKINDA
MESLEKİ EĞİTİM YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİ:
EYÜP, GAZİOSMANPAŞA, FATİH ve AVCILAR ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan

Nurşen DEMİRKAYA AYGÜN

İŞLETME ANABİLİM DALI
İŞLETME YÖNETİMİ BİLİM DALI

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Devrim AKGÜNDÜZ

Kasım 2015

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KIZ MESLEK LİSELERİNDE YAŞANAN SORUNLAR HAKKINDA
MESLEKİ EĞİTİM YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİ:
EYÜP, GAZİOSMANPAŞA, FATİH ve AVCILAR ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Nurşen DEMİRKAYA AYGÜN
(Y1312.041038)

İŞLETME ANABİLİM DALI
İŞLETME YÖNETİMİ BİLİM DALI

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Devrim AKGÜNDÜZ

Kasım 2015

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz İşletme Ana Bilim Dalı İşletme Yönetimi Yüksek Lisans Programı Y1312.041038 numaralı öğrencisi **Nurşen DEMİRKAYA AYGÜN**'ün “**KIZ MESLEK LİSELERİNDE YAŞANAN SORUNLAR HAKKINDA MESLEKİ EĞİTİM YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİ: EYÜP, GAZİOSMANPAŞA, FATİH VE AVCILAR ÖRNEĞİ**” adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 26.06.2015 tarih ve 2015/13 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından *ay.bır.kipi.* ile Tezli Yüksek Lisans tezi olarak *..kayıf..* edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi :25/11/2015

1)Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Devrim AKGÜNDÜZ

[Handwritten signature of Devrim Akgündüz]

2) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Hamide ERTEPINAR

[Handwritten signature of Hamide Ertepinar]

3) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Ragıp ÖZYÜREK

[Handwritten signature of Ragıp Özyürek]

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

ÖNSÖZ

Bilgiye ulaşımın oldukça kolay olduğu günümüzde, bilgi, beceri ve yeteneklerin doğru yerde, doğru zamanda kullanılması zorunluluk arz etmektedir. Bu unsurların eğitim süreci içerisinde ders biçiminde olmaktan çok yaşamın tümünü kapsayan bir parçası şeklinde yerleştirilip eğitime dâhil olan bireylere özümsetilmesi gerekmektedir.

Teknolojideki ve sanayideki gelişime uyum sağlamak, küreselleşen eğitim olanaklarına paralel bir eğitim sistemi yapısı ortaya koyabilmek için evrensel değerleri odakta tutmanın bir gereklilik olması kadar toplumun değerlerini göz ardı etmeyen bir eğitim politikası geliştirmek ve bu bağlamda program hazırlık çalışmalarının yürütülmesi önem taşımaktadır. Oluşturulacak programlarda arz – talep dengesi gözetilerek öncelikle toplumun ihtiyaçları dikkate alınarak eğitim içerikleri hazırlanmalıdır.

Araştırmada önce bir kavramsal çerçeve çizilmiştir. Burada mesleki ve teknik eğitim kavramı, mesleki ve teknik eğitimin toplumumuzdaki gelişimi ve yasal dayanakları gibi kavramlar üzerinde durulmuştur. Ayrıca sektöre ara eleman yetiştirmeyi hedefleyen mesleki ve teknik eğitim kurumlarında çalışan eğitimcilerin sektörün ihtiyaçlarını daha net bir şekilde analiz edebilmek için eğitimcilere bir anket uygulaması yapılmıştır.

Bu araştırmam sırasında bana her türlü desteği veren, başta tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Devrim AKGÜNDÜZ olmak üzere değerli hocalarım Prof. Dr. Hamide ERTEPINAR ve Prof. Dr. Ragıp ÖZYÜREK'e sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Aralık 2015

Nurşen DEMİRKAYA AYGÜN

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGE LİSTESİ	xi
ÖZET	xvii
ABSTRACT	xix
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Problemi	4
1.2.1. Araştırma Soruları	4
1.3. Araştırmanın Amacı	7
1.4. Araştırmanın Önemi	7
1.5. Sayıtlılar	9
1.6. Sınırlılıklar	9
2. LİTERATÜR BİLGİSİ	11
2.1. Mesleki ve Teknik Eğitim Kavramı	11
2.2. Türk Toplumunda Mesleki ve Teknik Eğitimin Tarihçesi	19
2.2.1. Cumhuriyet öncesi dönem.....	19
2.2.2. Türkiye Cumhuriyeti dönemi	25
2.3. Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Yasal Dayanakları	35
2.4. Kadınlara Yönelik Mesleki ve Teknik Eğitim	36
2.5. İstanbul’da Bulunan Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarına Yönelik Sayısal Veriler	41
3. YÖNTEM	43
3.1. Araştırmanın Modeli	43
3.2. Çalışma Grubu.....	43
3.3. Veri Toplama Aracı.....	46
3.4. Uygulama	49
3.5. Verilerin Analizi.....	49
4. BULGULAR	51

4.1. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Mesleki Eğitimin Statüsünün İyileştirilmesine Yönelik Görüşleri.....	53
4.2. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Mesleki Eğitimin Statüsünün İyileştirilmesine Yönelik Görüşleri.....	54
4.3. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Mesleki Eğitimin Statüsünün İyileştirilmesine Yönelik Görüşleri.....	56
4.4. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Mesleki Yönlendirmeye Yönelik Görüşleri	57
4.5. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Mesleki Yönlendirmeye Yönelik Görüşleri	58
4.6. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Mesleki Yönlendirmeye Yönelik Görüşleri	60
4.7. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okula Devam ve Başarısına Yönelik Görüşleri	61
4.8. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okula Devam ve Başarısına Yönelik Görüşleri	63
4.9. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okula Devam ve Başarısına Yönelik Görüşleri.....	64
4.10. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Mesleki Teknik Eğitim Okullarından Yükseköğretime Geçiş Hakkında Görüşleri.....	65
4.11. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Mesleki Teknik Eğitim Okullarından Yükseköğretime Geçiş Hakkında Görüşleri.....	67
4.12. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Mesleki Teknik Eğitim Okullarından Yükseköğretime Geçiş Hakkında Görüşleri.....	68
4.13. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Ortaöğretim ve Yükseköğretim Programları Arasında Bütünlük ile İlgili Görüşleri.....	70
4.14. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Ortaöğretim ve Yükseköğretim Programları Arasında Bütünlük ile İlgili Görüşleri.....	71
4.15. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Ortaöğretim ve Yükseköğretim Programları Arasında Bütünlük ile İlgili Görüşleri.....	73
4.16. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Bütçe Kaynaklarından Mesleki Eğitime Ayrılan Pay Hakkındaki Görüşleri	74
4.17. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Bütçe Kaynaklarından Mesleki Eğitime Ayrılan Pay Hakkındaki Görüşleri	75

4.18. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Bütçe Kaynaklarından Mesleki Eğitime Ayrılan Pay Hakkındaki Görüşleri	77
4.19. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununun Güncellenmesi Hakkındaki Görüşleri	78
4.20. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununun Güncellenmesi Hakkındaki Görüşleri	79
4.21. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununun Güncellenmesi Hakkındaki Görüşleri	81
4.22. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Uygulamalı Ders Saatleri ile İlgili Görüşleri	82
4.23. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Uygulamalı Ders Saatleri ile İlgili Görüşleri	84
4.24. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Uygulamalı Ders Saatleri ile İlgili Görüşleri	85
4.25. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Meslek Dersi Öğretmenlerinin Nitelikleri ile İlgili Görüşleri	86
4.26. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Meslek Dersi Öğretmenlerinin Nitelikleri ile İlgili Görüşleri	88
4.27. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Meslek Dersi Öğretmenlerinin Nitelikleri ile İlgili Görüşleri	90
4.28. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Mesleki Öğretimin Sivil Toplum ve Kamu Kuruluşları Arasındaki İlişki ile İlgili Görüşleri	91
4.29. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Mesleki Öğretimin Sivil Toplum ve Kamu Kuruluşları Arasındaki İlişki ile İlgili Görüşleri	92
4.30. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Mesleki Öğretimin Sivil Toplum ve Kamu Kuruluşları Arasındaki İlişki ile İlgili Görüşleri	94
4.31. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Meslek Lisesi Mezunlarının Değerler Eğitimi Alması ile İlgili Görüşleri	95
4.32. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Meslek Lisesi Mezunlarının Değerler Eğitimi Alması ile İlgili Görüşleri	97
4.33. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Meslek Lisesi Mezunlarının Değerler Eğitimi Alması ile İlgili Görüşleri	98
5. SONUÇ TARTIŞMA ve ÖNERİLER	101

5.1 Sonuç ve Tartışma	101
5.2 Öneriler.....	110
KAYNAKLAR.....	111
EKLER.....	119
ÖZGEÇMİŞ.....	129

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 2.1: Yıllara göre Millî Eğitim Bakanlığına ayrılan bütçe oranları	15
Çizelge 2.2: Ulusal Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinin birimlere göre dağılımı.....	17
Çizelge 2.3: Öğretim yılına göre mesleki ve teknik ortaöğretim mezunlarının toplam ortaöğretim mezunları içindeki oranı.....	18
Çizelge 2.4: Mesleki ve Teknik Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda öğretimi yapılan alan ve dallar	29
Çizelge 2.5: 2013 – 2014 Eğitim – öğretim yılı ortaöğretim kurumlarında okul türlerine göre okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayısı.....	40
Çizelge 2.6: İstanbul’da ortaöğretim kurumlarında okul türlerine göre okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayısı.....	41
Çizelge 2.7: İstanbul’da ilçelere göre mesleki ortaöğretim kurumlarında okul türlerine göre okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayısı	42
Çizelge 3.1: Anket uygulaması yapılan kız meslek liseleri.....	44
Çizelge 3.2: Araştırmadaki eğitimcilerin yaptıkları göreve göre dağılımı	44
Çizelge 3.3: Eğitim durumuna ilişkin sıklık ve yüzdeler	44
Çizelge 3.4: Kıdem durumuna ilişkin sıklık ve yüzdeler	45
Çizelge 3.5: Eğitimcilerin çalıştığı kurumlar ile kıdem durumlarının karşılaştırılması	45
Çizelge 3.6: Eğitimcilerin eğitim durumları ile yaptıkları görevlerin karşılaştırılması	46
Çizelge 3.7: Anket maddelerine ait puan, seçenek ve sayısal sınırlar	47
Çizelge 3.8: Anketin güvenilirliği.....	48
Çizelge 4.1: Kolmogorov Smirnov Z testi.....	52
Çizelge 4.2: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik ortalama ve standart sapma değerleri.....	53
Çizelge 4.3: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları.....	54
Çizelge 4.4: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik ortalama ve standart sapma değerleri.....	54
Çizelge 4.5: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları.....	55
Çizelge 4.6: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik ortalama ve standart sapma değerleri.....	56

Çizelge 4.7: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları	57
Çizelge 4.8: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki yönlendirmeye yönelik ortalama ve standart sapma değerleri	57
Çizelge 4.9: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki yönlendirmeye yönelik görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları	58
Çizelge 4.10: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki yönlendirmeye yönelik ortalama ve standart sapma değerleri	59
Çizelge 4.11: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki yönlendirmeye yönelik görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları	59
Çizelge 4.12: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki yönlendirmeye yönelik ortalama ve standart sapma değerleri.....	60
Çizelge 4.13: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki yönlendirmeye yönelik görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları	61
Çizelge 4.14: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik ortalama ve standart sapma değerleri.....	61
Çizelge 4.15: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları	62
Çizelge 4.16: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik ortalama ve standart sapma değerleri.....	63
Çizelge 4.17: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları	64
Çizelge 4.18: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik ortalama ve standart sapma değerleri.....	64
Çizelge 4.19: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları ...	65
Çizelge 4.20: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçişe yönelik ortalama ve standart sapma değerleri.....	66
Çizelge 4.21: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkında görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları	66
Çizelge 4.22: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkında ortalama ve standart sapma değerleri.....	67

- Çizelge 4.23:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkında görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları 68
- Çizelge 4.24:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkında ortalama ve standart sapma değerleri 69
- Çizelge 4.25:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkında görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları 69
- Çizelge 4.26:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasında bütünlük ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri 70
- Çizelge 4.27:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasında bütünlük ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları 71
- Çizelge 4.28:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasında bütünlük ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri 72
- Çizelge 4.29:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasında bütünlük ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları 72
- Çizelge 4.30:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasında bütünlük ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri 73
- Çizelge 4.31:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasında bütünlük ile ilgili görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları 74
- Çizelge 4.32:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkında ortalama ve standart sapma değerleri 74
- Çizelge 4.33:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları 75
- Çizelge 4.34:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkında ortalama ve standart sapma değerleri 76
- Çizelge 4.35:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları 76
- Çizelge 4.36:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkında ortalama ve standart sapma değerleri 77
- Çizelge 4.37:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları 78

Çizelge 4.38: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkında ortalama ve standart sapma değerleri	78
Çizelge 4.39: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları	79
Çizelge 4.40: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkında ortalama ve standart sapma değerleri	80
Çizelge 4.41: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları	80
Çizelge 4.42: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkında ortalama ve standart sapma değerleri	81
Çizelge 4.43: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları	82
Çizelge 4.44: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri	82
Çizelge 4.45: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları	83
Çizelge 4.46: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri	84
Çizelge 4.47: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları	85
Çizelge 4.48: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri.....	85
Çizelge 4.49: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları	86
Çizelge 4.50: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri.....	87
Çizelge 4.51: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları	87
Çizelge 4.52: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri.....	88
Çizelge 4.53: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları	89

- Çizelge 4.54:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri..... 90
- Çizelge 4.55:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları..... 91
- Çizelge 4.56:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri..... 91
- Çizelge 4.57:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları..... 92
- Çizelge 4.58:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri..... 93
- Çizelge 4.59:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları..... 93
- Çizelge 4.60:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri 94
- Çizelge 4.61:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları 95
- Çizelge 4.62:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri 96
- Çizelge 4.63:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları 96
- Çizelge 4.64:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri 97
- Çizelge 4.65:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları 98
- Çizelge 4.66:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri 99
- Çizelge 4.67:** Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları 99

**KIZ MESLEK LİSELERİNDE YAŞANAN SORUNLAR HAKKINDA
MESLEKİ EĞİTİM YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİ:
EYÜP, GAZİOSMANPAŞA, FATİH ve AVCILAR ÖRNEĞİ**

ÖZET

Bu çalışmayla, günümüzde Kız Meslek Liselerinde yaşanan sorunları ile ilgili okul yöneticisi, öğretmen ve eğitimcilerin görüşlerinin alınması ve çalışılan kurum, yapılan görev, eğitim durumu ve çalışma süresine bağlı anlamlı farkların varlığı ya da yokluğu tespit edilmesi ve var olan sorunlara dönük çözüm önerileri getirilmesi hedeflenmektedir. Araştırmanın evreni, 2014 – 2015 eğitim – öğretim yılında İstanbul ili Avcılar, Eyüp, Fatih ve Gaziosmanpaşa ilçelerinde bulunan resmi Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde (Kız Meslek Lisesi) çalışan eğitim yöneticileri, öğretmen ve eğitimcilerden meydana gelmektedir. Örneklem, evreni oluşturan kurumlarda çalışan ve olasılığa dayalı olmayan, örneklemede kasti örnekleme yöntemi ile tespit edilen 240 kişiden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılacak veriler, Aslantürk tarafından geliştirilen iki bölüm, 55 maddeden oluşan beşli Likert tipi ölçek kullanılarak toplanmıştır. Anketin iç güvenilirlik katsayısı Cronbach Alpha $\alpha = 0,933$ olarak tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, elde edilen veriler ışığında, yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kız Meslek Lisesi Sorunları, Kız Meslek Liseleri, Kadın Eğitimi, Eğitim, Mesleki Eğitim.

**OPINIONS OF EDUCATIONAL ADMINISTRATORS AND TEACHERS ON
THE PROBLEMS ENCOUNTERED IN VOCATIONAL HIGH SCHOOLS
FOR GIRLS: CASE OF EYÜP, GAZIOSMANPAŞA, FATİH AND AVCILAR
DISTRICTS**

ABSTRACT

With this study, it is aimed to get the ideas of school administrators, teachers and trainers about the problems of vocational high schools for girls and determine the existence or absence of meaningful differences related to institution of employment, role, educational status and duration of employment and bring forward proposals for the existing problems. The universe of the study is comprised of the administrators, teachers and trainers of public vocational high schools for girls which are situated in Avcılar, Eyüp, Fatih and Gaziosmanpaşa districts of İstanbul in 2014 – 2015 academic year. Sample is comprised of 240 people who are working in the institutions of the universe and selected with non-probabilistically intentional sampling method. The data to be used in the study is gathered using five point Likert scale consisting of two parts and 55 items which is developed by Aslantürk. Internal reliability coefficient is Cronbach Alpha $\alpha = 0,933$. At the end of the study, in the light of the gathered data, solutions are offered for the experienced problems.

Keywords: Problems of Vocational High Schools for Girls, Vocational High Schools for Girls, Women Education, Education, Vocational Education.

1. GİRİŞ

Bu bölümde, problem durumu, araştırmanın problemi, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıtlar ve sınırlılıklara dair bilgiler yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Günümüz gelişmiş ülkelerinin mesleki eğitim politikaları, toplum yapısına ve teknolojik gelişmelere uygun biçimde düzenlenmiştir. Bu düzenlemeyi gerçekleştiren ülkeler, ekonomik bakımdan güç sahibi olmalarının yanında siyasal ve kültürel alanda da etkin konuma gelmiştir. Mesleki ve teknik eğitime yeterince ehemmiyet atfetmeyen ülkelerin ise söz sahibi olma ve gelişim bakımından geri kaldıkları görülmektedir (Demirtaş ve Küçük, 2008).

Toplumun bireylerini geliştirmek ve bu bireylere yeni nitelikler kazandırmak, toplumun siyasal, sosyal ve ekonomik bakımdan kalkınmasının temelini oluşturmaktadır. Toplumun gelişmişlik ve kalkınmışlık düzeyinin yükseltilmesi ancak nitelikli insan gücü yetiştirilmesiyle mümkündür. Nitelikli işgücünü yetiştirmenin ön koşulu da eğitim sisteminin sağlıklı kurgulanmasına bağlıdır. Sosyal ve ekonomik kalkınmayı amaçlayan ülkeler, mevcut insan güçlerini en verimli biçimiyle kullanarak bu güçten fayda sağlamak zorundadır. Mesleki ve teknik eğitim, bu faydanın sağlanması aşamasında tetikleyici güç olarak karşımıza çıkmaktadır (Yıldırım ve Şahin, 2015).

Ülkelerin gelişmişlik düzeylerinin göstergelerinden biri de o ülkedeki kadınların eğitim seviyesi olarak kabul edilmektedir. Eğitim, cinsiyet farkı gözetilmeksizin toplumun tüm bireylerinin faydalanması gereken bir haktır (Demiray, 2013). Eğitim alanında hızlı ilerleme kaydedilmektedir ancak kadınların eğitim sürecine katılımı konusu hala önemli bir sorun alanını oluşturmaktadır. Gelişmekte olan ülkelerde kadın ve erkeklerin eğitime ulaşma olanakları eşit değildir ve erkeklerden daha az eğitim alan kadınlar yaşam standartlarını yükseltecek bilgi ve becerileri edinmemektedir (Gökçimen, 2008).

İstihdam ile eğitim düzeyi, mesleki beceri ve yeterlilikler arasında paralellik söz konusudur (Bakırcı, 2012). Eğitim düzeyi düşük kadınların işgücüne katılım oranı azdır. Dolayısıyla, kadınların niteliklerini çeşitlendiren, yeni beceriler elde etmelerini sağlayan ve farklı sahalarda istihdam imkânları sunan bir mesleki eğitim sistemi önem taşımaktadır (Öksüz, 2007).

Kadınların din ve feodalitenin kendilerine biçtiği kıyafetten sıyrılması Rönesans hareketi sırasında olmuştur. Resim ve heykel sanatlarında kadın vücudunun görünür hale gelmesinin ardından reform hareketleri ile sosyal hayatta kadınların sesleri duyulur hale gelmiştir. Ancak ne Rönesans ne de Reform hareketleri kadınların siyasal hayatta yer almalarını sağlayamamıştır (Konan, 2011).

Ülkemizde kadın eğitime önem verilmesinin gerekliliği Tanzimat devrinden sonra anlaşılmıştır. Kadınların bilinçlenmeye başlaması, Cumhuriyetin kurulduğu ilk yıllarda kendilerine tanınan haklarla gerçekleşmiştir. Buna bağlı olarak kadınlara yönelik hassasiyet artmış ve kadınların eğitim süreçlerine dâhil edilmesi gerekliliği fikri yerleşmeye başlamıştır (Şahin, Çek ve Oklay, 2011).

Mesleki ve teknik eğitime yönelik olarak ilk adımlar, Mustafa Kemal ATATÜRK öndeliğinde hayata geçirilen eğitim seferberliği çerçevesinde, mesleki ve teknik eğitimin kurucu ve aynı zamanda ilk müsteşarı olan Kimya ve Fizik öğretmeni Mehmet Rüştü UZEL tarafından atılmıştır. 1927 yılında, Yükseköğretim Dairesince meslek okullarına dair işler yürütülmektedir. Anılan yıl yürürlüğe konan 1052 sayılı kanunla Erkek Sanat Okullarının Milli Eğitim Bakanlığı bünyesine alınması sağlanmıştır. 1935 – 1936 eğitim – öğretim yılında, ortaokul mezunu öğrencilerin Kız Enstitülerinde öğrenim görmelerinin önünü açan düzenlemeyle Kız Meslek Liselerine ilişkin adımlar devam etmiştir. Kız Meslek liselerinin öncüsü olarak kabul edilebilecek eğitim kurumları, 1938 – 1939 eğitim – öğretim yılında ortaya çıkmıştır: Küçük kasaba ve köylerde eğitim olanağından uzak kızlar için “Gezici Kurslar”. 1946 – 1947 eğitim – öğretim yılına gelindiğinde ise, Kız Enstitülerinden ve Akşam Kız Sanat Okullarından mezun olan bireylerin uzmanlaşmalarının önünü açmak amacıyla İstanbul Beyoğlu Kız Teknik Öğretim Olgunlaşma Enstitüsü faaliyete geçirilmiştir. 1963 – 1964 eğitim – öğretim yılına gelindiğinde, ortaokulu temel alan 3 yıllık meslek okullarına dönüşen kız enstitülerinde meslek alanı tercihini temel alan programlar uygulanmaya başlanmıştır. 1967 – 1968 eğitim – öğretim yılıyla birlikte Akşam Kız

Sanat Okullar, Pratik Kız Sanat Okulları olarak adlandırılmaya başlanmıştır. 1974 – 1975 eğitim – öğretim yılında, III. Beş Yıllık Kalkınma Planı ve IX. Milli Eğitim Şurası Kararlarına dayanarak bu okullar “Kız Meslek Lisesi” olarak adlandırılmıştır. Aynı yıl, mesleki bilgiler edindirmenin yanında yükseköğretime de öğrenci hazırlama hedefiyle Kız Teknik Liseleri açılmıştır. 1983 – 1984 eğitim – öğretim yılıyla birlikte, orta seviyede dil bilgisine sahip meslek elemanı yetiştirmeyi hedefleyen Anadolu Kız Meslek Liseleri açılmıştır. 2001 yılında yürürlüğe giren 4702 sayılı kanun kapsamında Mesleki Teknik Eğitim Merkezleri kurulmuştur (Akyüz, 2009; Demirtaş ve Küçük, 2008).

Mesleki ve teknik eğitim, UNESCO ve ILO (2002) tarafından, genel eğitimin yanında teknoloji ve teknolojinin ilişkili olduğu bilimlere yönelik mesleklere ilişkin uygulama becerisi, tutumu ve anlayışı kazandırma olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda mesleki ve teknik eğitim, ülkelerin ekonomik, sosyal, kültürel ve politik bakımdan ilerlemesine önemli ölçüde destek sağlamaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı Aralık 2013 istatistikî verilerine göre Türkiye’de toplam; 2.269.651 öğrenci, 6.204 okulda, 135.502 öğretmenle ve 59.459 derslikte mesleki orta öğretim düzeyinde örgün eğitim almaktadır. Mesleki Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı 60 alan ve 226 dalda eğitim verilmektedir. Meslek lisesi türlerine göre öğrenci dağılımları ise, erkek teknik öğretim okullarında 752.272, ticaret turizm öğretimi okullarına 400.942, kız teknik öğretim okullarına 374.370 ve sağlık meslek liselerine 65.679 öğrenci şeklindedir. Bununla birlikte, mesleki açık lisede öğrenim gören öğrenciler, hafta içi ya da hafta sonları yüz yüze eğitim kapsamında meslek dersleri ile beceri eğitim almaktadır.

Mesleki teknik eğitim sürecinde yer alan paydaşlar üç gruba ayrılabilir:

- Mesleki Eğitim Alanlar ve Verenler: Örgün, yaygın ve informal öğrenme süreçlerine dâhil olan bireyler, bu bireylerin eğitimiyle ilgili akademik ve idari onumda çalışanlar; başka bir deyişle mesleki eğitim birimlerinde yer alan bütün bireyler.

- İş Dünyası: İşçi ve işveren sendikaları, federasyonlar, konfederasyonlar, STK’lar, meslek odaları.

- Mesleki Eğitim Komitesi: Mesleki eğitimi, bölgeden il – ilçe seviyesine kadar çeşitli kademelerde yöneten, izleyen, veri toplayan, bu süreci ölçen ve

değerlendiren kurum ve kurullardır. Ulusal ya da bölgesel düzeyde koordinasyonu sağlayan, birçok kuruluşu temsil eden daimi ya da geçici kurullardır. İstanbul Ticaret Odası ev sahipliğinde yürütülen İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İŞ-Kur ve sektör temsilcilerinden oluşan “Mesleki Eğitim Komitesi” bunlara örnek teşkil etmektedir.

Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarımız, program, mevzuat, ders araç gereçleri ve örgütlenme açısından ele alındığında, sanayinin gerisinde kalmış olması bakımından ülke ve sektör ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte değildir (Nogay, 2007).

1.2. Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın problem cümlesi, “Ülkemizde kız meslek liselerinde yaşanan sorunlara yönelik, bu liselerde görev alan öğretmenlerin görüşleri nelerdir?” olarak belirlenmiştir.

1.2.1 Araştırma Soruları

1. Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşleri arasında

- a. kıdem bakımından
- b. görev bakımından
- c. eğitim durumu bakımından

anlamli bir farklılık var mıdır?

2. Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki yönlendirmeye yönelik görüşleri arasında

- a. kıdem bakımından
- b. görev bakımından
- c. eğitim durumu bakımından

anlamli bir farklılık var mıdır?

3. Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve okul başarısına yönelik görüşleri arasında

- a. kıdem bakımından
- b. görev bakımından
- c. eğitim durumu bakımından

anlamlı bir farklılık var mıdır?

4. Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından yükseköğretime geçiş sistemi hakkında görüşleri arasında

- a. kıdem bakımından
- b. görev bakımından
- c. eğitim durumu bakımından

anlamlı bir farklılık var mıdır?

5. Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki ve teknik ortaöğretim ile mesleki ve teknik yükseköğretim programları arasındaki bütünlük ile ilgili görüşleri arasında

- a. kıdem bakımından
- b. görev bakımından
- c. eğitim durumu bakımından

anlamlı bir farklılık var mıdır?

6. Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin bütçe kaynaklarından mesleki ve teknik eğitime ayrılan pay hakkında görüşleri arasında

- a. kıdem bakımından
- b. görev bakımından
- c. eğitim durumu bakımından

anlamlı bir farklılık var mıdır?

7. Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin 3308 sayılı Çıraklı ve Mesleki Eğitim Kanununun güncellenmesine yönelik görüşleri arasında

- a. kıdem bakımından
- b. görev bakımından
- c. eğitim durumu bakımından

anlamli bir farklılık var mıdır?

8. Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin uygulamalı ders saatlerine yönelik görüşleri arasında

- a. kıdem bakımından
- b. görev bakımından
- c. eğitim durumu bakımından

anlamli bir farklılık var mıdır?

9. Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin meslek dersi öğretmenlerinin niteliklerine yönelik görüşleri arasında

- a. kıdem bakımından
- b. görev bakımından
- c. eğitim durumu bakımından

anlamli bir farklılık var mıdır?

10. Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki ve teknik eğitimin sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkisine yönelik görüşleri arasında

- a. kıdem bakımından
- b. görev bakımından
- c. eğitim durumu bakımından

anlamli bir farklılık var mıdır?

11. Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olanların değerler eğitimine yönelik görüşleri arasında

- a. kıdem bakımından
- b. görev bakımından
- c. eğitim durumu bakımından

anlamli bir farklılık var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma ile mesleki teknik orta öğretim okullarında vazife yapan yöneticiler, öğretmenler ve diğer eğitimciler; buldukları kurum, eğitim durumları ve kurumlarda yaptıkları görevler ve kıdem durumlarına göre kız meslek liselerinde yaşanan sorunlara bakış durumlarında anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığı ortaya konmaktadır. Ayrıca var olan sorunlara dönük çözüm önerileri getirilmektedir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Mesleki Teknik Eğitime dair politikalarını çok iyi bir şekilde düzenleyen ve sosyal yapıyı teknolojik gelişmelere uyumlu hale getiren ülkelerin birçok açıdan gelişmiş oldukları gözlemlenmektedir. Bu ülkeler, ekonomik sahada güç kazandıkları gibi bu gücün getirdiği avantajla kültür ve siyaset alanlarında da söz sahibi olmuştur. Ülkelerin sahip oldukları avantajları iyi kullanmaları gerekmektedir. Nüfus ve stratejik konum iyi değerlendirilmelidir. Araştırmalar göstermektedir ki, genç nüfus oranı büyük olmasına rağmen bu nüfusa iyi bir şekilde eğitim vererek istihdam edilmelerinin önünü açmayan ülkelerde yaşanan toplumsal, siyasal ya da ekonomik krizler daha çok iz bırakıcı niteliktedir. Ülkemiz genç nüfusunun yaklaşık %20'sinin işsiz olması, uzak gelecekte ortaya çıkması muhtemel ciddi bir sosyal tehdidin öncüsüdür. Bu duruma müdahale etmede kullanılacak biricik araç ise nitelikli bir mesleki ve teknik eğitimidir (Aslantürk, 2014). Gelişmiş ülkelerin mesleki eğitim politikaları, teknolojik ilerleme ve toplumsal yapılarına uygun biçimde düzenlenmiştir. Mesleki ve teknik eğitime gereken önceliği vermeyen ülkelerin ise gelişim açısından sıranın gerilerinde yer aldıkları görülmektedir. Toplumun sosyal, siyasal ve ekonomik açıdan ilerlemesinin temeli, o toplumun üyelerinin gelişmesini ve bu üyelere yeni nitelikler edindirmeye dayanmaktadır. Yetiştirilen nitelikli iş gücü, toplumların kalkınmışlık ve gelişmişlik seviyesinin göstergesidir. Nitelikli insan gücü yetiştirme, sağlıklı kurgulanmış bir

eğitim sistemiyle m¼mk¼nd¼r. Mesleki ve teknik eğitim, sosyal bakımdan kalkınmayı hedefleyen ¼lkeler için ¼n koşul olan h¼lihazırdaki insan g¼c¼n¼ en verimli şekilde kullanarak fayda elde etmenin başlangıç noktasıdır (Demirtaş ve K¼c¼k, 2008; Yıldırım ve şahin, 2015).

D¼nya ekonomisinin k¼reselleřmesiyle birlikte ¼lke ekonomileri kadar sekt¼rlerde de ortaya çıkan rekabet, salt mesleklere ilişkin g¼revlerin yerine getirilmesinin yeterli kabul edilmekten uzak olduğunu ortaya çıkartmıştır. Buna bağlı olarak, mesleğe ilişkin g¼revlerin zaman ve kaynak kullanımı bakımından en verimli biçimde yerine getirilmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bundan dolayı mesleki eğitim, çalışan bireylerin verimliliğini artırmak için de yapılmaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2012).

İstihdam, eğitim seviyesi, mesleki yeterlilikler ve beceriler ile paralellik arz etmektedir (Bakırcı, 2012). Kadınların iş g¼c¼ne katılım oranı da bu doğrultuda eğitim seviyesine bağlıdır. Buna g¼re, mesleki ve teknik eğitim, kadınların niteliklerini çeşitlendirmeli ve yeni beceriler edinmesini sağlamalı, b¼ylelikle çeşitli alanlarda istihdam olanakları sunmalıdır. (¼ks¼z, 2007).

Bu alışma ile T¼rkiye’de mesleki eğitimin yaşadığı sorunların, eğitimi verenler ve eğitim y¼neticileri g¼z¼yle tespit edilmesi ve buna dayanarak öz¼m ¼nerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına g¼re, eğitim – ¼đretim s¼reci sonunda elde edilen etkililiğin artması için ¼zel sekt¼r¼n gereksinimlerinin belirlenmesinde arz ve talep dengesine destek olunması hedeflenmektedir.

Kadın eğitimi ile ilgili çalışmalara y¼nelik olarak g¼sterilmesi gereken ihtimamın yalnızca s¼zde kaldığı toplumumuzda, sosyo-k¼lt¼r seviyemizin sınırları halen gelişmiş ¼lkeler standartlarında değildir. Bir kadının eğitilmesinin dolaylı olarak toplumun eğitilmesi anlamına geldiği gerçeğine dayanarak ve en nihayetinde bu yolla ¼lkenin kalkınmışlık d¼zeyinin artacağı fikriyle, Kız Meslek Liselerinde kızlarımızın eğitiminde yaşanan sorunların tespiti ve olası öz¼mlerin incelenmesi, kadınların eğitim s¼relerine d¼hil edilmesi konusunda y¼r¼t¼lecek herhangi bir çalışmaya destek sağlama potansiyeli taşması bakımından ¼nem arz etmektedir.

1.5. Sayıtlar

- a. Araştırmada görüşlerine başvuru olan kız meslek liselerinde çalışan yönetici, öğretmen ve eğitici personelin veri toplama aracı için verdikleri yanıtlar katılımcıların gerçek görüşlerini ortaya koymaktadır.
- b. Araştırmaya katılan yönetici, öğretmen ve eğiticiler, kız meslek liselerinde yaşanan sorunlar hakkında değerlendirme yapabilecek düzeyde bilgi ve deneyime sahiptirler.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırma sırasında bazı sınırlılıklarla karşı karşıya kalınmıştır. Bu araştırma;

- a. 2014-2015 Eğitim-öğretim yılında İstanbul'un Eyüp, Gaziosmanpaşa, Fatih ve Avcılar ilçelerinde bulunan yedi tane Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde görev yapan öğretmenler ile
- b. Araştırma kapsamında veri toplama amacıyla kullanılan anket ile ve
- c. Ortaöğretim öğrencilerinin ankete verdikleri cevaplar ile sınırlıdır.

2. LİTERATÜR BİLGİSİ

Bu bölümde, araştırmanın kavramsal çerçevesine dair bilgiler yer almaktadır.

2.1. Mesleki ve Teknik Eğitim Kavramı

Ünalın ve Öztürk (2008), eğitim kelimesinin Latince “Educate” mastarının isim hali olan “Education” kelimesinin Türkçe karşılığı olduğunu belirtmektedir. Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlüğünde eğitim, “Yeni kuşakların, toplum yaşayışında yerlerini almak için hazırlanırken, gerekli bilgi, beceri ve anlayışlar elde etmelerine ve kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme etkinliği” olarak tanımlanmaktadır. Ünalın ve Öztürk (2008), eğitimin doğumla başlayıp ölüme kadar devam eden bir süreç olduğunu vurgulamış ve bu sürecin toplumların kültürel, sosyal, ekonomik ve politik gerçekliklerine göre şekillendirildiğini belirtmiştir. Bursalıoğlu (2013), eğitimin temel görevinin devletin varlığını sürdürmek olduğunu ifade etmiştir. Karaman (1994), eğitimi, bireylerin toplumda hak ettikleri yer ya da meslekleri edinmek için yararlanacağı bilgi, davranış ve yeteneklerle donatılması olarak tanımlamaktadır. Bu yazara göre, eğitim sayesinde bireyler daha üretken ve daha verimli hale getirilir. Akyüz’e (2009) göre eğitim, hayat boyu devam etmektedir ve planlı olduğu gibi tesadüfi de olabilir. Yazar, eğitimin “*kişinin zihni, bedenî, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının en uygun şekilde ya da istenilen bir doğrultuda geliştirilmesi, ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümü*” olduğunu vurgulamıştır.

Tosun (2010), mesleki eğitimin kişilere belirli bir mesleğe dönük olarak bilgi ve becerinin yanında iş alışkanlıkları da kazandıran ve kişilerin yeteneklerini geliştirmesine imkân sunan bir eğitim olduğunu belirtirken teknik eğitimin ise ileri seviyede fen ve matematik bilgisi yanında iş sahasındaki orta ve yüksek kademeler arası düzey için uygulamalı teknik beceriler gerektiren bilgi, beceri ve iş alışkanlıkları kazandıran ileri düzey bir meslek eğitimi olduğunu belirtmektedir. Mesleki eğitim, toplum bireylerinin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak bir meslek alanında beceri

ve davranış kazandırma faaliyetidir. Mesleki eğitimde göz ardı edilmemesi gereken önemli bir husus bireysel gelişimin sağlanması ve bireyin yeteneklerinin geliştirilerek topluma faydalı olmasının temin edilmesidir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2006).

Toplumun gelişmişlik ve kalkınmışlık seviyesinin yükseltilmesinin en temel ön koşullarından birisi, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesidir (Yıldırım ve Şahin, 2015). Bu bakımdan, UNESCO ve ILO (2002) tarafından “*genel eğitime ek olarak teknoloji ve teknolojiyle ilgili bilimlere dair eğitimi ve çeşitli ekonomik sektör ve sosyal yaşamdaki mesleklere ilişkin uygulamaya dönük beceri, tutum, anlayış ve bilgi edinimini*” biçiminde tanımlanan Mesleki ve Teknik Eğitim, ülkelerin sosyal, ekonomik, politik ve kültürel açıdan ilerlemesine önemli katkılar sunmaktadır.

Günümüzde, yetişmiş insan gücü en önemli rekabet ögesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Mesleki ve Teknik Eğitim sayesinde, üretim aşamasında öne çıkan insan gücüne ne türden yeniliklerin kazandırılması gerektiği sorusuna cevap üretilmeye çalışılmaktadır (Doğan, 1997). Mesleki ve teknik eğitim ile endüstri, hizmet sektörü ve ticaret alanlarında istihdam edilmek üzere kalifiye iş gücünün eğitilmesi ve yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Bununla birlikte kişilerin mesleklerinin devamı konumundaki yükseköğretim kurumlarına geçişte ihtiyaç duyacakları temel eğitimin verilmesi de hedeflenmektedir. (Şahin ve Fındık, 2008)

Milli Eğitim Bakanlığı (2012), Mesleki ve Teknik Eğitimin, kişilerin sosyal yaşantısına katkı sunacakları ve kendi hayatlarını devam ettirecekleri, gelir elde etmelerini sağlayacak bir meslek kazandırmayı hedeflediğini belirtmektedir. Kişilere meslek kazandırmanın yanında hâlihazırda çeşitli alanlarda çalışmakta olan bireylerin verimliliğinin artırılması noktasında yürütülen etkinlikler de Mesleki ve Teknik Eğitimin kapsamı içerisindedir.

Meslek Eğitiminde 3 temel meslek eğitim modeli mevcuttur:

- Okul Temelli Model: Mesleki ve Teknik Eğitimin eğitim ve öğretime dair tüm aşamaları okulda hayata geçirilmektedir. Temel akademik bilgiler ve kuramsal mesleki alan bilgisi meslek öğretmenlerinden okulda alınmaktadır. Hafta içi tüm gün okulda olan öğrenciler, öğrenciliklerinin ilk yılından son yılına doğru artış gösteren beceri eğitimi aldıkları ve uygulama yapma imkânı buldukları atölye dersleri alırlar. Akademik ve uygulama eğitiminin tamamen okulda gerçekleştirilmesinden dolayı,

uygun donanım ve bina ihtiyacı söz konusudur. Tüm eğitim uygulamalarının okulda gerçekleştirilmesinden dolayı kullanılacak tüm araç – gereç ve temrinlik malzeme okul tarafından temin edilmek zorundadır.

Öğrencilerin kontrollü bir ortamda uygulamalı eğitim alması, okul temelli modelin olumlu taraflarındandır. Ancak fiziksel olarak atölye ve laboratuvarların kurulması, makine, teçhizat, araç ve gereçle donatılması maliyetlerinin yüksek olması, kurulum ve işletme giderlerinin fazla olması, okul temelli modelin sınırlılığını teşkil etmektedir. Bununla birlikte, atölye ve laboratuvarlarda kullanılan makine ve teçhizatın güncel teknoloji ile yenilenmesi de önem taşımaktadır.

- İş Yeri Temelli Model: Mesleki ve Teknik Eğitimin eğitim ve öğretim faaliyetlerinin tümü iş yerlerinde usta eğitimcilerin yanında çıraklık yapılarak edinilir. Kuramsal bilgiler, iş yerinde oluşturulan derslik ortamlarında ya da mesleki eğitim veren okulların dersliklerinde verilmektedir. Okul temelli modelden üstün yanı, kurulum ve işletme maliyetinin olmayışıdır. Mesleki bakımdan iş yerinde uygulama yaparak yetişen öğrenciler, iş hayatında kazanmaları gereken iletişim, girişimcilik, problem çözme gibi becerileri de eş zamanlı olarak edinirler. Diğer taraftan, öğrenciler, birbirinden bağımsız iş yerlerinde eğitim aldıklarından edindikleri mesleki becerilerin yalnızca çalıştıkları iş yerinde öğretilenlerle sınırlı kalması ihtimali mevcuttur. Gerçekleştirilen öğretimin program ve kalite kontrolü olmadığından farklı iş yerlerinde benzer eğitim süreçlerinden geçen tüm bireylerin eğitim içeriğinde veya kalitesinde eşitlik sağlanması mümkün.

- İkili Eğitim Modeli: Mesleki ve Teknik Eğitimin eğitim ve öğretim faaliyetlerinin kuramsal olanlarının haftanın belirli bir kısmında mesleki ve teknik eğitim kurumlarında verildiği, kalan zamanlarda ise iş yerlerinde uygulamalı eğitimin yapıldığı modeldir. Uygulamalı eğitimlerin iş yerlerinde yapılmasından dolayı işletme maliyetleri düşüktür. Mesleki ve teknik eğitim kurumlarında uygulanan öğretim programının aynı olması sayesinde edinimler bakımından iş yerlerine göre tutarsızlık durumu söz konusu değildir, öğrencilere meslekle ilgili tüm beceriler kazandırılır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2012).

Cumhuriyetin ilk yıllarında okul temelli model benimsenmiştir (Öksüz, 2007). Ancak Mesleki ve Teknik eğitimde, uygulama ve teorinin bir arada bulundurulması zorunluluğundan dolayı günümüzde ikili eğitim modeli uygulanmakta,

öğrenciliklerinin ilk üç yılında tamamen okulda teorik eğitim alan, uygulama gerçekleştirmek için okuldaki atölye ve laboratuvarları kullanan ve Mesleki ve Teknik Eğitimin son sınıfına gelen öğrenciler, haftanın iki günü okulda teori eğitimine devam ederken haftanın üç günü de iş yerlerinde uygulama eğitimine katılmaktadır. Toplumlar, teknolojik gelişmelere bağlı olarak, ekonomik, politik ve kültürel yapılarında sürekli ve çok yönlü bir değişim sürecine tabi olmaktadır ve bu durum toplum yaşamını derinden etkilemektedir. Bilim ve teknolojinin hızla ilerlemesi sonucu nitelikli insan gücüne olan gereksinim de artmıştır. Nitelikli iş gücünün yetiştirilmesinde de Mesleki ve Teknik Eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır (Kalkınma Bakanlığı, 2014).

Mesleki ve Teknik Eğitim, iş gücünden faydalanma ile doğrudan ilişkisi bulunan toplumun refah düzeyine, insan gücü yetiştirme aracı olarak katkı sunmaktadır (Tosun, 2010). Mesleki ve Teknik Eğitim, kalkınmayı hızlandıran bir motor işlevi görmesi, istihdamı artırması ve ülkenin rekabet gücünü yükseltmesinden dolayı önem taşımaktadır (Yörük, Dikici ve Uysal, 2002).

Sanayileşme ve kalkınma arasında doğrudan bir ilişki vardır. Dünyada yaşanan teknolojik gelişmeleri de göz önünde bulundurulduğunda, hizmet ve üretim sektörlerindeki ilerlemelere ilişkin mesleki ve teknik beceri ve bilgiyle donatılmış iş gücü ihtiyacının artmakta olduğu gerçeği karşılaşılr. Bu bakımdan, güncel teknoloji yöntemlerine hâkim, bunları yorumlayabilen, kullanabilen, geliştirebilen ve olası yeniliklere ayak uydurabilecek niteliklere sahip iş gücünün yetiştirilmesi aşamasında mesleki ve teknik eğitim önem taşımaktadır. Dolayısıyla, piyasanın ihtiyaç duyduğu vasıflı iş gücünün yetiştirilmesi, mesleki ve teknik eğitim kurumları ile işletmelerin işbirliği içerisinde çalışmasıyla mümkün olacaktır. Mesleki ve Teknik Eğitim, ülkelerin gelişmesi ve rekabet gücünün artırılmasında son derece önemlidir ve özel sektörün mesleki eğitim sürecine katılımının artırılması gerekmektedir (Kalkınma Bakanlığı, 2014).

Mesleki ve Teknik Eğitimde amaç, iyi bir vatandaş yetiştirmekle birlikte ilgi ve yetenekleri doğrultusunda ortak bir genel kültür verilmesi yoluyla bireyleri bir üst öğrenime geçişe ve iş hayatına hazırlamaktır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2014). Mesleki ve Teknik Eğitim sayesinde, yapıcılık ve yenilikçilik desteklenmekte, girişimcilik geliştirilmektedir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2013).

Çizelge 2.1’de, yıllara göre Milli Eğitim Bakanlığına ayrılan bütçe oranları görülmektedir. 1997’de Milli Eğitim Bakanlığına ayrılan bütçenin Gayrisafi Milli Hâsılaya oranı %1,74 iken bu oran 2014 yılında %3,24’e kadar yükselmiş, 2015 yılında da %3,19 olması öngörülmüştür. Son 19 yılda Milli Eğitim Bakanlığına ayrılan bütçenin Gayrisafi Milli Hâsılaya oranındaki fark %1,45’tir. 2015 yılında, 1997 yılında Milli Eğitim Bakanlığı için ayrılan bütçenin neredeyse iki katına ulaşılmış olması, kalkınmışlık seviyesini yükseltmeyi hedefleyen ülkemizin eğitim alanına yatırım yaptığının somut göstergesidir.

Çizelge 2.1: Yıllara göre Millî Eğitim Bakanlığına ayrılan bütçe oranları

(Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, 2014)

Yıllar	GSYH (TL)	Konsolide Bütçe /Merkezi Yönetim Bütçesi (TL)	MEB Bütçesi (TL)	Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesinin	
				GSYH'ya Oranı	Kon. Büt./Merkezi Yön.Büt.Oranı
				%	%
1997	29.393.262.000	6.361.685.500	510.063.600	1,74	8,02
1998	70.203.147.000	14.789.475.000	1.243.108.000	1,77	8,41
1999	104.595.915.540	27.266.600.000	2.131.808.500	2,04	7,82
2000	166.658.021.460	46.827.436.000	3.350.330.000	2,01	7,15
2001	240.224.083.050	48.519.490.000	4.046.305.625	1,68	8,34
2002	350.476.089.498	98.131.000.000	7.460.991.000	2,13	7,60
2003	454.780.659.396	147.230.170.000	10.179.997.000	2,24	6,91
2004	559.033.025.861	150.658.129.000	12.366.236.276	2,21	8,21
2005	648.931.711.812	156.088.874.910	14.835.422.184	2,29	9,50
2006	758.390.785.210	174.958.100.699	16.568.145.500	2,18	9,47
2007	843.178.421.420	204.988.545.572	21.355.634.000	2,53	10,42
2008	950.534.250.715	222.553.216.800	22.915.565.000	2,41	10,30
2009	952.558.578.826	262.217.866.000	27.446.778.095	2,88	10,47
2010	1.098.799.348.446	286.981.303.810	28.237.412.000	2,57	9,84
2011	1.297.713.210.117	312.572.607.330	34.112.163.000	2,63	10,91
2012	1.416.798.489.820	350.898.317.817	39.169.379.190	2,76	11,16
2013	1.565.180.961.710	404.045.669.000	47.496.378.650	3,03	11,76
2014	1.719.000.000.000	434.995.765.000	55.704.817.610	3,24	12,81
2015	1.945.000.000.000	472.943.000.000	62.000.248.000	3,19	13,11

Çizelge 2.2’de 2015 yılı bütçe tasarısına göre Milli Eğitim Bakanlığına ayrılan bütçenin bakanlık birimlerine göre dağılımı yer almaktadır. Milli Eğitim Bakanlığına ayrılan bütçe içerisinde toplam 8.227.095.186 TL Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü’ne ayrılmıştır. Bu rakam, bakanlık bütçesinin %13,26’sını oluşturmaktadır. Okul öncesi ve ilköğretim okullarına ayrılan 30.835.694.399 TL ile %49,73’lük paydan sonra en büyük pay %13,26 ile Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüdür. Eğitime yapılan yatırımın bakanlık içerisindeki dağılımı göz önünde bulundurulduğunda eğitim sistemimizin en temel öğelerini oluşturan okul öncesi ve ilköğretim okullarına ayrılan paydan sonraki en büyük payın mesleki ve teknik eğitime ayrılmış olması, mesleki ve teknik eğitim konusunda hassas olduğunun göstergesidir.

Ülkemizde, mesleki ve teknik eğitime verilen değer gerek ülke politikası bakımından gerekse toplum nezdinde gün geçtikçe artmaktadır. Çizelge 2.3’te, son 10 yıl için öğretim yılına göre mesleki ve teknik ortaöğretim mezunlarının toplam ortaöğretim mezunları içindeki oranı görülmektedir. 2003/2004 eğitim – öğretim yılında mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin ortaöğretim kurumlarından mezun olanlara oranı %33,99 iken bu oranın 2012/2013 eğitim – öğretim yılına kadar düzenli bir biçimde artarak %46,62’ye kadar yükseldiği görülmektedir. Bu düzenli artışın 2007 – 2008 eğitim – öğretim yılında küçük bir gerilemeye uğramış olmasına karşın, 10 yıllık süre içerisinde %12,43’lük bir artışın sağlanmış olması, devlet politikası olarak mesleki ve teknik eğitime verilen önemin artışının bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Bununla birlikte 2003 – 2004 eğitim – öğretim yılında mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olan kadın sayısı %29,92 iken bu oran 2012 – 2013 eğitim – öğretim yılında %43,31’e ulaşmıştır. Mesleki ve teknik eğitim kurumlarından mezun olan kadın oranının son 10 yılda %13,39 oranında artması da kadınların mesleki ve teknik eğitim süreçlerine dâhil edilmesine verilen önemin göstergesidir.

Çizelge 2.2: Ulusal Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinin birimlere göre dağılımı

(Milli Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı, 2014)

Birim Adı	Personel Giderleri	Sosyal Güv. Kur. Dev. Prim Gid.	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	Cari Trans.	Sermaye Giderleri	Sermaye Trans.	Toplam (TL)
Özel Kalem	10.684.500	1.398.500	593.300				12.676.300
Rehberlik ve Denetim Başkanlığı	14.961.812	750.000	2.805.000				18.516.812
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı	13.629.447	1.952.400	448.000		700.000		16.729.847
Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü	84.701.592	4.933.900	272.359.000	1.623.200	760.000.000		1.123.617.692
İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü	14.979.354	3.527.000	1.302.100				19.808.454
Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	252.517	80.200	3.727.800		10.000.000		14.060.517
İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı	4.009.729	642.000	27.100		290.000.000		294.678.829
Strateji Geliştirme Başkanlığı	2.657.872	435.000	1.742.500		1.000.000		5.835.372
Hukuk Müşavirliği	2.375.724	475.000	300.200				3.150.924
Basın ve Halkla İlişk. Müşavirliği	399.188.164	57.000	136.250				399.381.414
İl Milli Eğitim Müdürlükleri	1.627.145.295	438.932.000	1.774.705.000	6.709.800	5.000.000		3.852.492.095
Temel Eğitim Genel Müd. Merkez	111.856.272	770.000	371.100	209.157.000			322.154.372
Okulöncesi ve İlköğretim Okulları	25.063.356.699	4.013.321.600	707.581.100	245.435.000	806.000.000		30.835.694.399
Orta Öğretim Genel Müd. Merkez	2.373.770.329	1.063.200	513.000	265.000.000			2.640.346.529
Genel Orta Öğretim Okulları	3.259.586.345	867.658.000	222.452.850	285.602.000	774.980.000		5.410.279.195
Mesleki ve Tek. Eğitim Gen. Müd. Mrk	2.541.556.073	1.23.00	1.966.700	38.000.000			2.582.545.773
Mesleki ve Teknik Öğretim Okulları	3.340.665.913	846.581.500	288.751.000	180.751.000	987.800.000		5.644.549.413
Öğretmen Yet. ve Gel. Gen. Müd.	7.123.228	1.414.400	6.157.800				14.695.428
Din Öğretimi Genel Müd. Merkez	467.772.377	319.000	578.500	37.000.000			505.669.877
Din Öğretimi Okulları	954.656.502	138.304.000	105.291.200	120.311.000	698.000.000		2.016.562.702
Hayat Boyu Öğrenme Genel Mdr.	488.954.899	4.878.000	1.036.000				494.868.899
Hayat Boyu Öğrenme ve Halk Eğ. Mer.	884.773.739	187.194.000	49.723.300	8.728.000	42.000.000		1.172.419.039
Avrupa Birliği ve Dış İliş.Gen.Müd.	3.562.272	805.100	2.353.300	18.228.000	16.000.000		40.948.672
Yurtdışı Eğitim Müşavir ve Ataşeleri	6.563.500	1.087.600	1.774.000				9.425.100
Özel Öğretim Kur. Gen. Müd. Merkez	3.455.629	369.100	2.318.157.400				2.321.982.129
Özel Eğt.Reh. ve Danş.Hiz.Gen.Müd.Mrk	136.950.600	363.800	2.032.700	1.000.000			140.347.100
Özel Eğitim Okul ve Kurumları	394.759.011	82.139.400	45.466.000	19.491.000	87.000.000		628.855.411
Yenilik ve Eğitim Tekn. Genel Müd.	11.168.006	1.037.400	10.176.000	72.000	1.015.520.000		1.037.973.406
Ölçme, Değ. ve Sınav Hiz. Genel Müd.	4.389.500	427.900	912.800				5.730.200
Yüksek Öğr. ve Yurt Dışı Eğ. Gen.Müd.	5.211.100	1.151.000	5.000.000	366.810.000		36.080.000	414.252.100
Toplam	42.234.718.000	6.603.091.000	5.828.441.000	1.803.918.000	5.494.000.000	36.080.000	62.000.248.000

Çizelge 2.3: Öğretim yılına göre mesleki ve teknik ortaöğretim mezunlarının toplam ortaöğretim mezunları içindeki oranı
(Milli Eğitim Bakanlığı, 2014a)

Öğretim Yılı	Ortaöğretim			Genel Ortaöğretim			Mesleki ve Teknik Ortaöğretim			Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Mezunlarının Ortaöğretim İçindeki Oranı		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam%	Erkek%	Kadın%
2003/2004	683.350	376.730	306.620	451.082	236.193	214.889	232.268	140.537	91.731	33,99	37,3	29,92
2004/2005	590.834	321.847	268.987	379.511	197.188	182.323	211.323	124.659	86.664	35,77	38,73	32,22
2005/2006	645.328	352.384	292.944	410.109	210.633	199.476	235.219	141.751	93.468	36,45	40,23	31,91
2006/2007	729.535	401.916	327.619	465.809	239.958	225.851	263.726	161.958	101.768	36,15	40,3	31,06
2007/2008	321.741	182.058	139.683	213.506	115.530	97.976	108.235	66.528	41.707	33,64	36,54	29,86
2008/2009	548.894	264.988	283.906	366.444	169.351	197.093	182.450	95.637	86.813	33,24	36,09	30,58
2009/2010	662.894	342.017	320.877	399.478	193.784	205.694	263.416	148.233	115.183	39,74	43,34	35,9
2010/2011	706.512	360.783	345.729	392.064	188.269	203.795	314.448	172.514	141.934	44,51	47,82	41,05
2011/2012	712.702	355.457	357.245	380.548	179.947	200.601	332.154	175.510	156.644	46,6	49,38	43,85
2012/2013	727.792	362.676	365.116	388.522	181.534	206.988	339.270	181.142	158.128	46,62	49,95	43,31

2.2. Türk Toplumunda Mesleki ve Teknik Eğitimin Tarihçesi

İş ve eğitim arasındaki ilişki ilk çağlardan günümüze süregelmiştir. Günümüzdeki mesleki eğitim, binlerce yıllık tecrübe ve çalışmanın damıtılmış halidir (Demir ve Şen, 2009). Sanayi öncesi dönemlerde meslek edinimi, çoğunlukla babadan oğula ya da ustadan çırağa şeklinde gerçekleşmekteydi (Aksoy, 1997; Şahin ve Fındık, 2008). Sanayi devrimiyle birlikte ortaya çıkan yeni yapının karmaşıklığı neticesinde meslek edinip bir işte çalışabilmek için örgün eğitim gerekli hale gelmiştir (Aksoy, 1997).

2.2.1. Cumhuriyet öncesi dönem

Türk toplumlarında geçmişi Hunlara kadar dayanan mesleki eğitim, 18. yüzyıla dek geleneksel sistem içerisinde sürdürülmüştür. Meslek eğitimi, Selçuklu döneminde Ahilik teşkilatları tarafından, Osmanlı döneminde ise Lonca teşkilatları tarafından gerçekleştirilmiştir. Bunlara ek olarak, bazı devlet kuruluşları da ihtiyaç duydukları nitelikli iş gücünü yetiştirmek için kurs ya da okullar açmıştır. Esnaf örgütleri ve bu kurslarda mesleki yeterliliğin kazandırılmasının yanı sıra ticaret ahlakının korunması da esas alınmıştır (Şahin ve Fındık, 2008).

2.2.1.1. Hunlar

Tarihte bilinen en eski Türk devleti olan Hunlar, sürü besleyen, atlı göçebe kabilelerden oluşmaktadır. Göçebe bir yaşam tarzını benimsemiş olmalarından dolayı çocuk yetiştirmeye ilişkin değerler, dini inanışlar, el sanatları, yöneticilik ve savaşçılık, eğitimin temelini oluşturmuştur (Ünalın ve Öztürk, 2008). Akyüz (2009), Hunların eğitim anlayışını yaşayış biçimlerinin şekillendirdiğini belirtmektedir. Atlı – göçebe savaşçı Hun toplumunda hayvan ürünlerinin değerlendirilmesine, bir takım araç gereç yapımına yönelik usta-çırak ilişkisi çerçevesinde bir takım becerilerin gelişmesi şaşırtıcı bir sonuç değildir. Buradan hareketle, Hunların madeni eşya, halı, kürk ve silah üretiminde ilerlemiş olmaları doğaldır.

Kalabalık bir ordusu bulunan Hunlar, çok fazla silah ve madeni eşyaya ihtiyaç duymuştur. Bu ihtiyacın giderilebilmesi için, madenlerin işlenip değerlendirilmesi gerekmektedir. Demir ve demircilik ustalığının kutsal olduğu eski Türk toplumlarında

kılıç üzerine ant içilmesi, madenciliğin yalnızca aile içerisinde kalmayan bir uğraş olduğu gösteresidir. Sürücülükle uğraşan Hun toplumunun ihtiyaçlarının büyük bir kısmını oluşturan hayvan ürünlerinin ve madenlerin işlenmesi amacıyla mesleki eğitimin yaygın bir şekilde yürütülmüş olması muhtemeldir (Akyüz, 2009; Ünal ve Öztürk, 2008).

2.2.1.2. Göktürkler

Büyük Hun Devletinden sonra kurulmuş en büyük Türk devleti olan Göktürkler, aynı zamanda tarihte ilk kez Türk ismini kullanan devlettir ve Hunların devamı niteliğindedir. En eski Türkçe yazılı belgeleri olan Orhun Abidelerini bırakmış Göktürklerde devlet sistemi, merkezi sisteme bağlı eyaletlerden meydana gelmektedir (Akyüz, 2009; Ünal ve Öztürk, 2008).

Hunlardaki eğitime büyük ölçüde benzerlik gösteren Göktürk eğitimi, töre içerisinde, töre yoluyla gerçekleştirilmekteydi. Ancak, Göktürklerin 38 harfli bir alfabe kullanmaları ve yazılı eser bırakmış olmaları, dil ve yazı konusunda planlı ve örgün bir eğitim gerçekleştirildiğini düşündürmektedir. Sözlü töre bilgisi yazı ile genişletilip zenginleştirilerek yaygınlaştırılmıştır. Orhun Anıtlarının yanında Göktürklerin mezar taşları, ağaç ve kemikleri madeni ve toprak ev araç gereçleri, dağlardaki sabit kayalar, silahlar, süs eşyaları vb. üzerine yazı yazmış olmaları toplumda okuryazarlığın yaygın olduğunu göstermektedir. Dağlardaki sabit kayalar üzerine yol gösterici yazıların yazılması, mutfak araç gereçlerinin üzerine kime ait olduklarının yazılmış olması, Çin tarafından Göktürlere gönderilen Budist misyonerlerin din propagandasını Türkçe yazılı metinler yoluyla gerçekleştirmesi, Göktürklerde okuryazarlığın yaygın olduğunun ve güçlü bir örgün eğitimin olduğunun kanıtıdır.

2.2.1.3. Uygurlar

Göktürk Devletinin yıkılmasından sonra hâkimiyet Uygurların eline geçmiştir. Manihaizm dinini benimseyen Uygurların yerleşik hayatı benimsemesi, eğitim bakımından kendi özelliklerini ortaya çıkartmıştır. On dört harfli Soğd alfabesine yaptıkları bazı eklerle oluşturdukları alfabeyi kullanarak edebiyat, sanat ve din konularında kitaplar yazdılar. Yerleşik hayata geçilmesi sayesinde planlı örgün eğitim-öğretime geçilmiştir. Uygurlarda, eğitilmiş ve bilgili insan olma üzerine birçok söz

bulunmaktadır ve bunların bir kısmı günümüz Türkçesinde de yer almaktadır. Bu da, Uygurlar için eğitim – öğretimin toplumsal hayatta ne denli önemli ve yaygın olduğunun göstergesidir. Bilgi ve kültür seviyesi yüksek olan Uygurlar, yüzyıllar boyunca çeşitli devletlerin saraylarında kâtip, bürokrat, danışman, tercüman, öğretmen ve kültür elçisi olarak çalışmıştır.

2.2.1.4. Karahanlılar

Uygur Devletinin siyasi hâkimiyeti sona erdikten sonra tarih sahnesine çıkan Karahanlılar Devleti, Müslümanlığı benimseyen ilk Türk devletidir. Planlı ve düzenli olduğu kadar güçlü bir örgün eğitim kurumu olarak karşımıza çıkan medreseler, Karahanlı Devletinin her yerinde yaygın bir biçimde kurulmuş ve Türkiye Cumhuriyeti kurulana dek bu kurumlar varlığını sürdürmüştür. İslam'ın da etkisiyle Arap alfabesinin kullanılmaya başlanması sayesinde Arap ve İranlı düşünür ve eğitimcilerin fikirlerinden etkilenilmiştir. İslamiyet'te bilgi ve bilime atfedilen önem, Türk devletlerinde geleneksel olarak sürdürülen bilgi ve bilim sevgisinin Karahanlılarda da devam ettirilmesini sağlamış, bununla birlikte Karahanlıların İslam dinini benimsemesinde destekleyici bir unsur olarak yer almıştır.

Karahanlı devleti hükümdarlarının bilime önem atfetmeleri ve bilim adamlarını korumaları sayesinde bilgi düzeyi yüksek bir topluma ulaşılmıştır. Karahanlıların eğitim sistemi, musiki, mantık, psikoloji, fizik, felsefe, kimya, geometri, siyaset, sosyoloji, ahlak, askerlik, din, tasavvuf, metot, edebiyat ve astronomi alanlarında yüzden fazla eser vermiş, Aristo'nun ardından muallim-i sâni (ikinci öğretmen) olarak bilinen Farabi; tıp alanında olduğu kadar eğitime ilişkin görüşleri de bulunan, Farabi'den sonra muallim-i sâlis (üçüncü öğretmen) olarak bilinen İbni Sina; “Mutluluk Veren Bilgi” anlamına gelen, devlet yönetimine ilişkin görüşler ve hükümdarlara öğütler barındıran bir siyasetname olan “Kutadgu Bilig” isimli eseri Uygur alfabesi kullanarak yazan Balasagunlu Yusuf (Hasan bin Süleyman Aslan Han tarafından kendisine “Has Hacib” unvanı verilmiştir); Arapçanın üstün olduğuna inanılan ve bilim dili olarak Arapçanın kullanıldığı bir dönemde, Türkçe'nin zenginlik bakımından daha üstün olduğunu vurgulamak ve Araplara Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanan ilk Türkçe lügat “Divan-ü Lûgat-it Türk” adlı eserin sahibi Kaşgarlı Mahmut; İslam esaslarını anlatan bir nasihatname olan, Türklerin öğrenme ve bilime

atfettikleri değere dair örnekler barındıran “Gerçeklerin Eşiği” anlamına gelen “Atabetü-l Hakayık” isimli eseri yazan Edip Ahmet, Karahanlılar döneminde yetişmiş önemli bilgi ve bilim insanlarıdır (Akyüz, 2009).

2.2.1.5. Selçuklular

Karahanlıların tarih sahnesinden çekilmesinden sonra kurulan Selçuklu Devleti, Maveraünnehir’den başlayarak Ege kıyılarına dek uzanan bir imparatorluk olmasından dolayı Türk, İslam ve dünya tarihinde önemli bir yere sahiptir. Selçuklular döneminde de devlet adamları eğitim ve bilimin gelişmesine önem vermeye devam etmiştir (Akyüz, 2009).

Selçuklularda, eğitim üç başlık altında ele alınabilir:

Örgün Eğitim: Örgün eğitim kurumları, ezbere dayalı eğitimin yanı sıra tartışmaların da gerçekleştirildiği, belirli bir eğitim süresi bulunmayan, ağırlıklı olarak Arapça eğitim verilen medreseler ve kütüphane da denilen, camilere bitişik inşa edilen, okuma yazma, din, aritmetik ve Kur’an eğitimi verilen ilköğretim düzeyindeki mekteplerden oluşmaktadır. Atabeglik; Şehzadelere siyaset ve savaş alanlarında eğitim vermek, danışmanlık ve rehberlik etmek için tecrübeli kişiler görevlendirilmiştir. Atabegler, hükümdarın güvenini kazanmış tecrübeli devlet adamları arasından seçilirdi ve şehzadelerin olası isyan kalkışmalarını da engellerdi. Siyasal eğitimci olarak adlandırılacak atabegler, şehzadelere hem kuramsal hem de uygulamalı eğitim vermiştir (Akyüz, 2009).

Ahilik: Selçuklular döneminde ortaya çıkan ahilik, 13. yüzyılda Kırşehir’de yaşayan Ahi Evran tarafından kurulmuştur (Akyüz, 2009). Tosun (2010), ahi kelimesinin cömert ve eli açık anlamına geldiğini belirtmiştir.

Ahilik, çırak, kalfa, usta ve küçük esnafı kapsayan, dayanışmanın yanı sıra dürüstlüğü ve mesleklerin özenle icra edilmesini temel alan bir lonca teşkilatıdır (Akyüz, 2009). Ahilik teşkilatında, meslek başlangıcı, mesleki bakımdan yeterlilik, kalfalık ve ustalık mertebelerine ulaşmak için bir takım ölçütleri karşılamak gerekmektedir (Tosun, 2010). Teşkilat içerisinde, mesleğe giriş, mesleki yeterliğin denetlenmesi, kalfalık ve ustalık mertebelerine yükselme süreçleri, sistemsal bir bütünlük dâhilinde gerçekleştirilmiştir (Nogay, 2007).

Ahilik teşkilatlarında eğitim iş dışında ve iş başında yapılırdı. İş dışında ya da ahi ocaklarında, muallim, ahi ya da pir unvanı verilen öğreticiler tarafından temizlik, din esasları, insanlık terbiyesi, okuma – yazma, örgütün düzeni ve geleneği, raks, ilahiler, şiirler, sûfi kıssaları ve sözleri konularında eğitim verilirdi. İş dışında verilen eğitimlerle tükürme, sümükürme, hırsızlık, dedikodu, iftira, cimrilik, ayıp ve kusur araştırmak, şehvetle bakmak, emanete hıyanet etmek, yalan söylemek, sözünü tutmamak, haset, kin, büyüklenmek, ikiyüzlülük, cinsel sapkınlık, zina, sarhoş edici içkiler kullanmak, haram yemek vb. gibi kötü davranışlar önlenmeye çalışılırdı. İş başında uygulanan eğitimde ise namaz zamanlarında dükkânı kapatma, sonra açma gibi zaman ve düzen alışkanlığı kazandırma, dürüst çalışma, müşteriye aldatmama ve müşteriye saygı gösterme, komşu esnafın da kazanç sağlamasını isteme, üretimi arttırma, çırakları iyi yetiştirme vb. gibi davranışların kazandırılması amaçlanmaktaydı. Sayılan bu ilkelere uymayanlara dükkân kapatma, selam vermeme, yardım etmeme, ikram yapmaya ya da kurban kesmeye zorlama gibi çeşitli cezalar veriliyordu. Ahilik teşkilatının, Bacıyan-ı Rum adında, kadınların örgütlendiği bir kolu da vardır (Akyüz, 2009).

2.2.1.6. Osmanlılar

18. yüzyıla gelinene dek, mesleki eğitim, geleneksel yöntemler çerçevesinde Lonca ve Gedik adları altında esnaf, sanatkâr teşkilatları tarafından yürütülmüştür (Nogay, 2007). Osmanlıda üretim ve ticaret, esnaf örgütü tarafından yürütülmektedir. Bu örgüt, kendi içerisinde sıkı bir oto kontrol mekanizmasına sahiptir (Şişman, 2008). Lonca teşkilatı adı verilen bu örgütte, küçük yaşta eğitime alınan çocuklar teknik eleman olarak yetiştirilmekteydi. Çocuklar, ebeveynleri tarafından meslek edinmesi amacıyla bir ustanın yanına verilirdi. Belirli bir süre ustanın yanında çalışan çocuklar önce kalfalığa, ardından da ustalığa terfi ederdi (Semiz ve Kuş, 2004). Osmanlı'da loncalar bünyesinde devam ettirilen mesleki ve teknik eğitim, batı ülkelerindeki örneklerine uygun biçimi ancak 18. yüzyılın sonlarına doğru almıştır (Yıldırım ve Şahin, 2015). 19. yüzyıla gelinceye dek, mesleki ve teknik eğitim, esnaf loncalarının sorumluluğunda gedik usulüyle gerçekleştirilmiştir. Çıraklık ve kalfalık aşamalarından geçerek ustalık mertebesine ulaşamayan, yani gedik sahibi olmayanların dükkan açarak sanat ve ticaret yapması mümkün değildir (Yörük, vd., 2002).

Osmanlı döneminde mesleki ve teknik eğitim kurumları, yöresel ihtiyaçlar çerçevesinde kurulmuş, yönetim, program, öğretmen ve finansman ihtiyaçları yerel imkânlarla karşılanmıştır. Bunun sonucu olarak, mesleki ve teknik eğitim ile iş hayatı bütünleşmiştir (Aslantürk, 2014). Sanayi devrimiyle birlikte, bilim alanlarında ilerleme kaydedilmesi ve bu ilerlemelerin makine sanayinde kullanılması sosyal hayatta önemli değişikliklerin olmasına yol açmıştır. Bu değişimden dolayı, Osmanlı'da Lonca Teşkilatı bünyesinde yürütülen mesleki ve teknik eğitimin okul disiplini içerisinde yürütülmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır (Nogay, 2007).

Tanzimat'ın ilanıyla birlikte, üretim hayatını destekleyecek nitelikte bir mesleki ve teknik eğitime olan ihtiyaç dile getirilmeye başlanmıştır. Bu dönemde, Avrupa'da ürünlerin ucuz olmasının sebeplerinden birinin de okullarda üretim tekniği ve mesleki eğitim gerçekleştirilmesi olduğuna dair Ceride-i Havadis gazetesinde haber yayınlanmıştır. Bu bağlamda, Osmanlı Devletinin Avrupa'nın ekonomik gelişmişliğine ulaşması için mesleki ve teknik eğitim kurumlarının zorunluluk arz ettiği fikri öne çıkmaya başlamıştır (Yıldırım ve Şahin, 2015).

Osmanlı Devletinde mesleki ve teknik eğitim kurumları olarak değerlendirilebilecek nitelikteki sanat okulları ilk olarak ordu bünyesinde açılmıştır (Yörük vd., 2002). 1773 yılında İstanbul Haliç Tersanesinde askeri denizcilik okulu olarak kurulan Mühendishane-i Bahri Hümayun, 1796 yılında kara askerlerinin yetiştirilmesi amacıyla açılan Mühendishane-i Berr-i Hümayun bu alanda açılan ilk okullardır (Yıldırım ve Şahin, 2015). Bu okulları, 1826'da kurulan Askeri Tıbbiye (Tıphane-i Amire ve Cerrahhane-i Mamure), 1834'te kurulan Mekteb-i Ulum-u Harbiye ve 1834'te kurulan Mızıka-ı Hümayun Mektebi takip etmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2013). II. Mahmut'un Viyana daimi elçisi Sadık Rıfat Paşa tarafından hazırlanan İdare-i Hükümetin Kavaidi Esasiyesi adlı risalede, endüstri ve el sanatlarında çalışacak uzmanların yetiştirmek üzere açılacak okullar sayesinde ekonomik kalkınmanın gerçekleşeceği belirtilmiştir. Bununla birlikte, adı geçen risalede ilk kez mesleki eğitim ve çıraklık eğitiminin birbirinden ayrılması gerektiği dile getirilmiştir (Semiz ve Kuş, 2004).

Osmanlı döneminde çağdaş mesleki ve teknik eğitim kuruluşları, 19. Yüzyılın ikinci yarısında karşımıza çıkmaktadır. Mithat Paşa'nın Tuna Valiliği yaptığı sırada 1860'ta Niş'te, 1864'te Rusçuk ve Sofya'da açtığı ıslahhaneler, Osmanlıdaki sanayiye yönelik

mesleki ve teknik öğretim kurumlarının temelini oluşturmaktadır (Şahin ve Fındık, 2008; Yıldırım ve Şahin, 2015). Bu okullarda çocuklara terzilik, ayakkabıcılık, arabacılık, çuha, bez dokumacılığı, iplik yapma gibi beceriler kazandırılmaktaydı (Soydan, 2002). 1868 tarihli Mekteb-i Sanayi Nizamnamesi'nde, bu okullara ilişkin olarak, Osmanlı'da en çok ihtiyaç duyulan meslek alanlarında bireyler yetiştirmek amacıyla kurulduğu belirtilmektedir (Yıldırım ve Şahin, 2015). Modern anlamda mesleki ve teknik eğitim veren kurum ise yine Mithat Paşa'nın açılmasına öncülük ettiği, demircilik, sanayi, makinecilik, dökmeçilik, mimarlık gibi derslerin yer aldığı İstanbul Sanayi Mektebidir (Şahin ve Fındık, 2008).

Osmanlı döneminde yaygın eğitim kurumlarıyla devam ettirilen mesleki eğitim, 1860'lı yıllardan itibaren örgün eğitim kurumları yoluyla gerçekleştirilmeye başlanmıştır. 1860 yılında kurulan Telgraf Memur Mülazım Mektebi, 1868'de açılan Orman Mektebi ve 1874'te açılan Maadin Mektebi, bu çerçevede değerlendirilebilir. 1909 yılında kurulan Polis Mektebi, 1909 yılında kurulan Maliye Memurlar Mektebi, 1911'de kurulan Belediye Memurları Mektebi, 1911'de kurulan Evkaf Memurları Mektebi, 1912'de kurulan Sıhhiye Memurları Mektebi, 1913'te kurulan Amelî Ticaret Mektepleri, 1914'te kurulan Darülbedayi, 1914'te kurulan Darüleyramlar, 1915'te kurulan Şimendifer Memurları Mektebi, 1915'te kurulan Orman Ameliyat Mektebi ve 1916'da kurulan Darülelhan, Osmanlı dönemindeki diğer mesleki ve teknik eğitim kurumlarıdır (Akyüz, 2009; Milli Eğitim Bakanlığı, 2013).

2.2.2. Türkiye Cumhuriyeti dönemi

Cumhuriyet'in kurulduğu yıllarda, toplumdaki okuma yazma oranı %10'un altındadır ve ekonomik, siyasi, hukuki ve kültürel değişimlerin benimsetilmesi noktasında eğitime önem verilmiştir. Eğitim bakımından Cumhuriyet döneminde atılan en önemli adımlar Tevhid-i Tedrisat kanunu ile medreselerin kapatılarak öğretim birliğinin sağlanması ve kadın eğitimi alanında önemli gelişmeler kaydedilerek karma eğitime geçilmesidir (Akyüz, 2009). Özveren (2008), Cumhuriyet döneminde sistematik bir politikanın izlenmesi için eğitim – öğretim sistemine şu genel ilkeler çerçevesinde yaklaşıldığını ortaya koymuştur:

- Yaygınlık
- Laiklik
- Ulusallık
- Bilimsellik

Yıldırım ve Şahin (2015), Osmanlı'dan Cumhuriyet'e miras kalan mesleki eğitim uygulamalarının dağınık vaziyette ve sistemli bir biçimde devlet politikasından çok yerel ihtiyaçlar bağlamında biçimlendirildiğini ve ortak standartlar çerçevesinde gerçekleştirilmediğini belirtmektedir. Bu dönemdeki eğitim sorunları yalnızca uygulanan modelden değil, aynı zamanda maddi ve fiziki yetersizliklerden kaynaklanmaktadır (Demirtaş, 2008). Cumhuriyet döneminde mesleki ve teknik eğitim, bir devlet politikası olarak yürütülmüştür (Milli Eğitim Bakanlığı, 2013).

Mesleki ve teknik eğitim, Cumhuriyet dönemi eğitim politikalarında önemli bir yere sahiptir. 1923 yılında İzmir İktisat Kongresinde, mesleki ve teknik eğitimin düzenlenmesine yönelik kararlar alınmış olması, Cumhuriyetin sanayileşmeye ve sanayileşmenin ön adımı olarak mesleki ve teknik eğitime verdiği önemin göstergesidir (Soydan, 2002). Atılgan (2006), modern Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK'ün mesleki ve teknik eğitime verdiği önemini belirten şu sözünü aktarmaktadır: "*Uygar ve çağdaş bir toplumun bilim ve kültür yolunda bu kadarla yetinemeyeceği kuşku götürmez. Ulusumuzun dehasının gelişimi ve bu sayede layık olduğu uygarlık mevkiine çıkması doğaldır ki yüksek meslek adamlarım yetiştirmekle ve ulusal kültürümüzü yüceltmekle olanaklıdır.*"

Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı, ülkedeki mesleki ve teknik eğitime yönelik ihtiyacın ortaya çıkmasını sağlamıştır. Kalkınmanın ön koşulunun mesleki ve teknik eğitim olduğu, bu dönemde daha net bir biçimde anlaşılmıştır (Yıldırım ve Şahin, 2015). Nogay (2007), Cumhuriyet'in ilk yıllarında meslek okullarının sanayiye rehberlik edecek donanımına sahip olduğunu belirtmektedir.

1927 yılında mesleki ve teknik eğitim Milli Eğitim Bakanlığının görev ve hizmet kapsamına alınmıştır. John Dewey, Kühne, Buyse ve Jung gibi isimlerin de aralarında bulunduğu 65 eğitim uzmanı Türkiye'ye davet edilmiştir (Yıldırım ve Şahin, 2015).

Uzmanlık alanı meslek okulları olan Kühne, Ankara, İstanbul, Bursa, Eskişehir ve İzmir'deki mesleki eğitim kurumlarında incelemelerde bulunmuş ve ilkokullarda öğrencilere mesleğe yönelik eğitim verilmeye başlanması, meslek seçimi konusunda öğretmenlerin öğrencilere rehberlik etmesi, ticaret ve ziraat alanlarında uygulamalı eğitim verecek okullara önem verilmesi yönünde görüşler barındıran bir rapor hazırlamıştır. Bununla birlikte Meslek Müşaveresi Teşkilatının kurulmasını önermiştir. Eskişehir, Ankara, Konya, Kütahya, Adana, İstanbul ve İzmir'de incelemelerde bulunan Prof. Dr. Ömer Buyse, mesleki ve teknik eğitimde uygulamalı eğitimin önemine vurgu yapan bir rapor hazırlamıştır. Bu raporda Ankara'da erkeklere yönelik Mustafa Kemal İş Üniversitesi açılmasını öneren Buyse, sanat, ticaret ve modern hayata dair eğitimlerin verileceği kadınlara yönelik İsmet İnönü Kız Enstitüsü'nün açılmasının gerekliliğini öne sürmüştür (Okur, 2005). Yerli ve yabancı uzmanların hazırladıkları raporlar ışığında 1931 yılında ülke dokuz bölgeye ayrılmış ve her bölgede mali ve genel yönetimi bölgedeki iller tarafından karşılanan sanat okulları kurulmuştur (Demirtaş, 2008; Şahin ve Fındık, 2008; Yıldırım ve Şahin, 2015).

1933 yılında çıkartılan Maarif Vekâleti Merkez Teşkilatı ve Vakfeleri Hakkında Yasa ile Mesleki ve Teknik Tedrisat Umum Müdürlüğü kurulmasıyla mesleki ve teknik eğitim, merkezi bir örgüt bünyesinde yürütülmeye başlanmıştır. 1934'te hazırlanan Mesleki Tedrisatın İnkışaf Planı ile Çırac Okulları, Akşam Sanat Okulları, Sanat ve Orta Sanat Okulları, Tekniker Okulları, Mühendis Okulları ve Gezici Köy Kurslarının açılarak yaygın hale getirilmesi gündeme gelmiştir. Bu plan, ülkemizde mesleki ve teknik eğitimin yaygınlaştırılmasına yönelik önemli ve ciddi bir çalışmadır (Yıldırım ve Şahin, 2015). Mesleki ve teknik eğitime yönelik sistemli çalışmalar ancak 1935 yılından sonra başlayabilmiştir. 1936 yılında Köy Öğretmen Okulları ve Eğitim Kursları açılmıştır (Boybeyi ve Gül, 2008).

Cumhuriyet'in kurulmasının ardından ülkedeki mesleki ve teknik öğretim kurumlarının sayısının az olması ve yetişmiş öğretmen azlığı, mesleki eğitimin karşılaştığı ilk sorundu. Bu açığı gidermek için inceleme ve araştırma yapmak üzere mevcut öğretmenler ve aday öğretmenler yabancı ülkelere gönderilmiştir. Yine öğretmen açığını kapatmaya yönelik olarak 1937'de Ankara'da Erkek Teknik Öğretmen Okulu ve Kız Meslek Öğretmen Okulu kurulmuştur (Şahin ve Fındık, 2008;

Tosun, 2010). 1938’de çıkartılan Sinaî Müesseselerde ve Maden Ocaklarında Mesleki Kurslar Açılmasına Dair Kanunla birlikte mesleki ve teknik eğitimde örgün eğitimin yanında yaygın eğitim yoluyla iş gücü yetiştirilmeye başlanmıştır (Yıldırım ve Şahin, 2015).

1940 yılında, köy eğitmeni ve köylere yararlı meslek erbabı yetiştirmeyi hedefleyen, ilk ulusal eğitim projemiz olan Köy Enstitüleri hayata geçirilmiştir (Boybeyi ve Gül, 2008). 1941 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatı Kanununda yapılan değişiklikle Mesleki ve Teknik Tedrisat Umum Müdürlüğü yerine Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı kurulmuştur (Yıldırım ve Şahin, 2015; Yörük vd., 2002). Yıldırım ve Şahin (2015), birincisi 1939 yılında gerçekleştirilen Milli Eğitim Şuralarının ilk altısında, mesleki ve teknik eğitim okullarının ihtiyaçlar çerçevesinde açılmasına ve ortaya çıkacak yeni durumlara göre tekrar düzenlenmesine vurgu yaparak bu alandaki altyapıya yönelik kararlar alındığını belirtmektedir. Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı, 1960 yılında Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğü, Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü ve Ticaret Öğretimi Genel Müdürlüğü şeklinde tekrar düzenlenmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2014).

2002 yılında başlatılan, Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemlerinin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) ile mesleki ve teknik eğitim kurumları ve iş dünyasının güçlü ilişkiler geliştirmesi ve mesleki ve teknik eğitimin niteliğinin oluşturulacak Ulusal Yeterlik Sistemiyle artırılması amaçlanmıştır (Yıldırım ve Şahin, 2015). Bu proje çerçevesinde 2006 yılında Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile uyumlu Ulusal Mesleki Yeterlik Sistemini oluşturmak ve işler hale getirmek üzere Mesleki Yeterlilikler Kurumu kurulmuştur (Yıldırım ve Şahin, 2015; Köseleci, 2012).

2011’de, Erkek Teknik Öğretim Müdürlüğü, Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü ve Ticaret Öğretimi Genel Müdürlüğü, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü adıyla birleştirilmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2014). 2014 – 2018 Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile mesleki ve teknik eğitim ulusal ve uluslararası bakımdan değerlendirilmekte, mevcut sorunlar açık bir biçimde ortaya koyulmuş ve bu sorunların çözümüne dair öncelikler ve alınacak tedbirler belirtilmiştir (Yıldırım ve Şahin, 2015).

Milli Eğitim Bakanlığı (2014), mesleki ve teknik ortaöğretimin, farklı programların uygulandığı mesleki ve teknik liselerden oluştuğunu belirtmektedir. Öğretim programları ve modülleri, meslek standartları ve ulusal yeterliklere göre sektör temsilcileri, üniversiteler ve alan uzmanları tarafından ortaklaşa hazırlanarak güncellenen mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında (Milli Eğitim Bakanlığı, 2012), 2014 – 2015 eğitim – öğretim yılı itibarıyla 62 alan ve 226 dalda eğitim verilmektedir. Bu alan ve dallar Çizelge 2.4’te gösterilmiştir.

Çizelge 2.4: Mesleki ve Teknik Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda öğretimi yapılan alan ve dallar

(Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Programları ve Öğretim Materyalleri, 2015, <http://megep.meb.gov.tr> adresinden 20 Şubat 2015 tarihinde edinilmiştir)

Alan No	Alan Adı	Dal No	Dal Adı
1	Acil Sağlık Hizmetleri	1	Acil Tıp Teknisyenliği
2	Adalet	2	İnfaz ve Koruma
		3	Zabıt Kâtipliği
3	Aile ve Tüketici Hizmetleri	4	Çevre Hizmetleri
		5	Ev ve Kurum Hizmetleri
		6	Sosyal Destek Hizmetleri
		7	Tüketici Hizmetleri
4	Anestezi ve Reanimasyon	8	Anestezi Teknisyenliği
5	Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi	9	Ayakkabı Modelistliği
		10	Ayakkabı Üretimi
		11	Saraciye Modelistliği
		12	Saraciye Üretimi
6	Bahçecilik	13	Çiçek Düzenleme
		14	Dış Mekân Bitkileri
		15	İç Mekân Bitkileri
		16	Kesme Çiçek
		17	Meyve Yetiştirme
		18	Peyzaj
7	Bilişim Teknolojileri	19	Sebze Yetiştirme
		20	Ağ İşletmenliği
		21	Bilgisayar Teknik Servisi
8	Biyomedikal Cihaz Teknolojileri	22	Veri Tabanı Programcılığı
		23	Web Programcılığı
		24	Fizyolojik Sinyal İzleme Teşhis ve Kayıt Cihazları
		25	Tıbbi Görüntüleme Sistemleri
		26	Tıbbi Laboratuvar ve Hasta Dışı Uygulama Cihazları
		27	Yaşam Destek ve Tedavi Cihazları

Çizelge 2.4: Mesleki ve Teknik Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda öğretimi yapılan alan ve dallar (devam)

9	Büro Yönetimi	28	Hukuk Sekreterliği
		29	Ticaret Sekreterliği
		30	Yönetici Sekreterliği
10	Çevre Sağlığı	31	Çevre Sağlığı Teknisyenliği
11	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	32	Erken Çocukluk Eğitimi
		33	Özel Eğitim
12	Denizcilik	34	Balıkçı Gemisi Kaptanlığı
		35	Gemi Elektronik ve Haberleşme
		36	Gemi Otomasyonu
		37	Gemi Yönetimi
		38	Makine Zabitliği
		39	Su Ürünleri Üretimi
		40	Yat Kaptanlığı
13	Diş Protez	41	Diş Protez Teknisyenliği
14	Eğlence Hizmetleri	42	Animatörlük
		43	Çocuk Animatörlüğü
15	El Sanatları Teknolojisi	44	Dekoratif El Sanatları
		45	Dekoratif Ev Tekstili
		46	El Dokuma
		47	El ve Makine Nakışı
		48	Halı Desinatörlüğü
		49	Sanayi Nakışı
		50	Bobinaj
16	Elektrik- Elektronik Teknolojisi	51	Büro Makinaları Teknik Servisi
		52	Elektrik Tesisatları ve Pano Montörlüğü
		53	Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servisi
		54	Elektromekanik Taşıyıcılar Bakım Onarım
		55	Endüstriyel Bakım Onarım
		56	Görüntü ve Ses Sistemleri
		57	Güvenlik Sistemleri
		58	Haberleşme Sistemleri
		59	Yüksek Gerilim Sistemleri
		17	Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri
61	Mekatronik		
18	Gazetecilik	62	Foto Muhabirliği
		63	Sayfa Sekreterliği
		64	TV Muhabirliği
		65	Yazılı Basın Muhabirliği
19	Gemi Yapımı	66	Çelik Gemi Yapımı
		67	Gemi Ressamlığı
		68	Gemi Tesisat Donatım
		69	Tekne ve Yat Yapımı

Çizelge 2.4: Mesleki ve Teknik Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda öğretimi yapılan alan ve dallar (devam)

20	Gıda Teknolojisi	70	Çay Üretimi ve İşleme
		71	Gıda Kontrol
		72	Hububat İşleme
		73	Sebze ve Meyve İşleme
		74	Süt İşleme
		75	Zeytin İşleme
21	Giyim Üretim Teknolojisi	76	Çocuk Giyim Modelistliği
		77	Deri Giyim
		78	Erkek Giyim Modelistliği
		79	Erkek Terziliği
		80	Hazır Giyim Model Makineciligi
		81	İç Giyim Modelistliği
		82	Kadın Giyim Modelistliği
		83	Kadın Terziliği
		84	Kesim
22	Grafik ve Fotoğraf	85	Konfeksiyon Makineleri Bakım Onarım
		86	Fotoğraf
23	Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri	87	Grafik
		88	Cilt Bakımı
		89	Makyaj
		90	Saç Bakımı
24	Halkla İlişkiler ve Organizasyon Hizmetleri	91	Vücut Bakımı
		92	Fuar Organizasyon Sorumlusu
		93	Halkla İlişkiler
		94	Kamuoyu Araştırmacılığı
		95	Müşteri Temsilciliği
25	Harita-Tapu-Kadastro	96	Organizasyon Sorumlusu
		97	Haritacılık
		98	Kadastroculuk
26	Hasta ve Yaşlı Hizmetleri	99	Tapuculuk
		100	Engelli Bakımı
		101	Hasta Bakımı
27	Hayvan Sağlığı	102	Yaşlı Bakımı
		103	Veteriner Sağlık
28	Hayvan Yetiştiriciliği	104	Büyük ve Küçük Baş Hayvan Yetiştiriciliği
		105	Kanatlı Hayvan Yetiştiriciliği
29	Hemşirelik	106	Hemşirelik

Çizelge 2.4: Mesleki ve Teknik Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda öğretimi yapılan alan ve dallar (devam)

30	İnşaat Teknolojisi	107	Ahşap Yapı Sistemleri
		108	Betonarme Yapı Sistemleri
		109	Beton-Çimento ve Zemin Teknolojisi
		110	Cephe Sistemleri ve PVC Doğrama
		111	Çatı Sistemleri
		112	Çelik Yapı Teknik Ressamlığı
		113	İç Mekân Teknik Ressamlığı
		114	Mimari Yapı Teknik Ressamlığı
		115	Restorasyon
		116	Statik Yapı Teknik Ressamlığı
		117	Yapı İç Mekân Dekorasyonu
		118	Yapı Yalıtımı
		119	Yapı Yüzey Kaplama
31	İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği	120	İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği
32	Kimya Teknolojisi	121	Boya Üretimi ve Uygulama
		122	Deri İşleme
		123	Kimya Laboratuvarı
		124	Lastik Üretimi
		125	Petrol-Petrokimya
		126	Petrol-Rafineri
		127	Proses
33	Konaklama ve Seyahat Hizmetleri	128	Kat Hizmetleri
		129	Operasyon
		130	Ön Büro
		131	Rezervasyon
34	Kuyumculuk Teknolojisi	132	Takı İmalatı
35	Laboratuvar Hizmetleri	133	Tarım Laboratuvarı
36	Makine Teknolojisi	134	Bilgisayar Destekli Endüstriyel Modelleme
		135	Bilgisayar Destekli Makine Ressamlığı
		136	Bilgisayarlı Makine İmalatı
		137	Endüstriyel Kalıp
		138	Makine Bakım Onarım
		139	Mermer İşleme
37	Matbaa Teknolojisi	140	Baskı Öncesi
		141	Baskı Sonrası
		142	Flekso Baskı
		143	Ofset Baskı
		144	Serigrafi ve Tampon Baskı
		145	Tifdruk Baskı

Çizelge 2.4: Mesleki ve Teknik Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda öğretimi yapılan alan ve dallar (devam)

38	Metal Teknolojisi	146	Çelik Konstrüksiyon
		147	Isıl İşlem
		148	Kaynakçılık
		149	Metal Doğrama
39	Metalürji Teknolojisi	150	Döküm
		151	İzabe
40	Meteoroloji	152	Hava Gözlem ve Tahmini
41	Mobilya ve İç Mekân Tasarımı	153	Ahşap Doğrama Teknolojisi
		154	İç Mekân ve Mobilya Teknolojisi
		155	Mobilya İskeleti ve Döşemesi
		156	Mobilya Süsleme Sanatları
		157	Mobilya ve İç Mekân Ressamlığı
42	Motorlu Araçlar Teknolojisi	158	İş Makineleri
		159	Otomotiv Boya
		160	Otomotiv Elektromekanik
		161	Otomotiv Gövde
43	Muhasebe ve Finansman	162	Bilgisayarlı Muhasebe
		163	Dış Ticaret Ofis Hizmetleri
		164	Finans ve Borsa Hizmetleri
44	Müzik Aletleri Yapımı	165	Mızraplı Batı Müziği Enstrümanları Yapımı
		166	Mızraplı Halk Müziği Enstrümanları Yapımı
		167	Mızraplı Sanat Müziği Enstrümanları Yapımı
		168	Yaylı Enstrüman Yapımı
45	Ortopedik Protez ve Ortez	169	Ortopedik Protez ve Ortez Teknisyenliği
46	Pazarlama ve Perakende	170	Emlak Komisyonculuğu
		171	Gıda Satış Elemanlığı
		172	Satış Elemanlığı
		173	Sigortacılık
47	Plastik Teknolojisi	174	Plastik İşleme
		175	Plastik Kalıp
48	Radyoloji	176	Radyoloji Teknisyenliği
49	Radyo-Televizyon	177	Grafik-Animasyon
		178	Kameramanlık
		179	Radyo-Televizyon Programcılığı
		180	Teknik Yapım-Yayın
50	Raylı Sistemler Teknolojisi	181	Raylı Sistemler İnşaat
		182	Raylı Sistemler Elektrik-Elektronik
		183	Raylı Sistemler İşletme
		184	Raylı Sistemler Makine
		185	Raylı Sistemler Mekatronik

Çizelge 2.4: Mesleki ve Teknik Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda öğretimi yapılan alan ve dallar (devam)

51	Sağlık Hizmetleri Sekreterliği	186	Tıbbi Sekreterlik
52	Sanat ve Tasarım	187	Dekoratif Sanatlar
		188	İç Mekân Dekorasyon
		189	Plastik Sanatlar
53	Seramik ve Cam Teknolojisi	190	Alçı Model Kalıp
		191	Çinicilik
		192	Dekoratif cam
		193	Endüstriyel cam
		194	Serbest Seramik Şekillendirme
		195	Sır Üstü Dekorlama
		196	Tornada Form Şekillendirme
54	Tarım Teknolojileri	197	Endüstriyel Sebze ve Meyve Yetiştiriciliği
		198	Süs Bitkileri ve Peyzaj
		199	Tarım Alet ve Makineleri
		200	Tarla Bitkileri Yetiştiriciliği
55	Tekstil Teknolojisi	201	Dokuma Desinatörlüğü
		202	Dokuma Operatörlüğü
		203	Dokusuz Yüzeyler
		204	Endüstriyel Çorap Örne
		205	Endüstriyel Düz Örne
		206	Endüstriyel Yuvarlak Örne
		207	İplik Üretim Teknolojisi
		208	Tekstil Baskı ve Desenciliği
		209	Tekstil Bitim İşlemleri (Apre)
		210	Tekstil Boyacılığı
		211	Tekstil Laborantlığı
56	Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme	212	İklimlendirme Sistemleri
		213	Soğutma Sistemleri
		214	Yapı Tesisat Sistemleri
57	Tıbbi Laboratuvar	215	Tıbbi Laboratuvar Teknisyenliği
58	Uçak Bakım	216	Uçak Elektronikliği
		217	Uçak Gövde-Motor
59	Ulaştırma Hizmetleri	218	Lojistik
60	Yenilenebilir Enerji Teknolojileri	219	Güneş Enerjisi Sistemleri
		220	Rüzgâr Enerjisi Sistemleri
61	Yiyecek İçecek Hizmetleri	221	Bar
		222	Hosteslik
		223	Mutfak
		224	Pastacılık
		225	Servis
62	Tasarım Teknolojileri	226	Endüstriyel Ürünler Tasarımı

2.3. Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Yasal Dayanakları

Ülkemizde mesleki ve teknik eğitimin yasal dayanakları şunlardan oluşmaktadır:

- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası – Madde 42
- 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanunu
- 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu
- 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu
- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu
- 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu
- 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

Yasal düzenlemelere ek olarak eğitim politikalarına yön veren diğer belgeler şunlardır:

- Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963 – 1967)
- İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1968 – 1972)
- Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973 – 1977)
- Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1979 – 1983)
- Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985 – 1989)
- Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı (1990 – 1994)
- Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1996 – 2000)
- Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2001 – 2005)
- Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı (2007 – 2013)
- Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı (2014 – 2018)
- Birinci Milli Eğitim Şurası (1939)
- İkinci Milli Eğitim Şurası (1943)

- Üçüncü Milli Eğitim Şurası (1946)
- Dördüncü Milli Eğitim Şurası (1949)
- Beşinci Milli Eğitim Şurası (1953)
- Altıncı Milli Eğitim Şurası (1957)
- Yedinci Milli Eğitim Şurası (1962)
- Sekizinci Milli Eğitim Şurası (1970)
- Dokuzuncu Milli Eğitim Şurası (1974)
- Onuncu Milli Eğitim Şurası (1981)
- On Birinci Milli Eğitim Şurası (1982)
- On İkinci Milli Eğitim Şurası (1988)
- On Üçüncü Milli Eğitim Şurası (1990)
- On Dördüncü Milli Eğitim Şurası (1993)
- On Beşinci Milli Eğitim Şurası (1996)
- On Altıncı Milli Eğitim Şurası (1999)
- On Yedinci Milli Eğitim Şurası (2006)
- On Sekizinci Milli Eğitim Şurası (2010)
- On Dokuzuncu Milli Eğitim Şurası (2014)

2.4. Kadınlara Yönelik Mesleki ve Teknik Eğitim

Kadınlar, kadın eğitimi alanında yaşanan sorunlardan dolayı toplumsal hayatın tüm seviyelerinde erkeklerle aynı düzeyde yer alamamaktadır. Tarih boyunca kadın eğitimine dair sorunlar neredeyse tüm ülkelerde birinci sırada yer almıştır (Seven ve Engin, 2007). Türk toplumunda kadınların, at binip ok attıkları, güreş gibi sporlar yaptıkları ve savaflara katıldıklarına dair veriler, Asya Hunları'na kadar gerigitmektedir (Terzi, 2012). Her ne kadar Müslümanlık öncesi Türk devletlerinde kadın – erkek eşitliğinin varlığı ve kadınların fikirlerine önem verildiğine dair veriler olsa da

kadınları hedefleyen eğitim kurumlarının varlığına dair bir bilgi bulunmamaktadır (Karaman, 1994).

Tanzimat dönemi, ülkemiz kadınlarına devlet eliyle kültürel ve mesleki bakımdan olanakların sağlandığı bir dönemdir (Yaşar, 2007). Tanzimat Fermanı'na kadar, ülkemizdeki kadınlar eğitimden yoksun bırakılmış, dolayısıyla siyasal, sosyal ve ekonomik haklarını elde etmeleri engellenmiştir. Kadınlara eşine karşı görevlerini yerine getiren, çocuk doğurup yetiştiren bir varlık rolü biçilmiştir (Şeyda, 2006). Azınlıklara mensup kız çocuklarına okula gitme hakkı vermesinden dolayı Tanzimat Fermanı ülkemizdeki kadınların eğitim hakkını elde etmesi açısından önem taşımaktadır (Ündücü ve Türk, 2012).

Karaman (1994), kadınlara yönelik mesleki eğitimin ilk örneğinin, 1843 yılında Tıbbiye Mektebinde verilen ebelik eğitimi olduğunu öne sürerken Akyüz (2009), 1859'da İstanbul'da ilk kız Rüştüyesi Cevri Kalfa Mektebi'nin açıldığını ve bu okulun, kadınların teknik öğretimi için kurulan ilk kurum olduğunu ifade etmektedir. Diğer taraftan Şahin ve Fındık (2008), Mithat Paşa tarafından Rusçuk'ta, 1865 yılında, öksüz kızlar için açtığı islahhanenin, tarihimizde kadınlara yönelik açılan örgün eğitim veren ilk mesleki ve teknik öğretim kurumu olduğunu iddia etmektedir. Bununla birlikte Milli Eğitim Bakanlığı (2013) da Mithat Paşa'nın, kız çocuklarına sanat öğretmeye yönelik düşüncüyü ilk ortaya koyan kişi olduğunu belirtmektedir.

1865 yılında, Rusçuk'ta Mithat Paşa tarafından açılan ilk Kız Sanayi Mektebi ile kimsesi olmayan kız çocukların istihdam edilmesi, Osmanlı Devleti'nin bir takım küçük sanat ihtiyacının temin edilmesi ve ordunun ihtiyaç duyduğu kumaş ve giysilerin karşılanması hedeflenmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2013). 1869'da sargı bezi ve çamaşır dikimi için Yedikule'de Kız Sanayi Mektebi kurulmuştur. Ardından Selçuk Kız Enstitüsü, Üsküdar ve Cağaloğlu Kız Sanayi Mektepleri açılmıştır (Soydan, 2002). 1870 yılında kız öğretmen okulları Darülmualimatlar, 1884'te Kız Sanayi mektepleri ve 1889'da Darül Eytamların Kız Şubeleri açılmıştır (Gökçimen, 2008; Karaman, 1994).

İkinci Meşrutiyetle birlikte Türk kadınının, kadın derneklerinin kurulmasıyla ekonomik ve toplumsal hayata katılım süreci hızlanmıştır (Özgiraz ve Arslaner, 2011). 1913'te kızlar için ilk lise İstanbul İnas Sultanisi adıyla açılmıştır. 1915'te İnas Darülfünun adıyla kadınlara yönelik bir yükseköğretim kurumu açılmıştır. Bununla

birlikte ilk kez 1915'te kadın ve erkekler bir arada İstanbul Edebiyat Fakültesinde öğrenim görmeye başlamıştır (Gökçimen, 2008).

Kız Sanayi Mektepleri, millet çocuklarının ilerlemesi ve kızların sanayiye hazırlanması amacıyla kurulmuştur. Erkek Sanayi Mektepleriyle eş zamanlı olarak açılan bu okullarda cinsiyetlere göre okulların ayrılması gerekçesinin toplumun görüşü ve mali sınırlılıklar olduğu öne sürülmüştür (Gökşen, Yüksek, Alnaçık ve Zenginobuz, 2011). Cumhuriyet dönemine kadar varlığını devam ettiren Osmanlı döneminde açılmış, ikisi İstanbul'da biri Bolu ve biri de Erzurum'da olmak üzere dört kız sanat okulu vardır. Cumhuriyet dönemiyle birlikte kadınlara örgün ve yaygın eğitim yoluyla meslek edindirmek amacıyla kız enstitüleri açılmıştır (Tosun, 2010).

1927 yılında, Kız Sanat Mekteplerinin yerini Kız Enstitüleri almıştır. Modern ev idaresi, yemek pişirme, ev idaresi, giyim kuşam konularında eğitim verilen bu enstitüler yoluyla iyi bir eş ve anne olan Cumhuriyet kadını yetiştirme amacı güdülmüştür (Gökşen vd., 2011). Cumhuriyet dönemi Kız Enstitülerinde, modern teknik eğitim almış bilgili ev kadınları yetiştirmek hedeflenmiştir (Soydan, 2002). Diğer taraftan, Cumhuriyet dönemiyle birlikte kadınların Türkiye'de işgücü piyasasında etkin bir biçimde yer almasına uygun ortam oluşmuştur (Parlaktuna, 2010).

1960'lı yıllara gelindiğinde kız enstitülerinin mezun oranı, genel ortaöğretim mezunu kız öğrencilerin iki katıdır. Nicelik bakımından böylesine bir artış olmasına karşın terzilik, tuhafiyeye, iç çamaşırı, nakış, yapma çiçek, çocuk bakımı, yemek yapımı ve ev idaresinden oluşan programlar çeşitlendirilmemiştir. 1974 yılına gelindiğinde Kız Enstitülerinin yerini Kız Meslek Liseleri almıştır. Yalnızca isim değişikliğine gidilmemiş, bunun yanında özel sektörün nitelikli eleman ihtiyacını karşılamaya yönelik eğitim verilmesi biçiminde amaç ve program değişikliğine de gidilmiştir. Bu değişimle birlikte Cumhuriyet Kadını yetiştirmekten çok kalifiye işçi yetiştirme hedeflenmiştir. Ancak, bu değişim prestij kaybına sebep olarak genel ortaöğretimden mezun olan kız sayısına oran bakımından üstünlüğünü ortadan kaldırmış ve bu okulların başka imkânı olmayan alt sınıf ailelere mensup çocukların gönderildiği okullar haline gelmesine yol açmıştır (Gökşen vd., 2011).

2000'li yıllara gelindiğinde, meslek eğitimi alanında önemli yenilikler hayata geçirilmiştir. Bunlardan biri de Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin

Güçlendirilmesi Projesi'dir (MEGEP). Bu kapsamda modüler sistem uygulanmaya başlanmıştır (Gökşen vd., 2011). 2006 yılında başlatılan Ortaöğretim Projesi ile mesleki eğitim kurumları ve genel eğitim kurumları arasındaki geçişkenliğin artırılması amaçlanmıştır. Okullar arasındaki statü farklarını azaltmak amacıyla ortaöğretim okul çeşitliliği yeniden düzenlenmiştir. 2008 yılında, çeşitli isim ve statülerde eğitim faaliyetleri yürüten kız meslek liseleri Kız Teknik ve Meslek Lisesi adı altında birleştirilmiştir (Gökşen vd., 2011). 2014 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 2014/8 sayılı genelge ile tekrar bir düzenlemeye gidilerek okul isimlerinden cinsiyet ifadeleri çıkartılmış, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı tüm okulların isimleri "Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi" olarak değiştirilmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2014b).

Çizelge 2.5'te, 2013 – 2014 eğitim – öğretim yılı sonu itibarıyla ülke genelindeki ortaöğretim kurumlarında okul türlerine göre okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayıları görülmektedir. Verilere göre, ortaöğretim seviyesinde eğitim gören öğrenci sayısı 2.561.089'dur. Genel ortaöğretime devam eden öğrenci oranı, 1.418.254 kişi ile %55,37 iken mesleki ve teknik ortaöğretimde öğrenim gören öğrenci oranı 1.142.442 kişi ile %44,60'tır. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları içerisinde kızlara yönelik mesleki ve teknik liselere giden öğrenci oranı, 261.608 öğrenci ile %22,89'dur. Genel ortaöğretimde öğrenim gören kız öğrenci sayısı 1.418.254'tür. Kızlara yönelik mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında öğrenim gören kız öğrenci sayısı ise 261.608'dir. Bu sayı, genel ortaöğretimde öğrenim görmekte olan öğrenci sayısının yaklaşık 5'te 1'ine denk gelmektedir. Bu durum, 1960'lı yıllarda kız enstitülerinden mezun olan öğrenci oranının genel ortaöğretim mezunu kız öğrencilerden iki katı fazla olduğu (Gökşen vd., 2011) göz önüne alınacak olursa 2014 yılı itibarıyla aradan geçen ortalama 55 yıllık süre içerisinde kızlara yönelik eğitim veren kurumların popülaritesinin ciddi bir biçimde düştüğünü çarpıcı bir şekilde gözler önüne sermektedir.

Çizelge 2.5: 2013 – 2014 Eğitim – öğretim yılı ortaöğretim kurumlarında okul türlerine göre okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayısı
(Milli Eğitim Bakanlığı 2014a)

Okul Türleri	Okul/ Kurum	Öğrenci sayısı			Öğretmen			Derslik
		Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	
Ortaöğretim (Genel+Mesleki Ortaöğretim)	10.955	5.420.178	2.859.482	2.560.696	278.641	151.613	127.028	140.560
Genel ortaöğretim toplamı	3.744	2.906.291	1.488.037	1.418.254	117.353	63.719	53.634	64.499
Meslekî ve Teknik Ortaöğretim Toplamı	7.211	2.513.887	1.371.445	1.142.442	161.288	87.894	73.394	76.061
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü (Resmi)	5.592	1.671.398	958.850	712.548	120.731	66.597	54.134	52.509
Endüstri Meslek Lisesi	677	464.430	415.532	48.898	41.300	28.793	12.507	13.936
Anadolu Teknik Lisesi	557	110.865	96.091	14.774	2.224	1.476	748	797
Teknik Lise	506	39.760	33.442	6.318	-	-	-	-
Anadolu Meslek Lisesi	361	57.142	26.943	30.199	2.767	1.168	1.599	1.015
Anadolu Denizcilik Meslek Lisesi	49	9.555	8.909	646	666	430	236	412
Anadolu Denizcilik Teknik Lisesi	11	1.420	1.290	130	-	-	-	-
Denizcilik Meslek Lisesi	9	375	302	73	14	12	2	-
Çok Programlı Lise	907	155.276	93.177	62.099	15.553	8.703	6.850	10.770
Anadolu Tapu Kadastro Meslek Lisesi	1	217	142	75	21	10	11	8
Anadolu Tarım Meslek Lisesi	5	809	475	334	-	-	-	-
Tarım Meslek Lisesi	20	3.518	2.777	741	337	207	130	190
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	108	38.290	27.459	10.831	3.375	2.214	1.161	1.655
İkili Meslek Eğitim Merkezi	73	6.460	6.148	312	-	-	-	-
Ziraat Teknik Lisesi	1	-	-	-	-	-	-	-
Kız Meslek Lisesi	482	210.759	2.419	208.340	18.644	6.932	11.712	7.802
Meslek Lisesi	161	64.700	12.090	52.610	5.087	1.690	3.397	1.870
Anadolu Kız Meslek Lisesi	222	43.738	4	43.734	61	30	31	30
Anadolu Kız Teknik Lisesi	34	5.370	-	5.370	-	-	-	-
Kız Teknik Lisesi	99	4.201	37	4.164	-	-	-	-
Ticaret Meslek Lisesi	421	241.811	140.505	101.306	15.202	7.910	7.292	6.874
Anadolu Ticaret Meslek Lisesi	276	57.091	27.529	29.562	1.803	938	865	793
Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	135	36.259	25.634	10.625	3.301	1.750	1.551	1.681
Anadolu İletişim Meslek Lisesi	30	5.708	1.892	3.816	229	124	105	127
Adalet Meslek Lisesi	56	7.758	3.451	4.307	52	28	24	40
Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	391	105.886	32.602	73.284	10.095	4.182	5.913	4.509
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü (Resmi)	854	474.096	227.065	247.031	29.556	16.773	12.783	16.845
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü (Resmi)	327	17.084	11.212	5.872	3.206	1.526	1.680	1.731
Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü (Özel)	426	56.053	26.504	29.549	7.472	2.862	4.610	4.851
Müzik ve Sahne Sanatları Lisesi	12	611	218	393	323	136	187	125
TOPLAM	10.967	5.420.789	2.859.700	2.561.089	278.964	151.749	127.215	140.685

2.5. İstanbul'da Bulunan Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarına Yönelik Sayısal Veriler

Çizelge 2.6'da İstanbul'da bulunan ortaöğretim kurumlarının okul türlerine göre 2013 – 2014 eğitim – öğretim yılındaki kurum, öğrenci, öğretmen, derslik ve şube sayıları yer almaktadır. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan öğrenci oranı 515.410 kişi ile %69'dur. Genel ortaöğretimde öğrenim gören öğrenci oranı ise 230.896 kişi ile %30,93'tür. Buradan hareketle, İstanbul ilinde mesleki ve teknik eğitime yönelmenin daha fazla olduğu sonucuna varılabilir. Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören kız öğrenci oranı 250.070 kişi ile %48,51 iken erkek öğrenci oranı 265.340 kişi ile %51,48'dir. İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından, yalnızca kız öğrencilere yönelik mesleki ve teknik eğitim veren kurumlara dair sayısal veriler sağlanmamış olmasından dolayı bahis olunan %48,51'lik oranın kız meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerden oluştuğu sonucuna varılamaz. Ancak, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının geneli içerisinde öğrenim gören öğrencilerin %48,51'inin kız öğrencilerden oluşması da önemli bir veridir.

Çizelge 2.6: İstanbul'da ortaöğretim kurumlarında okul türlerine göre okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayısı

(İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 2014)

	Kurum Sayısı	Derslik Sayısı	Şube Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretmen Sayısı		
				Erkek	Kız	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Genel Ortaöğretim	652	9.478	10.568	114.592	116.314	230.896	7.653	9.823	17.476
Mesleki Ortaöğretim	579	11.217	19.028	265.340	250.070	515.410	11.019	13.088	24.107
Toplam	1.231	20.695	29.596	379.932	366.384	746.306	18.672	22.911	41.583

Çizelge 2.7'de İstanbul'daki ilçelerde bulunan mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının 2013 – 2014 eğitim – öğretim yılındaki kurum, öğrenci, öğretmen, derslik ve şube sayıları yer almaktadır. Bağcılara ilçesi, 13.767 kişi ile kız öğrencisi bakımından en üst sırada yer alırken Adalar ilçesi 107 öğrenci ile en alt sırada yer almaktadır. Bu araştırmanın yürütüldüğü ilçelerde mesleki ve teknik ortaöğretimde

öğrenim görmekte olan kız öğrencilere dair sayı ve oranlar şu şekildedir: Avcılar ilçesinde 5.534 kişi ile %45,31; Eyüp ilçesinde 7.806 kişi ile %53,47; Fatih ilçesinde 9.219 öğrenci ile %49,59; Gaziosmanpaşa ilçesinde 10.127 kişi ile %53,51.

Çizelge 2.7: İstanbul’da ilçelere göre mesleki ortaöğretim kurumlarında okul türlerine göre okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayısı (İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü, 2014)

İlçe Adı	Kuru m Sayısı	Dersli k Sayısı	Şube Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretmen Sayısı		
				Erkek	Kız	Topla m	Erkek	Kadın	Topla m
Adalar	2	38	18	201	107	308	4	21	25
Arnavutköy	11	276	376	5.691	4.500	10.191	175	120	295
Ataşehir	17	357	714	8.387	7.254	15.641	293	544	837
Avcılar	16	276	476	6.678	5.534	12.212	258	307	565
Bağcılar	24	571	912	13.831	13.767	27.598	539	460	999
Bahçelievler	30	584	968	13.396	12.353	25.749	576	647	1.223
Bakırköy	10	201	330	2.606	5.984	8.590	166	362	528
Başakşehir	15	240	419	5.632	4.548	10.180	170	205	375
Bayrampaşa	11	229	555	9.668	7.309	16.977	383	231	614
Beşiktaş	10	174	261	2.997	3.598	6.595	127	320	447
Beykoz	11	250	389	5.850	3.950	9.800	272	271	543
Beylikdüzü	11	152	278	3.690	3.639	7.329	127	251	378
Beyoğlu	10	141	313	3.818	3.886	7.704	146	188	334
Büyükkçekmece	17	215	297	3.627	3.197	6.824	130	199	329
Çatalca	7	129	196	3.356	1.488	4.844	128	89	217
Çekmeköy	9	192	349	4.157	3.935	8.092	129	176	305
Esenler	10	148	359	5.838	6.091	11.929	132	134	266
Esenyurt	16	320	453	8.735	8.388	17.123	338	328	666
Eyüp	11	243	443	6.792	7.806	14.598	296	266	562
Fatih	24	320	774	9.371	9.219	18.590	483	459	942
Gaziosmanpaşa	17	387	664	9.357	10.770	20.127	302	370	672
Güngören	8	140	256	4.086	3.171	7.257	162	126	288
Kadıköy	17	291	427	5.099	5.689	10.788	200	437	637
Kağıthane	15	244	675	9.837	9.079	18.916	327	353	680
Kartal	24	484	779	9.120	9.104	18.224	537	701	1.238
Küçükçekmece	30	673	1.113	14.680	13.259	27.939	588	699	1.287
Maltepe	23	396	618	8.482	7.954	16.436	325	584	909
Pendik	34	597	1.011	14.320	13.326	27.646	673	701	1.374
Sancaktepe	13	320	406	5.300	5.279	10.579	272	291	563
Sarıyer	11	152	210	2.572	3.467	6.039	135	222	357
Silivri	10	156	250	2.603	2.116	4.719	140	150	290
Sultanbeyli	12	239	436	6.049	6.710	12.759	283	290	573
Sultangazi	9	170	412	6.538	7.020	13.558	148	143	291
Şile	4	57	60	695	519	1.214	46	33	79
Şişli	12	299	536	9.591	4.955	14.546	448	390	838
Tuzla	14	342	390	5.111	4.459	9.570	266	289	555
Ümraniye	19	426	590	10.559	8.932	19.491	493	573	1.066
Üsküdar	23	542	917	11.094	13.021	24.115	572	885	1.457
Zeytinburnu	12	246	398	5.926	4.687	10.613	230	273	503
Toplam	579	11.217	19.028	265.340	250.070	515.410	11.019	13.088	24.107

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Katılımcıların bir olay ya da konuya dair görüşlerinin belirlendiği araştırma türü olan tarama modelinde, araştırmacı tarafından belirlenmiş olan cevap seçenekleri arasından seçim yapılması sağlanarak bilgi toplanmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu; İstanbul ili Eyüp, Gaziosmanpaşa, Fatih ve Avcılar ilçelerinde bulunan 7 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde (Kız Meslek Lisesi) 2014 – 2015 eğitim – öğretim yılında görev alan 240 eğitimciden oluşmaktadır.

Anketin uygulandığı okullar, buldukları ilçeler temel alınarak öğrenci profili açısından sosyoekonomik seviyelerine göre, sırasıyla yüksek – orta – düşük ifadelerini temsilen A – B – C şeklinde kodlanmıştır. Bununla birlikte benzer çevrede bulunan okullar A₁, A₂, B₁, B₂, C₁, C₂ ve C₃ olarak kodlanmıştır.

Çizelge 3.1'de, anket uygulaması yapılan Kız Meslek Liselerinde çalışmakta olan toplam eğitimci sayısı ile ankete katılım sağlayan eğitimci sayısı yer almaktadır.

Çizelge 3.1: Anket uygulaması yapılan kız meslek liseleri

Okul Adı	Okuldaki Toplam Eğitimci Sayısı	Ankete Katılan Eğitimci Sayısı
A ₁	45	42
A ₂	160	40
B ₁	20	13
B ₂	50	46
C ₁	54	26
C ₂	85	46
C ₃	37	27
Toplam	451	240

Araştırmaya katılanların eğitim durumları, yaptığı görev ve kıdem durumlarıyla ilgili bilgiler, Çizelge 3.2 ile Çizelge 3.6 arasında verilmiştir.

Çizelge 3.2: Araştırmadaki eğitimcilerin yaptıkları göreve göre dağılımı

		Sayı	Yüzde
Yaptığınız Görev	Eğitim Yöneticisi	26	11,7
	Öğretmen	192	86,1
	Usta Öğretici	5	2,2
	Toplam	223	100,0

Çizelge 3.2’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan eğitimcilerin %86,1’i öğretmendir. Öğretmenlerin sayısı 192’dir. Eğitim yöneticilerinin oranı %11,7 olurken, en az orana %2,2 ile usta öğreticiler sahiptir.

Çizelge 3.3: Eğitim durumuna ilişkin sıklık ve yüzdeler

		Sayı	Yüzde
Eğitim Durumunuz	Lisans	208	88,1
	Lisansüstü	28	11,8
	Toplam	236	100,0

Çizelge 3.3'e göre araştırmaya katılan eğitimciler en çok lisans mezunudur. Lisans mezunlarının sayısı 208, oranı ise %88,1'dir. Lisansüstü eğitime sahip olanların sayısı 28, oranı %11,8'dir.

Çizelge 3.4: Kıdem durumuna ilişkin sıklık ve yüzdeler

		Sayı	Yüzde
Kıdem Durumunuz	0-5 Yıl	45	19,4
	6-10 Yıl	45	19,4
	11-15 Yıl	56	24,1
	16 Yıl ve üzeri	86	37,1
	Toplam	232	100,0

Çizelge 3.4'te gösterildiği gibi anket uygulaması yapılan okulların tecrübeli bir kadroya sahip oldukları görülmektedir. En büyük oranı %37,1 ile 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan eğitimciler oluşturmaktadır. Onun arkasından %24,1 ile 11-15 yıl kıdeme sahip olanlar, %19,4 ile 6-10 yıl ve 0-5 yıl arası kıdeme sahip olanlar gelmektedir.

Çizelge 3.5: Eğitimcilerin çalıştığı kurumlar ile kıdem durumlarının karşılaştırılması

Çalışılan Kurum	Kıdem Durumu				Toplam
	0-5 Yıl	6-10 Yıl	11-15 Yıl	16 Yıl ve üzeri	
A ₁	8	6	6	21	41
A ₂	2	7	8	21	38
B ₁	3	1	3	6	13
B ₂	6	10	18	10	44
C ₁	10	5	3	8	26
C ₂	8	9	14	13	44
C ₃	8	7	4	7	26
Toplam	45	45	56	86	232

Çizelge 3.5'te göre mesleğe yeni başlayan eğitimci sayısı en fazla C₁'de bulunmaktadır. 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip eğitimciler en fazla 21 kişi ile A₂ ile A₁'de bulunmaktadır. Adı geçen her iki okulda da çalışanların kıdemli olması, okulun

bulunduğu çevrenin çalışanlar açısından yerleşime uygun olması, okulların köklü okullar olması ve okulların bulunduğu sosyo ekonomik düzey ile açıklanabilir.

Çizelge 3.6: Eğitimcilerin eğitim durumları ile yaptıkları görevlerin karşılaştırılması

		Yapılan Görev			Toplam
		Yönetici	Öğretmen	Usta Öğretici	
Eğitim Durumu	Lisans	21	169	3	193
	Lisansüstü	5	21	2	28
	Toplam	26	190	5	221

Çizelge 3.6'ya göre, okullarda görev alan eğitimciler içinde 169 öğretmen lisans mezunudur. Öğretmenlerin 21'i lisansüstü eğitime sahiptir. Eğitim yöneticilerinin 21'i lisans, 5'i de lisansüstü eğitime sahiptir. Usta öğreticilerin 3'ü lisans mezunu iken 2'si de lisansüstü mezunu durumdadır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılacak veriler, Aslantürk (2014) tarafından geliştirilen iki bölüm, 55 maddeden oluşan beşli Likert tipi ölçek (EK – 1) kullanılarak toplanmıştır.

Ankette formu iki bölümden oluşmaktadır. Anket, Likert tipi önermelerden meydana gelmektedir. Birinci bölümde yer alan sorular katılımcıların, çalıştığı kurum, eğitim durumları, görev süresi ve kıdem durumu özelliklerinin anlaşılması için sorulmaktadır. İkinci bölümde yer alan, “Mesleki Eğitim Statüsünün İyileştirilmesi”, “Mesleki Yönlendirme”, “Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okula Devam ve Okul Başarısı”, “Mesleki – Teknik Eğitim Okullarından Yükseköğretime Geçiş”, “Ortaöğretim ve Yükseköğretim Programları Arasındaki Bütünlük”, “Bütçe Kaynaklarından Mesleki Teknik Eğitime Ayrılan Pay”, “Çıracılık ve Mesleki Eğitim Kanununun Güncellenmesi”, “Uygulamalı Ders Saatleri”, “Meslek Dersi Öğretmenlerinin Nitelikleri”, “Mesleki Öğretimin Sivil Toplum ve Kamu Kuruluşlarıyla İlişkisi” ve “Meslek Lisesi Mezunlarının Değerler Eğitimi” başlıkları altında toplanmış Likert türü sorular ise eğitimcilerin, kız meslek liselerinde yaşanan sorunlara ilişkin bakış açılarını tespiti yönelik olarak hazırlanmıştır.

Anketin formunun ikinci bölümünde bulunan önermeler Likert tipi derecelendirme yapmaya uygun olarak hazırlanmış önermelerdir. Bu bölümde, katılımcıların, kız meslek liselerinde yaşanan sorunlara karşı düşüncelerini ölçmek amacıyla 55 tane önerme yer almaktadır. Eğitimciler buradaki önermelere;

1= Kesinlikle katılmıyorum,

2= Katılmıyorum,

3= Kararsızım.

4= Katılıyorum,

5= Kesinlikle katılıyorum,

Seçeneklerini işaretleyerek yanıt vermişlerdir.

Bu anketteki beşli ölçekte bulunan dört aralık için ($5-1=4$) hesaplanan aralık katsayıları ($4/5=0,80$) ve aralıklar Çizelge 3.7’de verilmiştir.

Çizelge 3.7: Anket maddelerine ait puan, seçenek ve sayısal sınırlar

Puanlar	Seçenekler	Sayısal Sınırlar
1	Kesinlikle Katılmıyorum	1.00 - 1.79
2	Katılmıyorum	1.80 - 2.59
3	Kararsızım	2.60 - 3.39
4	Katılıyorum	3.40 - 4.19
5	Kesinlikle Katılıyorum	4.20 - 5.00

Anketin doğruluğu, önermelerin tutarlılığı ve formunun güvenilir olması önemlidir. Anket formlarının güvenilirliği test edilebilmektedir. Bunun için kullanılan ölçümlerden biri de Cronbach alfa katsayısıdır. Alfa katsayısı, anket içinde bulunan önermelerin varyansları (değişim yüzdeleri) toplamının genel varyansa oranlanması ile bulunan bir ağırlıklı standart değişim ortalamasıdır. Bu katsayı 0 ile 1 arasında değişim gösterir (Özdamar, 2002).

X= bulunan katsayı değeri olursa:

$0.00 \leq X < 0.40$: ise anket güvenilir değildir.

$0.40 \leq X < 0.60$: anket düşük güvenilirliktedir.

$0.60 \leq X < 0.80$: anket oldukça güvenilirdir.

$0.80 \leq X < 1.00$: anket yüksek derecede güvenilirdir.

Bu araştırmada ise, bu ölçeğinin güvenilirliğinin bulunması için Cronbach Alfa değerleri hesaplanmış ve izelge 3.8’de gösterildiği üzere ,946 olarak bulunmuştur.

Çizelge 3.8: Anketin güvenilirliği

Cronbach Alpha	Madde Sayısı
,946	55

Mesleki Eğitimde yaşanan sorunlar konusunda özellikle Kız Meslek Liselerinde görev yapan okul yöneticilerinin, meslek dersi ğretmenlerinin ve eğiticilerin görüşleri, anket yoluyla alınmıştır. Elde edilen verilere göre, katılımcılar arasında kıdem durumuna göre farklılıkların belirlenmiş, sorunlar tespit edilmiş ve czm nerileri getirilmiştir.

Bu amaç doğrultusunda, anket yoluyla toplanan veriler;

- Mesleki ve teknik eğitimin statüsünün iyileştirilmesi,
- Mesleki yönlendirme,
- Kız Meslek Lisesi ğrencilerinin okula devam ve okul başarısı,
- Mesleki ve teknik ortaöğretimden mesleki ve teknik yükseköğretim kurumlarına geçiş,
- Mesleki ve teknik ortaöğretim ile mesleki ve teknik yükseköğretim programları arasındaki bütünlük,
- Btce kaynaklarından mesleki ve teknik eğitime ayrılan pay
- 3308 sayılı ıracılık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi,
- Uygulamalı ders saatleri,
- Meslek dersi ğretmenlerinin nitelikleri,
- Meslek ğretiminin sivil toplum ve kamu kuruluşlarıyla ilişkisi,
- Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olanların değerler eğitimi

başlıkları bağlamında değerlendirilmiştir.

3.4. Uygulama

Araştırmanın yürütüleceği ilçelerin tespit edilmesini müteakiben, çalışmanın gerçekleştirilebilmesi için İstanbul Valiliği İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden izin alınmıştır. Anket, araştırmacı tarafından katılımcılara uygulanmıştır. Uygulama öncesinde katılımcılara araştırmanın amacı hakkında bilgilendirme gerçekleştirilmiş ve anketi cevaplandırırken dikkat edilmesi gereken hususlar hakkında bilgi verilmiştir. Hazırlanan anket formları, okullara gidilerek elden teslim edilmiştir. Anketler kararlaştırılan süre bitiminde toplanmıştır. Geri alınan anketler teker teker kontrol edilerek; hatalı cevaplanmış ya da boş bırakılarak cevaplandırılmamış anket formları, örneklemeden çıkarılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan 240 eğitime sunulan anketlerin tümü doldurulmasının ardından geri alınmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Ölçek, Çizelge 3.1'de verilen kız meslek liselerinde 5-15 Ocak 2015 tarihleri arasında tesadüfi örnekleme yoluyla 240 eğitime uygulanmıştır. Ölçek verilerin analizinde de IBM, SPSS programı, sürüm 16.0 kullanılmıştır.

Elde edilen verilerin normal dağılım yapıp yapmadığını öğrenmek için One-Sample Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır. One-Sample Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda tüm boyutlarda verilerin nonparametrik bir biçimde dağıldığının tespit edilmesinden dolayı, verilerin analizi iki grup karşılaştırmalarında nonparametrik testlerden Mann Whitney U testi ve ikiden fazla grup karşılaştırmalarında Kruskal Wallis testi ile gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte, Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre istatistiksel bakımdan fark tespit edilen grupların ikili karşılaştırmasında Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

4. BULGULAR

Elde edilen verilerin normal dağılım yapıp yapmadığını öğrenmek için One-Sample Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır. Çizelge 4.1’de One-Sample Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda tüm boyutlarda verilerin nonparametrik bir biçimde dağıldığı görülmektedir ($p<0,05$). Bundan dolayı verilerin analizinde iki grup karşılaştırmalarında nonparametrik testlerden Mann Whitney U testi ve ikiden fazla grup karşılaştırmalarında Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Bununla birlikte, Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre istatistiksel bakımdan fark tespit edilen ($p<0,05$) grupların ikili karşılaştırmasında Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.1: Kolmogorov Smirnov Z testi

	Mesleki Eğitim Statüsünün iyileştirilmesi	Mesleki Yönlendirme	Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okula Devam Ve Okul Başarısı	Mesleki Teknik Eğitim Okullarından Yüksek Öğretime Geçiş	Ortaöğretim ve Yükseköğretim Programları Arasındaki Bütünlük	Bütçe Kaynaklarından Mesleki Teknik Eğitime Ayrılan Pay	Çıracılık Ve Mesleki Eğitim Kanununun Güncellenmesi	Uygulamalı Ders Saatleri	Meslek Dersi Öğretmenlerin Nitelikleri	Mesleki Öğretimin Sivil Toplum Ve Kamu Kuruluşlarıyla İlişkisi	Meslek Lisesi Mezunlarının Değerler Eğitimi	
N	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	
Normal Parametreler	Ortalama	19,29	23,81	11,77	11,95	29,20	8,11	19,57	14,98	31,36	28,64	20,56
	Standart Sapma	3,91	4,18	2,56	2,39	4,54	1,78	3,84	2,80	4,78	4,78	3,74
Kolmogorov-Smirnov Z	2,43	2,65	1,90	3,33	2,45	3,61	2,94	2,06	2,61	2,71	2,17	
Asymp. Sig. (2-tailed)	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	,00	

4.1. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Mesleki Eğitimin Statüsünün İyileştirilmesine Yönelik Görüşleri

Araştırmanın birinci araştırma sorusunun a maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşleri arasında kıdem bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.2: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
0-5 Yıl	45	19,75	3,63
6-10 Yıl	45	19,55	4,46
11-15 Yıl	56	18,85	4,18
16 Yıl ve üzeri	86	19,15	3,64
Toplam	232	19,27	3,93

Çizelge 4.2’de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, kıdemlerine göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşlerine dair puanların birbirine yakın olduğu görülmektedir. 0 – 5 yıl arasında kıdeme sahip olan 45 katılımcının puan ortalaması 19,75 ve standart sapması 3,63; 6 – 10 yıl arasında kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 19,55 ve standart sapması 4,46; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip 56 katılımcının puan ortalaması 18,85 ve standart sapması 4,18; 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip 86 katılımcının puan ortalaması 19,15 ve standart sapması 3,64’tür.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları Çizelge 4.3’te görülmektedir.

Çizelge 4.3: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Mesleki Eğitimin Statüsünün İyileştirilmesi	0-5 Yıl	45	123,66	3,00	3	,39
	6-10 Yıl	45	127,69			
	11-15 Yıl	56	108,09			
	16 Yıl ve üzeri	86	112,38			
	Toplam	232	117,96			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$).

4.2. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Mesleki Eğitimin Statüsünün İyileştirilmesine Yönelik Görüşleri

Araştırmanın birinci araştırma sorusunun b maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşleri arasında görev bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.4: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Yöneticisi	26	20,42	2,70
Öğretmen	192	19,27	4,06
Usta Öğretici	5	17,20	4,81
Toplam	223	19,36	3,95

Çizelge 4.4’te, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, görevlerine göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşlerine dair yönetici puanlarının farklılık gösterdiği ancak diğer gruplarda puanların birbirine yakın olduğu görülmektedir. Eğitim yöneticisi 26 katılımcının puan ortalaması 20,42 ve standart sapması 2,70; öğretmen 192 katılımcının puan ortalaması 19,27 ve standart sapması 4,06; usta öğretici 5 katılımcının puan ortalaması 17,20 ve standart sapması 4,81’dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.5’te görülmektedir.

Çizelge 4.5: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Mesleki Eğitimin Statüsünün İyileştirilmesi	Eğitim Yöneticisi	26	127,52	2,58	2	,27
	Öğretmen	192	110,64			
	Usta Öğretici	5	83,60			
	Toplam	223	107,25			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

4.3. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Mesleki Eğitimin Statüsünün İyileştirilmesine Yönelik Görüşleri

Araştırmanın birinci araştırma sorusunun c maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşleri arasında eğitim durumu bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.6: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Lisans	208	19,24	4,05
Lisansüstü	28	19,46	2,98
Toplam	236	19,26	3,93

Çizelge 4.6’da, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, eğitim durumlarına göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Lisans mezunu 208 katılımcının ortalama puanı 19,24 ve standart sapması 4,05; yüksek lisans mezunu 26 katılımcının puan ortalaması 19,53 ve standart sapması 3,08; doktora mezunu 2 katılımcının puan ortalaması 18,50 ve standart sapması 0,70’dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Mann Whitney U testi sonuçları, Çizelge 4.7’de görülmektedir.

Çizelge 4.7: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları

Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Lisans	208	118,76	24703,00	2857,00	-,16	,87
Lisansüstü	28	116,54	3263,00			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşleri arasındaki farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

4.4. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Mesleki Yönlendirmeye Yönelik Görüşleri

Araştırmanın ikinci araştırma sorusunun a maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki yönlendirmeye yönelik görüşleri arasında kıdem bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.8: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki yönlendirmeye yönelik ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
0-5 Yıl	45	24,37	3,22
6-10 Yıl	45	23,66	4,75
11-15 Yıl	56	24,05	3,79
16 Yıl ve üzeri	86	23,52	4,69
Toplam	232	23,84	4,23

Çizelge 4.8’de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, kıdemlerine göre mesleki yönlendirmeye yönelik görüşlerine dair puanların birbirine yakın olduğu görülmektedir. 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 24,37 ve standart sapması 3,22; 6 – 10 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 2,66 ve standart sapması 4,75; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip 56 katılımcının puan ortalaması 24,05 ve standart sapması 3,79; 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip 86 katılımcının puan ortalaması 23,52 ve standart sapması 4,69’dur.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre mesleki yönlendirmeye yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.9’da görülmektedir.

Çizelge 4.9: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki yönlendirmeye yönelik görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Mesleki Yönlendirme	0-5 Yıl	45	121,77	,47	3	,92
	6-10 Yıl	45	117,81			
	11-15 Yıl	56	113,01			
	16 Yıl ve üzeri	86	115,33			
	Toplam	232	116,98			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre mesleki yönlendirmeye yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$).

4.5. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Mesleki Yönlendirmeye Yönelik Görüşleri

Araştırmanın ikinci araştırma sorusunun b maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki yönlendirmeye yönelik görüşleri arasında görev bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir.

Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.10: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki yönlendirmeye yönelik ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Yöneticisi	26	24,57	3,56
Öğretmen	192	23,91	4,14
Usta Öğretici	5	20,20	6,57
Toplam	223	23,90	4,16

Çizelge 4.10'da, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, görevlerine göre mesleki yönlendirmeye yönelik görüşlerine dair puanların eğitim yöneticileri ve usta öğreticiler arasında farklılık gösterdiği ancak puanların birbirine yakın olduğu görülmektedir. Eğitim yöneticisi 26 katılımcının puan ortalaması 24,57 ve standart sapması 3,56; öğretmen 192 katılımcının puan ortalaması 23,91 ve standart sapması 4,14; usta öğretici 5 katılımcının puan ortalaması 20,20 ve standart sapması 6,57'dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.11'de görülmektedir.

Çizelge 4.11: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki yönlendirmeye yönelik görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Mesleki Yönlendirme	Eğitim Yöneticisi	26	122,37	2,55	2	,27
	Öğretmen	192	111,62			
	Usta Öğretici	5	72,80			
	Toplam	223	102,26			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$).

4.6. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Mesleki Yönlendirmeye Yönelik Görüşleri

Araştırmanın ikinci araştırma sorusunun c maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki yönlendirmeye yönelik görüşleri arasında eğitim durumu bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.12: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki yönlendirmeye yönelik ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Lisans	208	23,85	4,21
Lisansüstü	28	23,57	4,25
Toplam	236	23,81	4,21

Çizelge 4.12’de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, eğitim durumlarına göre mesleki yönlendirmeye yönelik görüşlerine dair puanları görülmektedir. Lisans mezunu 208 katılımcının puan ortalaması 23,85 ve standart sapması 4,21; yüksek lisans mezunu 26 katılımcının puan ortalaması 23,57 ve standart sapması 4,41; doktora mezunu 2 katılımcının puan ortalaması 23,50 ve standart sapması 0,70’dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki yönlendirmeye yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Mann Whitney U testi sonuçları, Çizelge 4.13’te görülmektedir.

Çizelge 4.13: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki yönlendirmeye yönelik görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları

Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Lisans	208	119,18	24790,00	2770,00	-,42	,67
Lisansüstü	28	113,43	3176,00			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki yönlendirmeye yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

4.7. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okula Devam ve Başarısına Yönelik Görüşleri

Araştırmanın üçüncü araştırma sorusunun a maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve okul başarısına yönelik görüşleri arasında kıdem bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.14: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
0-5 Yıl	45	11,35	3,05
6-10 Yıl	45	11,86	1,91
11-15 Yıl	56	11,39	2,60
16 Yıl ve üzeri	86	12,15	2,38
Toplam	232	11,75	2,51

Çizelge 4.14’te, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, kıdemlerine göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşlerine dair puanlar gösterilmiştir. 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 11,35 ve standart sapması 3,05; 6 – 10 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 11,86 ve standart sapması 1,91; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip 56 katılımcının puan ortalaması 11,39 ve standart sapması 2,60; 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip 86 katılımcının puan ortalaması 12,15 ve standart sapması 2,38’dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.15’te görülmektedir.

Çizelge 4.15: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okula Devam ve Başarısı	0-5 Yıl	45	110,40	4,20	3	,24
	6-10 Yıl	45	114,89			
	11-15 Yıl	56	105,82			
	16 Yıl ve üzeri	86	127,49			
	Toplam	232	114,65			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşleri arasındaki fark istatistiksel bakımdan anlamlı değildir ($p>0.05$).

4.8. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okula Devam ve Başarısına Yönelik Görüşleri

Araştırmanın üçüncü araştırma sorusunun b maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve okul başarısına yönelik görüşleri arasında görev bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.16: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Yöneticisi	26	11,30	2,01
Öğretmen	192	11,76	2,65
Usta Öğretici	5	12,00	1,22
Toplam	223	11,71	2,56

Çizelge 4.16’da, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, görevlerine göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşlerine dair puanların birbirine yakın olduğu görülmektedir. Eğitim yöneticisi 26 katılımcının puan ortalaması 11,30 ve standart sapması 2,01; öğretmen 192 katılımcının puan ortalaması 11,76 ve standart sapması 2,65; usta öğretici 5 katılımcının puan ortalaması 12,00 ve standart sapması 1,22’dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görev durumlarına göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.17’de görülmektedir.

Çizelge 4.17: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okula Devam ve Başarısı	Eğitim Yöneticisi	26	92,81	2,65	2	,26
	Öğretmen	192	114,52			
	Usta Öğretici	5	115,00			
	Toplam	223	107,44			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görev durumlarına göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

4.9. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okula Devam ve Başarısına Yönelik Görüşleri

Araştırmanın üçüncü araştırma sorusunun c maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve okul başarısına yönelik görüşleri arasında eğitim durumu bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.18: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Lisans	208	11,66	2,65
Yüksek Lisans	28	12,14	1,48
Toplam	236	11,72	2,55

Çizelge 4.18’de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, eğitim durumlarına göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Lisans mezunu 208 katılımcının puan ortalaması 11,66 ve standart sapması 2,65; yüksek lisans mezunu 26 katılımcının puan ortalaması 12,11 ve standart sapması 1,53İ doktora mezunu 2 katılımcının puan ortalaması 12,50 ve standart sapması 0,70’tir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Mann Whitney U testi sonuçları, Çizelge 4.19’da görülmektedir.

Çizelge 4.19: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları

Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Lisans	208	117,58	24456,50	2720,50	-,57	,56
Lisansüstü	28	125,34	3509,50			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$).

4.10. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Mesleki Teknik Eğitim Okullarından Yükseköğretime Geçiş Hakkında Görüşleri

Araştırmanın dördüncü araştırma sorusunun a maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından yükseköğretime geçiş sistemi hakkında görüşleri arasında kıdem bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Aralarında istatistikî bakımdan anlamlı fark olduğu tespit edilen gruplara ikili olarak Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.20: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçişe yönelik ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
0-5 Yıl	45	12,64	2,07
6-10 Yıl	45	12,57	1,69
11-15 Yıl	56	10,98	3,09
16 Yıl ve üzeri	86	12,03	1,74
Toplam	232	12,00	2,27

Çizelge 4.20’de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, kıdemlerine göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkındaki görüşlerine dair puanlar görülmektedir. 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 12,64 ve standart sapması 2,07; 6 – 10 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 12,57 ve standart sapması 1,69; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip 56 katılımcının puan ortalaması 10,98 ve standart sapması 3,09; 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip 86 katılımcının puan ortalaması 12,03 ve standart sapması 1,74’tür.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.21’de verilmiştir.

Çizelge 4.21: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkında görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Mesleki Teknik Eğitim Okullarından Yükseköğretime Geçiş	0-5 Yıl	45	140,10	13,68	3	,00
	6-10 Yıl	45	129,02			
	11-15 Yıl	56	95,28			
	16 Yıl ve üzeri	86	111,42			
	Toplam	232	118,96			

Çizelge 4.21'e göre meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkındaki görüşlerine dair puanları arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Bu testin sonuçlarına göre; 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar ile 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar arasında 0 – 5 yıl kıdemli katılımcılar lehine; 6 – 10 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar ile 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar arasında 6 – 10 yıl kıdeme sahip katılımcılar lehine; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip katılımcılarla 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip katılımcılar arasında 16 yıl ve üstü kıdeme sahip katılımcılar lehine anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir.

4.11. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Mesleki Teknik Eğitim Okullarından Yükseköğretime Geçiş Hakkında Görüşleri

Araştırmanın dördüncü araştırma sorusunun b maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından yükseköğretime geçiş sistemi hakkında görüşleri arasında görev bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.22: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkında ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Yöneticisi	26	12,19	2,60
Öğretmen	192	11,89	2,46
Usta Öğretici	5	11,40	1,34
Toplam	223	11,91	2,45

Çizelge 4.22'de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, görevlerine göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime

geçiş hakkındaki görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Eğitim yöneticisi 26 katılımcının puan ortalaması 12,19 ve standart sapması 2,60; öğretmen 192 katılımcının 11,89 ve standart sapması 2,46; usta öğretici 5 katılımcının puan ortalaması 11,40 ve standart sapması 1,34'tür.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.23'te görülmektedir.

Çizelge 4.23: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkında görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	x ²	Ss	p
Mesleki Teknik Eğitim Okullarından Yükseköğretime Geçiş	Eğitim Yöneticisi	26	118,62	1,36	2	,50
	Öğretmen	192	111,87			
	Usta Öğretici	5	82,50			
	Toplam	223	104,33			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı tespit edilmiştir (p>0.05).

4.12. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Mesleki Teknik Eğitim Okullarından Yükseköğretime Geçiş Hakkında Görüşleri

Araştırmanın dördüncü araştırma sorusunun c maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından yükseköğretime geçiş sistemi hakkında görüşleri arasında eğitim durumu bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.24: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkında ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Lisans	208	11,95	2,42
Lisansüstü	28	11,85	2,36
Toplam	236	11,94	2,41

Çizelge 4.24'te, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, eğitim durumlarına göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkındaki görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Lisans mezunu 208 katılımcının puan ortalaması 11,95 ve standart sapması 2,42; yüksek lisans mezunu 26 katılımcının puan ortalaması 11,88 ve standart sapması 2,45; doktora mezunu 2 katılımcının puan ortalaması 11,50 ve standart sapması 0,70'tir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Mann Whitney U testi sonuçları, Çizelge 4.25'te verilmiştir.

Çizelge 4.25: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkında görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları

Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Lisans	208	119,39	24833,50	2726,50	-,55	,57
Lisansüstü	28	111,88	3132,50			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkındaki görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$).

4.13. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Ortaöğretim ve Yükseköğretim Programları Arasında Bütünlük ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın beşinci araştırma sorusunun a maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki ve teknik ortaöğretim ile mesleki ve teknik yükseköğretim programları arasındaki bütünlük ile ilgili görüşleri arasında kıdem bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.26: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasında bütünlük ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
0-5 Yıl	45	29,48	3,42
6-10 Yıl	45	29,37	4,06
11-15 Yıl	56	27,53	6,33
16 Yıl ve üzeri	86	30,15	3,46
Toplam	232	29,24	4,51

Çizelge 4.26’da, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, kıdemlerine göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasındaki bütünlük ile ilgili görüşlerine dair puanlar görülmektedir. 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 29,48 ve standart sapması 3,42; 6 – 10 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 29,37 ve standart sapması 4,06; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip 56 katılımcının puan ortalaması 27,53 ve standart sapması 6,33; 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip 86 katılımcının puan ortalaması 30,15 ve standart sapması 3,46’dır.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasındaki bütünlük ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.27’de görülmektedir.

Çizelge 4.27: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasında bütünlük ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Ortaöğretim ve Yükseköğretim Programları Arasında Bütünlük	0-5 Yıl	45	114,49	4,50	3	,21
	6-10 Yıl	45	113,57			
	11-15 Yıl	56	103,66			
	16 Yıl ve üzeri	86	127,45			
	Toplam	232	114,79			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasındaki bütünlük ile ilgili görüşleri arasındaki fark istatistiksel bakımdan anlamlı değildir ($p>0.05$).

4.14. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Ortaöğretim ve Yükseköğretim Programları Arasında Bütünlük ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın beşinci araştırma sorusunun b maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki ve teknik ortaöğretim ile mesleki ve teknik yükseköğretim programları arasındaki bütünlük ile ilgili görüşleri arasında görev bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.28: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasında bütünlük ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Yöneticisi	26	29,76	4,47
Öğretmen	192	29,11	4,56
Usta Öğretici	5	27,20	4,54
Toplam	223	29,15	4,54

Çizelge 4.28’de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, görevlerine göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasındaki bütünlük ile ilgili görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Eğitim yöneticisi 26 katılımcının puan ortalaması 29,76 ve standart sapması 4,47; öğretmen 192 katılımcının puan ortalaması 29,11 ve standart sapması 4,56; usta öğretici 5 katılımcının 27,20 ve standart sapması 4,54’tür.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasındaki bütünlük ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.29’da görülmektedir.

Çizelge 4.29: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasında bütünlük ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Ortaöğretim ve Yükseköğretim Programları Arasında Bütünlük	Eğitim Yöneticisi	26	121,02	2,25	2	,32
	Öğretmen	192	111,77			
	Usta Öğretici	5	74,10			
	Toplam	223	102,30			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasındaki bütünlük ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$).

4.15. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Ortaöğretim ve Yükseköğretim Programları Arasında Bütünlük ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın beşinci araştırma sorusunun c maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki ve teknik ortaöğretim ile mesleki ve teknik yükseköğretim programları arasındaki bütünlük ile ilgili görüşleri arasında eğitim durumu bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.30: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasında bütünlük ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Lisans	208	29,12	4,70
Lisansüstü	28	29,50	3,54
Toplam	236	29,17	4,57

Çizelge 4.30’da, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, eğitim durumlarına göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasındaki bütünlük ile ilgili görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Lisans mezunu 208 katılımcının puan ortalaması 29,12 ve standart sapması 4,70; yüksek lisans mezunu 26 katılımcının puan ortalaması 29,46 ve standart sapması 3,63; doktora mezunu 2 katılımcının puan ortalaması 30,00 ve standart sapması 2,82’dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasındaki bütünlük ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Mann Whitney U testi sonuçları, Çizelge 4.31’de verilmiştir.

Çizelge 4.31: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasında bütünlük ile ilgili görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları

Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Lisans	208	118,91	24733,50	2826,50	-,25	,80
Lisansüstü	28	115,45	3232,50			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasındaki bütünlük ile ilgili görüşleri arasındaki fark anlamlı değildir ($p>0.05$).

4.16. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Bütçe Kaynaklarından Mesleki Eğitime Ayrılan Pay Hakkındaki Görüşleri

Araştırmanın altıncı araştırma sorusunun a maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin bütçe kaynaklarından mesleki ve teknik eğitime ayrılan pay hakkında görüşleri arasında kıdem bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.32: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkında ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
0-5 Yıl	45	8,37	1,61
6-10 Yıl	45	8,24	1,22
11-15 Yıl	56	7,69	2,10
16 Yıl ve üzeri	86	8,10	1,91
Toplam	232	8,08	1,80

Çizelge 4.32’de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, kıdemlerine göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşlerine dair puanlar görülmektedir. 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip 45

katılımcının puan ortalaması 8,37 ve standart sapması 1,61; 6 – 10 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 8,24 ve standart sapması 1,22; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip 56 katılımcının puan ortalaması 7,69 ve standart sapması 2,10; 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip 86 katılımcının puan ortalaması 8,10 ve standart sapması 1,91’dir. Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.33’te görülmektedir.

Çizelge 4.33: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Bütçe Kaynaklarından Mesleki Eğitime Ayrılan Pay	0-5 Yıl	45	126,33	2,57	3	,46
	6-10 Yıl	45	112,69			
	11-15 Yıl	56	106,92			
	16 Yıl ve üzeri	86	119,59			
	Toplam	232	116,38			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$).

4.17. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Bütçe Kaynaklarından Mesleki Eğitime Ayrılan Pay Hakkındaki Görüşleri

Araştırmanın altıncı araştırma sorusunun b maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin bütçe kaynaklarından mesleki ve teknik eğitime ayrılan pay hakkında görüşleri arasında görev bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.34: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkında ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Yöneticisi	26	8,34	1,44
Öğretmen	192	8,17	1,67
Usta Öğretici	5	7,40	,89
Toplam	223	8,17	1,63

Çizelge 4.34'te, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, görevlerine göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşlerine dair puanları görülmektedir. Eğitim yöneticisi 26 katılımcının puan ortalaması 8,34 ve standart sapması 1,44; öğretmen 192 katılımcının puan ortalaması 8,17 ve standart sapması 1,67; usta öğretici 5 katılımcının puan ortalaması 7,40 ve standart sapması 0,89'dur.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.35'te görülmektedir.

Çizelge 4.35: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	x^2	Ss	p
Bütçe Kaynaklarından Mesleki Eğitime Ayrılan Pay	Eğitim Yöneticisi	26	116,81	3,32	2	,19
	Öğretmen	192	112,65			
	Usta Öğretici	5	62,20			
	Toplam	223	97,22			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

4.18. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Bütçe Kaynaklarından Mesleki Eğitime Ayrılan Pay Hakkındaki Görüşleri

Araştırmanın altıncı araştırma sorusunun c maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin bütçe kaynaklarından mesleki ve teknik eğitime ayrılan pay hakkında görüşleri arasında eğitim durumu bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.36: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkında ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Lisans	208	8,11	1,81
Lisansüstü	28	7,96	1,64
Toplam	236	8,09	1,78

Çizelge 4.36’da, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, eğitim durumlarına göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Lisans mezunu 208 katılımcının puan ortalaması 8,11 ve standart sapması 1,81; yüksek lisans mezunu 26 katılımcının puan ortalaması 7,88 ve standart sapması 1,65; doktora mezunu 2 katılımcının puan ortalaması 9,00 ve standart sapması 1,41’dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Mann Whitney U testi sonuçları, Çizelge 4.37’de verilmiştir.

Çizelge 4.37: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları

Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Lisans	208	119,79	24917,00	2643,00	-,81	,41
Lisansüstü	28	108,89	3049,00			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

4.19. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununun Güncellenmesi Hakkındaki Görüşleri

Araştırmanın yedinci araştırma sorusunun a maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin 3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununun güncellenmesine yönelik görüşleri arasında kıdem bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.38: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkında ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
0-5 Yıl	45	19,40	3,00
6-10 Yıl	45	20,02	3,02
11-15 Yıl	56	18,39	5,09
16 Yıl ve üzeri	86	20,25	2,80
Toplam	232	19,59	3,61

Çizelge 4.38’de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, kıdemlerine göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki görüşlerine dair puanlar görülmektedir. 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 19,40 ve standart sapması 3,00; 6 – 10 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 20,02 ve standart sapması 3,02; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip 56 katılımcının puan ortalaması 18,39 ve standart sapması 5,09; 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip 86 katılımcının puan ortalaması 20,25 ve standart sapması 2,80’dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.39’da görülmektedir.

Çizelge 4.39: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Çıraklı ve Mesleki Eğitim Kanununun Güncellenmesi	0-5 Yıl	45	107,71	4,55	3	,20
	6-10 Yıl	45	120,06			
	11-15 Yıl	56	105,11			
	16 Yıl ve üzeri	86	126,66			
	Toplam	232	114,89			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

4.20. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununun Güncellenmesi Hakkındaki Görüşleri

Araştırmanın yedinci araştırma sorusunun b maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin 3308 sayılı Çıraklı ve Mesleki Eğitim

Kanununun güncellenmesine yönelik görüşleri arasında görev bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?" şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.40: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkında ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Yöneticisi	26	19,92	3,50
Öğretmen	192	19,52	3,86
Usta Öğretici	5	17,40	2,50
Toplam	223	19,52	3,79

Çizelge 4.40'ta, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, görevlerine göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Eğitim yöneticisi 26 katılımcının puan ortalaması 19,92 ve standart sapması 3,50; öğretmen 192 katılımcının puan ortalaması 19,52 ve standart sapması 3,86; usta öğretici 5 katılımcının puan ortalaması 17,40 ve standart sapması 2,50'dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.41'de verilmiştir.

Çizelge 4.41: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Çıraklı ve Mesleki Eğitim Kanununun Güncellenmesi	Eğitim Yöneticisi	26	115,25	3,55	2	,16
	Öğretmen	192	112,94			
	Usta Öğretici	5	58,90			
	Toplam	223	95,70			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$).

4.21. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununun Güncellenmesi Hakkındaki Görüşleri

Araştırmanın yedinci araştırma sorusunun c maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin 3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununun güncellenmesine yönelik görüşleri arasında eğitim durumu bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.42: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkında ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Lisans	208	19,42	3,92
Lisansüstü	28	20,14	3,06
Toplam	236	19,50	3,83

Çizelge 4.42’de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, eğitim durumlarına göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Lisans mezunu 208 katılımcının puan ortalaması 19,42 ve standart sapması 3,92; yüksek lisans mezunu 26 katılımcının puan ortalaması 20,07 ve standart sapması 3,17; doktora mezunu 2 katılımcının puan ortalaması 21,00 ve standart sapması 0’dır.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Mann Whitney U testi sonuçları, Çizelge 4.43’te görülmektedir.

Çizelge 4.43: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları

Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Lisans	208	117,94	24532,50	2796,50	-,34	,73
Lisansüstü	28	122,63	3433,50			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki görüşleri arasında değerlerinde anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p>0.05$).

4.22. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Uygulamalı Ders Saatleri ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın sekizinci araştırma sorusunun a maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin uygulamalı ders saatlerine yönelik görüşleri arasında kıdem bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Aralarında istatistikî bakımdan anlamlı fark olduğu tespit edilen gruplara ikili olarak Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.44: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
0-5 Yıl	45	15,35	2,59
6-10 Yıl	45	15,40	2,06
11-15 Yıl	56	13,92	3,75
16 Yıl ve üzeri	86	15,23	2,20
Toplam	232	14,97	2,75

Çizelge 4.44’te, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, kıdemlerine göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşlerine dair puanlar görülmektedir. 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 15,35 ve standart sapması 2,59; 6 – 10 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 15,40 ve standart sapması 2,06; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip 56 katılımcının puan ortalaması 13,92 ve standart sapması 3,75; 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip 86 katılımcının puan ortalaması 15,23 ve standart sapması 2,20’dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.45’te görülmektedir.

Çizelge 4.45: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Uygulamalı Ders Saatleri	0-5 Yıl	45	127,12	9,82	3	,02
	6-10 Yıl	45	127,00			
	11-15 Yıl	56	92,73			
	16 Yıl ve üzeri	86	120,92			
	Toplam	232	116,94			

Çizelge 4.45’e göre meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşlerine dair puanlar arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Bu testin sonuçlarına göre; 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar ile 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar arasında 0 – 5 yıl kıdemli katılımcılar lehine; 6 – 10 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar ile 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar arasında 6 – 10 yıl kıdeme sahip katılımcılar lehine; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip katılımcılarla 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip katılımcılar arasında 16 yıl ve üstü kıdeme sahip katılımcılar lehine anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir.

4.23. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Uygulamalı Ders Saatleri ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın sekizinci araştırma sorusunun b maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin uygulamalı ders saatlerine yönelik görüşleri arasında görev bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.46: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Yöneticisi	26	15,46	2,30
Öğretmen	192	14,92	2,87
Usta Öğretici	5	13,00	2,73
Toplam	223	14,94	2,82

Çizelge 4.46’da, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, görevlerine göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Eğitim yöneticisi 26 katılımcının puan ortalaması 15,46 ve standart sapması 2,30; öğretmen 192 katılımcının puan ortalaması 14,92 ve standart sapması 2,87; usta öğretici 5 katılımcının puan ortalaması 13,00 ve standart sapması 2,73’tür.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.47’de görülmektedir.

Çizelge 4.47: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Uygulamalı Ders Saatleri	Eğitim Yöneticisi	26	119,73	2,37	2	,30
	Öğretmen	192	112,00			
	Usta Öğretici	5	71,70			
	Toplam	223	101,14			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$).

4.24. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Uygulamalı Ders Saatleri ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın sekizinci araştırma sorusunun c maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin uygulamalı ders saatlerine yönelik görüşleri arasında eğitim durumu bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.48: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Lisans	208	14,89	2,75
Lisansüstü	28	15,21	3,09
Toplam	236	14,93	2,79

Çizelge 4.48’de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, eğitim durumlarına göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşlerine dair

puanlar görülmektedir. Lisans mezunu 208 katılımcının puan ortalaması 14,89 ve standart sapması 2,75; yüksek lisans mezunu 26 katılımcının puan ortalaması 15,26 ve standart sapması 3,20; doktora mezunu 2 katılımcının puan ortalaması 14,50 ve standart sapması 0,70'tir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Mann Whitney U testi sonuçları, Çizelge 4.49'da görülmektedir.

Çizelge 4.49: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları

Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Lisans	208	117,32	24402,00	2666,00	-,73	,46
Lisansüstü	28	127,29	3564,00			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

4.25. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Meslek Dersi Öğretmenlerinin Nitelikleri ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın dokuzuncu araştırma sorusunun a maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin meslek dersi öğretmenlerinin niteliklerine yönelik görüşleri arasında kıdem bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Aralarında istatistikî bakımdan anlamlı fark olduğu tespit edilen gruplara ikili olarak Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.50: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
0-5 Yıl	45	32,88	3,76
6-10 Yıl	45	32,17	4,33
11-15 Yıl	56	29,37	6,98
16 Yıl ve üzeri	86	31,34	3,18
Toplam	232	31,33	4,81

Çizelge 4.50’de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, kıdemlerine göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşlerine dair puanlar görülmektedir. 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 32,88 ve standart sapması 3,76; 6 – 10 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 32,17 ve standart sapması 4,33; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip 56 katılımcının puan ortalaması 29,37 ve standart sapması 6,98; 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip 86 katılımcının puan ortalaması 31,34 ve standart sapması 3,18’dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.51’de görülmektedir.

Çizelge 4.51: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Meslek Dersi Öğretmenlerinin Nitelikleri	0-5 Yıl	45	141,03	13,67	3	,00
	6-10 Yıl	45	125,84			
	11-15 Yıl	56	93,61			
	16 Yıl ve üzeri	86	113,68			
	Toplam	232	118,54			

Çizelge 4.51'e göre meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşlerine dair puanları arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Bu testin sonuçlarına göre; 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar ile 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar arasında 0 – 5 yıl kıdemli katılımcılar lehine; 6 – 10 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar ile 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar arasında 6 – 10 yıl kıdeme sahip katılımcılar lehine; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip katılımcılarla 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip katılımcılar arasında 16 yıl ve üstü kıdeme sahip katılımcılar lehine anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir.

4.26. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Meslek Dersi Öğretmenlerinin Nitelikleri ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın dokuzuncu araştırma sorusunun b maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin meslek dersi öğretmenlerinin niteliklerine yönelik görüşleri arasında görev bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Aralarında istatistikî bakımdan anlamlı fark olduğu tespit edilen gruplara ikili olarak Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.52: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Yöneticisi	26	31,96	3,50
Öğretmen	192	31,42	4,92
Usta Öğretici	5	26,20	3,03
Toplam	223	31,36	4,80

Çizelge 4.52’de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, görevlerine göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Eğitim yöneticisi 26 katılımcının puan ortalaması 31,96 ve standart sapması 3,50; öğretmen 192 katılımcının puan ortalaması 31,42 ve standart sapması 4,92; usta öğretici 5 katılımcının puan ortalaması 26,20 ve standart sapması 3,03’tür.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.53’te görülmektedir.

Çizelge 4.53: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Meslek Dersi Öğretmenlerinin Nitelikleri	Eğitim Yöneticisi	26	114,92	8,98	2	,01
	Öğretmen	192	113,82			
	Usta Öğretici	5	26,90			
	Toplam	223	85,21			

Çizelge 4.53’e göre, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşlerine dair puanlar arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Bu testin sonuçlarına göre; eğitim yöneticisi katılımcılar ile usta öğretici katılımcılar arasında eğitim yöneticisi katılımcılar lehine; öğretmen katılımcılar ile usta öğretici katılımcılar arasında öğretmen katılımcılar lehine anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir.

4.27. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Meslek Dersi Öğretmenlerinin Nitelikleri ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın dokuzuncu araştırma sorusunun c maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin meslek dersi öğretmenlerinin niteliklerine yönelik görüşleri arasında eğitim durumu bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.54: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Lisans	208	31,26	4,91
Lisansüstü	28	31,50	3,75
Toplam	236	31,29	4,78

Çizelge 4.54’te, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, eğitim durumlarına göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Lisans mezunu 208 katılımcının puan ortalaması 31,26 ve standart sapması 4,91; yüksek lisans mezunu 26 katılımcının puan ortalaması 31,42 ve standart sapması 3,86; doktora mezunu 2 katılımcının puan ortalaması 32,50 ve standart sapması 2,12’dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Mann Whitney U testi sonuçları, Çizelge 4.55’te görülmektedir.

Çizelge 4.55: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları

Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Lisans	208	118,78	24707,00	2853,00	-,17	,86
Lisansüstü	28	116,39	3259,00			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşleri arasındaki fark istatistikî bakımdan anlamlı değildir ($p>0.05$).

4.28. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Mesleki Öğretimin Sivil Toplum ve Kamu Kuruluşları Arasındaki İlişki ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın onuncu araştırma sorusunun a maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki ve teknik eğitimin sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkisine yönelik görüşleri arasında kıdem bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.56: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
0-5 Yıl	45	29,44	3,23
6-10 Yıl	45	28,60	4,71
11-15 Yıl	56	27,07	6,17
16 Yıl ve üzeri	86	29,37	4,08
Toplam	232	28,68	4,72

Çizelge 4.56’da, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, kıdemlerine göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşlerine dair puanlar görülmektedir. 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 29,44 ve standart sapması 3,23; 6 – 10 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 28,60 ve standart sapması 4,71; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip 56 katılımcının puan ortalaması 27,07 ve standart sapması 6,17; 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip 86 katılımcının puan ortalaması 29,37 ve standart sapması 4,08’dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.57’de görülmektedir.

Çizelge 4.57: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	x ²	Ss	p
Mesleki Öğretimin Sivil Toplum ve Kamu Kuruluşları Arasındaki İlişki	0-5 Yıl	45	124,67	7,53	3	,05
	6-10 Yıl	45	114,12			
	11-15 Yıl	56	96,70			
	16 Yıl ve üzeri	86	126,37			
	Toplam	232	115,47			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$).

4.29. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Mesleki Öğretimin Sivil Toplum ve Kamu Kuruluşları Arasındaki İlişki ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın onuncu araştırma sorusunun b maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki ve teknik eğitimin sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkisine yönelik görüşleri arasında görev bakımından anlamlı bir

farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Aralarında istatistikî bakımdan anlamlı fark olduğu tespit edilen gruplara ikili olarak Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.58: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Yöneticisi	26	29,57	4,73
Öğretmen	192	28,65	4,73
Usta Öğretici	5	21,60	6,14
Toplam	223	28,60	4,86

Çizelge 4.58’de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, görevlerine göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Eğitim yöneticisi 26 katılımcının puan ortalaması 29,57 ve standart sapması 4,73; öğretmen 192 katılımcının puan ortalaması 28,65 ve standart sapması 4,73; usta öğretici 5 katılımcının puan ortalaması 21,60 ve standart sapması 6,14’tür.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.59’da görülmektedir.

Çizelge 4.59: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Mesleki Öğretimin Sivil Toplum ve Kamu Kuruluşları Arasındaki İlişki	Eğitim Yöneticisi	26	122,94	8,88	2	,01
	Öğretmen	192	112,65			
	Usta Öğretici	5	30,20			
	Toplam	223	88,60			

Çizelge 4.59'a göre, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşlerine dair puanların arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Bu testin sonuçlarına göre; eğitim yöneticisi katılımcılar ile usta öğretici katılımcılar arasında eğitim yöneticisi katılımcılar lehine; öğretmen katılımcılar ile usta öğretici katılımcılar arasında öğretmen katılımcılar lehine anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir.

4.30. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Mesleki Öğretimin Sivil Toplum ve Kamu Kuruluşları Arasındaki İlişki ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın onuncu araştırma sorusunun c maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki ve teknik eğitimin sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkisine yönelik görüşleri arasında eğitim durumu bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.60: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Lisans	208	28,55	4,75
Lisansüstü	28	28,71	5,07
Toplam	236	28,57	4,78

Çizelge 4.60'ta, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, eğitim durumlarına göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Lisans mezunu 208 katılımcının puan ortalaması 28,55 ve standart sapması 4,75; yüksek lisans mezununun 26 katılımcınının puan ortalaması 28,88 ve standart sapması 5,23; doktora mezunu 2 katılımcınının puan ortalaması 26,50 ve standart sapması 0,70'tir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Mann Whitney U testi sonuçları, Çizelge 4.61’de görülmektedir.

Çizelge 4.61: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları

Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Lisans	208	118,31	24608,50	2872,50	-,11	,90
Lisansüstü	28	119,91	3357,50			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

4.31. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Kıdemlerine Göre Meslek Lisesi Mezunlarının Değerler Eğitimi Alması ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın on birinci araştırma sorusunun a maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olanların değerler eğitimine yönelik görüşleri arasında kıdem bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Aralarında istatistikî bakımdan anlamlı fark olduğu tespit edilen gruplara ikili olarak Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.62: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
0-5 Yıl	45	21,86	2,57
6-10 Yıl	45	20,86	3,46
11-15 Yıl	56	19,07	4,99
16 Yıl ve üzeri	86	20,90	2,59
Toplam	232	20,64	3,59

Çizelge 4.62’de, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, kıdemlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili görüşlerine dair puanlar görülmektedir. 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 24,86 ve standart sapması 2,57; 6 – 10 yıl arası kıdeme sahip 45 katılımcının puan ortalaması 20,86 ve standart sapması 3,46; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip 56 katılımcının puan ortalaması 19,07 ve standart sapması 4,99; 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip 86 katılımcının puan ortalaması 20,90 ve standart sapması 2,59’dur.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.63’te verilmiştir.

Çizelge 4.63: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Meslek Lisesi Mezunlarının Değerler Eğitimi Alması	0-5 Yıl	45	140,17	12,39	3	,00
	6-10 Yıl	45	119,78			
	11-15 Yıl	56	93,59			
	16 Yıl ve üzeri	86	117,32			
	Toplam	232	117,72			

Çizelge 4.63'e göre, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi almasına dair puanlar arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Bu testin sonuçlarına göre; 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar ile 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar arasında 0 – 5 yıl kıdemli katılımcılar lehine; 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar ile 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip katılımcılar arasında 0 – 5 yıl kıdemli katılımcılar lehine; 6 – 10 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar ile 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar arasında 6 – 10 yıl kıdeme sahip katılımcılar lehine; 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip katılımcılarla 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip katılımcılar arasında 16 yıl ve üstü kıdeme sahip katılımcılar lehine anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir.

4.32. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Görevlerine Göre Meslek Lisesi Mezunlarının Değerler Eğitimi Alması ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın on birinci araştırma sorusunun b maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olanların değerler eğitimine yönelik görüşleri arasında görev bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için nonparametrik testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.64: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Eğitim Yöneticisi	26	21,15	3,57
Öğretmen	192	20,60	3,73
Usta Öğretici	5	16,00	5,47
Toplam	223	20,56	3,80

Çizelge 4.64'te, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, görevlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile

ilgili görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Eğitim yöneticisi 26 katılımcının puan ortalaması 21,15 ve standart sapması 3,57; öğretmen 192 katılımcının puan ortalaması 20,60 ve standart sapması 3,73; usta öğretici 5 katılımcının puan ortalaması 16,00 ve standart sapması 5,47'dir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları, Çizelge 4.65'te görülmektedir.

Çizelge 4.65: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili görüşlerine dair Kruskal Wallis testi sonuçları

Puan	Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	χ^2	Ss	p
Meslek Lisesi Mezunlarının Değerler Eğitimi Alması	Eğitim Yöneticisi	26	124,67	5,71	2	,05
	Öğretmen	192	111,90			
	Usta Öğretici	5	49,80			
	Toplam	223	95,46			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$).

4.33. Meslek Liselerinde Görev Yapan Yönetici, Öğretmen ve Usta Öğreticilerin Eğitim Durumlarına Göre Meslek Lisesi Mezunlarının Değerler Eğitimi Alması ile İlgili Görüşleri

Araştırmanın on birinci araştırma sorusunun c maddesi “Kız meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından mezun olanların değerler eğitimine yönelik görüşleri arasında eğitim durumu bakımından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklindedir. Görüşler arasındaki farklılık olup olmadığını tespit etmek için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Çizelge 4.66: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili ortalama ve standart sapma değerleri

	N	\bar{X}	Ss
Lisans	208	20,53	3,72
Lisansüstü	28	20,28	3,99
Toplam	236	20,50	3,74

Çizelge 4.66'da, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin, eğitim durumlarına göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili görüşlerine dair puanlar görülmektedir. Lisans mezunu 208 katılımcının puan ortalaması 20,53 ve standart sapması 3,72; yüksek lisans mezunu 26 katılımcının puan ortalaması 20,03 ve standart sapması 4,04; doktora mezunu 2 katılımcının puan ortalaması 23,50 ve standart sapması 0,70'tir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı ile ilgili yapılan Mann Whitney U testi sonuçları, Çizelge 4.67'de görülmektedir.

Çizelge 4.67: Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdemlerine göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili görüşlerine dair Mann Whitney U testi sonuçları

Gruplar	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	z	p
Lisans	208	119,10	24773,00	2787,00	-,37	,71
Lisansüstü	28	114,04	3193,00			

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin eğitim durumlarına göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi alması ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

5. SONUÇ TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu bölümde, ulaşılan veriler ışığında sonuç, tartışma ve öneriler yer almaktadır.

5.1 Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma ile kız meslek liselerinde yaşanan sorunlar hakkında eğitim yöneticileri, öğretmenler ve usta öğreticilerin görüşleri incelenmiştir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem, görev ve eğitim durumuna göre mesleki eğitimin statüsünün iyileştirilmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı tespit edilmiştir. Katılımcılar; toplumun meslek sahibi olmak için değil, sosyal statü kazanmak için eğitim yaptığı; toplumda meslek eğitiminin düşük statülü bir eğitim biçimi olarak algılandığı; mesleki eğitimin kalitesinin yükseltilmesi durumunda mesleki eğitime yönelik talebin kendiliğinden artacağı; imalat ve hizmet sektöründe ara elemanların çalışma şartlarının iyileştirilmesi durumunda mesleki eğitime talebin artacağı ve mesleki ve teknik eğitimin iletişim ve bilgilendirme kampanyalarıyla desteklenmesi gerektiği fikirlerine katılmaktadır.

Tek (2006), araştırmasında, meslek lisesi öğrencilerinin kendilerini değersiz hissettikleri sonucuna ulaşmıştır. Aslantürk (2014), mesleki ve teknik eğitimin toplum nezdinde itibarı düşük bir eğitim türü olarak algılandığını tespit etmiştir. Yazar, bu algının mesleki ve teknik eğitim sürecinden geçen bireylerin elde ettikleri gelirin diğer eğitim süreçlerine dâhil olan bireylerden farklı olmamasından beslendiğini vurgularken, mesleki ve teknik eğitimin kalitesinin yükseltilmesinin, bu eğitim türüne olan ilgiyi artıracığını öne sürmüştür. Bununla birlikte, Milli Eğitim Bakanlığı (2012), akademik eğitimin mesleki ve teknik eğitimden daha çok itibar gördüğünü ve mesleki ve teknik eğitim veren okulların tercih edilme bakımından son sırada yer aldığını ifade etmektedir.

Yazçayır (1999), mesleki eğitimin düşük statülü bir eğitim türü olarak algılanmasına yol açan etkenlere ilişkin olarak; mesleki eğitimden mezun olup çalışmaya başlayanların çoğunlukla özel sektörde işçi statüsünde istihdam edildiği ve mezuniyetlerini takip eden ilk altı ay içerisinde iş bulabildiklerini belirlemiştir. Çalışan mezun öğrencilerin yarısının iş değiştirme tecrübesi bulunduğu ve bu değişikliğin de düşük ücret, işin yorucu olması, sigortasız çalıştırılma, çalışma saatlerinin fazla olması ve sorumluluklarının net olarak belli olmamasından kaynaklandığı ortaya çıkartmıştır.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem, görev ve eğitim durumlarına göre mesleki yönlendirmeye yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı tespit edilmiştir. Katılımcılar; öğrencileri meslek seçimine yönlendirme hizmetlerinin yetersiz olduğu; ailelerin çocuklarını mesleki eğitime yanlış beklentilerle yönlendirdiği; zorunlu eğitim sonrasında hayat boyu öğrenme olanaklarının çeşitlendirilmesi, mesleki yönlendirmeden kaynaklanan sıkıntılara çözüm olacağı; öğrencilere yatay ve dikey hareketlilik olanakları sunulması ile mesleki eğitim tercihinin artacağı; toplumun sadece düşük gelirlili ve düşük eğitim düzeyli kesimlerinin çocuklarının mesleki eğitime yönlendirildiği ve ilköğretim öğrencilerinin, iş dünyasını ve mesleki eğitimi tanımalarını kolaylaştıracak ciddi çalışmalar yapılması gerektiği fikirlerine katılmaktadır.

Aslantürk (2014), mesleki yönlendirme sürecinde eksiklikler olduğunu ve velilerin mesleki ve teknik eğitime yönelik beklentilerinin ve algılarının yanlış olduğunu saptamış, meslek liselerine devam eden öğrencilerin akademik başarıları bakımından elenerek gelen ve düşük seviyede olan öğrencilerden meydana geldiğini ortaya koymuştur. Bu bakımdan, akademik başarısı düşük olan öğrencilerin sınavsız geçiş yöntemiyle meslek yüksekokullarına yerleşmesi neticesinde yükseköğretimde de kalite sorunlarının yaşanmaya başlandığı yazar tarafından ifade edilmiştir. Yazara göre, mesleki ve teknik eğitimin ardından meslek yüksekokullarına sınavsız geçiş sisteminin tekrar gözden geçirilmesi gerekmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı (2012) mesleki yönlendirme ve rehberliğin, mesleki ve teknik eğitim uygulamalarına dair yeterliliğe sahip rehber öğretmenler tarafından gerçekleştirilmesinin gerekliliğini tespit etmiştir. Bununla birlikte adı geçen çalışmada (Milli Eğitim Bakanlığı, 2012), mesleki yönlendirmenin yetersiz olduğuna dair tespitinin ardından çözüm önerisi olarak mesleki bilgilendirme ve tanıtım faaliyetlerinin ilköğretim okullarının ikinci

kademesinden başlamak üzere gerçekleştirilmesi gerektiği; kurulacak kariyer danışmanlık ve mesleki yönlendirme merkezleri vasıtasıyla bu sürece destek olunması gerektiği; mesleki danışmanların yetiştirilmesi ve danışmanlık hizmeti verilen öğrencilere dair raporlar hazırlamalarının sağlanması ve hazırlanan raporla konusunda meslek danışmanlarına sorumluluk verilmesi gerekliliği gözler önüne serilmiştir. Demirtaş ve Küçük, (2008), mezuniyet sonrası iş imkânlarının artırılması yoluyla yöneltme çalışmalarının daha gerçekçi şekilde yapılacağını ve mesleki ve teknik eğitim sürecinden geçen bireylerin niteliğinin yükseleceğini belirtmektedir. Yazçayır (1999), mesleki eğitimden mezun olan öğrencilerin eğitim gördükleri alanlarda çalışmadıklarını tespit etmiştir. Mezun olunan alanda çalışmamanın temelde öğrencilerin arzu ettikleri alanlarda öğrenim görmemesinden kaynaklandığını, dolayısıyla mesleği ve işletmeyi benimsemedikleri gözler önüne serilmiştir. Yazara göre öğrencilere yönelik okullarda yürütülen mesleki danışmanlık hizmetleri ve öğrencilere iş bulmaları konusunda sağlanan yardımlar yetersizdir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem, görev ve eğitim durumlarına göre meslek lisesi öğrencilerinin okula devam ve başarısına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farkın bulunmadığı tespit edilmiştir. Katılımcılar; tüm düz liselerin Anadolu Lisesi yapılarak, bu okullara sınavla öğrenci alınıp geri kalan öğrencilerin meslek liselerine yönlendirilmesinin doğru olmadığı; düz liselerde başarısızlık sorunu ile karşılaşan öğrencilerin meslek liselerine değil meslek sertifika programlarına yönlendirilmesi gerektiği ve mesleki eğitim sistemimizin gençlere girişimcilik ruhu kazandırmadığı fikirlerine katılmaktadır.

Demirtaş ve Küçük, (2008), mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarını tercih eden öğrencilerin yalnızca akademik bakımdan başarısızlık yaşayan değil, aynı zamanda sosyoekonomik açıdan da orta düzeyin altındaki ailelerden geldiğini belirtmektedir. Aslantürk (2014), mesleki ve teknik eğitime devam eden öğrencilerin ailelerinin sosyoekonomik bakımdan düşük düzeyde ailelere mensup olduğunu belirlemiştir. Milli Eğitim Bakanlığı, (2012), sosyoekonomik düzeyin tercih edilen okul türü üzerinde etkili olduğunu öne sürerek, sosyoekonomik bakımdan düşük seviyeli ailelerin çocuklarını mesleki ve teknik eğitime gönderdiklerini ortaya koymuştur.

Bırtıl (2011), meslek lisesi öğrencilerinin akademik bakımdan hazır bulunuşluk düzeylerinin düşük olduğundan derse olan ilgilerinin azaldığını ortaya çıkartmıştır.

Yazara göre bu durum öğrenmenin önünde engel oluşturmakta, başarıyı düşürmektedir. Küçük (2006), kız meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin başarısı düşük olduğunu ortaya çıkartmıştır. Yazar, kız meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin ailelerinin ekonomik durumlarının zayıf olduğunu tespit etmiştir.

Tek'e göre (2006), kız meslek lisesinde öğrenim gören öğrencilerin aileleri büyük oranda sosyo ekonomik bakımdan orta alt ve alt gelir düzeyine mensuptur. Meslek lisesi öğrencilerinin kültürel ve sosyal alanlardaki faaliyetleri çeşitlilik bakımından azdır ve bu faaliyetleri gerçekleştirme sıklığı düşüktür. Öğrencilerin çoğu düzensiz köy evleri ya da gecekondularda ikamet etmektedir. Öğrencilerin eğitim almaktaki öncelikli hedefi bir meslek edinmektir. Öğrencilerin okuma alışkanlığı zayıftır. Öğrencilerin çoğu üniversite eğitime devam etmeyi arzulamaktadır.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkındaki görüşlerine dair puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Meslek liseleri mezunlarının alanları ile ilgili mühendislik ve uzmanlık gerektiren üst eğitim kurumlarını tercih etmeleri durumunda ek puan alması gerektiği; sınavsız geçiş uygulaması, mesleki becerilerin test edildiği kademeli bir geçiş biçiminde yeniden düzenlenmesi gerektiği ve meslek lisesi mezunlarının sınavsız geçiş hakkını kullanarak meslek yüksekokullarına devam etmesiyle mezunların mesleki yetersizliğinin yükseköğretime de taşındığı fikirlerine 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar kesinlikle katılırken diğer gruplar katılmaktadır. Bununla birlikte, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine ve eğitim durumlarına göre mesleki teknik eğitim okullarından yükseköğretime geçiş hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur. Katılımcılar, belirtilen fikirlere katılmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı (2012), farklı türlerdeki mesleki ve teknik eğitim kurumları arasındaki geçişlerin kolay hale getirilmesi gerektiğini belirtmektedir. Aynı çalışmada “örgün ve yaygın eğitim kurumları arasında, meslek programları arasında ve ortaöğretim ile yükseköğretim arasındaki yatay ve dikey geçişler; program bütünlüğü ve ardışıklığı ile eğitim programlarında, dikey ve yatay geçişleri olan, kesintisi olmayan, programdan çıkış, yeniden giriş ve ilerleme fırsatları sunan bir yapı oluşturulma” konusunda adımlar atılmasının önem taşıdığı ifade edilmektedir.

Aslantürk'e (2014) göre, mesleki ve teknik eğitimde dikey ve yatay geçiş olanağının sunulması önem taşımaktadır.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem, görev ve eğitim durumlarına göre ortaöğretim ve yükseköğretim programları arasındaki bütünlük ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Katılımcılar; eğitim politikalarının sık değiştirilmemesi gerektiği; örgün, yaygın ve ortaöğretimle yükseköğretime bütünleştirecek bir program bulunmadığı; mesleki ortaöğretim ve yükseköğretim sistemlerinde kalite güvence sistemi kurulması gerektiği; akreditasyon ajansları oluşturularak meslek lisesi mezunlarının yurt dışında da rahatlıkla istihdam edilmesini sağlayacak belgelendirme çalışmaları yapılması gerektiği; okulların kontenjanlarının iş piyasası ihtiyaç analizlerine göre oluşturulması gerektiği; mesleki eğitim kurumlarındaki öğretim programlarının iş piyasasının ihtiyaçları ile örtüşmediği ve mesleki eğitim sistemimizin piyasanın beklentilerine cevap verecek esnekliğe sahip olmadığı fikirlerine katılmaktadır.

Küçük (2006), yükseköğretim kurumlarında kız meslek liselerinde bulunan alanların devamı niteliğindeki bölümler bulunmamaktadır ya da bulunanların kontenjanları yetersiz düzeyde olduğunu belirlemiştir.

Mesleki ve teknik eğitim sunan meslek liseleri ile meslek yüksekokullarında, ortaklaştırılmış kalite güvence sistemi oluşturulması gerekmektedir (Aslantürk, 2014). Milli Eğitim Bakanlığı (2012), örgün mesleki ve teknik eğitimde kurulacak kalite güvence sistemi ile verilen eğitimin kalite güvencesinin teminat altına alınacağını öne sürmektedir. Kalite güvence sistemi, dış değerlendirme sürecini de teşvik edecektir. Meslek standartlarının uluslararası düzeyde tespit edilmesi ve uluslararası düzeyde geçerliliği olan bir belgelendirme sisteminin getirilmesi, ülkemizdeki iş gücünün dış piyasada da kabul görmesini sağlamak bakımından önemlidir (Küçük, 2006).

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem, görev ve eğitim durumlarına göre bütçe kaynaklarından mesleki eğitime ayrılan pay hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Katılımcılar; mesleki eğitimin ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla okul yönetimi içinde özel sektör temsilcilerinin de olduğu bir mütevelli heyeti kurulması gerektiği ve devletin işletmelerde beceri eğitimine sağladığı ekonomik desteği arttırması gerektiği fikirlerine katılmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı, (2012), mesleki ve teknik eğitimin yaşadığı yegâne sorunun kapasiteden kaynaklanmadığını, genel ortaöğretime göre maliyeti 2 ila 10 kat arasında daha yüksek olan mesleki ve teknik ortaöğretimin verimlilik bakımından da değerlendirilmesinin gerektiğini belirtmektedir.

Küçük (2006), araştırmasında, kız meslek liselerine ayrılan ödenekler yetersiz olduğu ve artırılması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Yazara göre okulların döner sermaye gelir düzeyleri düşüktür ve bütçeden meslek liselerine ayrılan ödeneğin artırılması gerekmektedir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem, görev ve eğitim durumlarına göre çıraklık ve mesleki eğitim kanununun güncellenmesi hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Katılımcılar; çıraklık ve mesleki eğitim kanununun günümüz mesleki eğitiminin ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz olduğu; çıraklık ve mesleki eğitim kanunu kapsamında, yetki ve sorumlulukların paylaşımı konusundaki belirsizliklerin eğitimin başarısını düşürdüğü; çıraklık ve mesleki eğitim kanununun, öğretmene, öğrenciye ve işverene yönelik daha belirleyici ve sınırlayıcı yaptırımlar içerecek şekilde güncellenmesi gerektiği; işletmelerde mevcut olan eğitim birimi oluşturma zorunluluğunun daha ağır yaptırımlarla sıkı takip altında tutulması gerektiği ve beceri eğitimi gören meslek lisesi öğrencilerine, mesleki eğitime başladığı günden itibaren emeklilik primini de kapsayan sigortalama yapılması gerektiği fikirlerine katılmaktadır.

Alparslan (2004), 3308 sayılı kanun kapsamında gerçekleştirilen işletmelerde beceri eğitimi kapsamında görev yapan koordinatör öğretmenlerin işletmelerde meslek eğitimi uygulaması öncesinde okullarda ön hazırlık yapma ve öğrencilere hazırlık eğitimi verme konusundaki faaliyetleri yeterli düzeyde yerine getirdiklerini tespit etmiştir. Araştırmacı, koordinatör öğretmenlerin işveren ve usta öğreticiler ile öğrenciler arasında yaşanan sorunların çözümünde rehberlik faaliyetlerini yeterli düzeyde gerçekleştirdiği belirlemiştir. İşletmelerde meslek eğitimi uygulama sürecinde yerine getirilmesi gereken faaliyetler ve bu faaliyetlerin uygulanma düzeyleri ele alındığında işletme yetkilileri ile koordinatör öğretmenlerin yeterli düzeyde iş birliği içerisinde olduğu ortaya çıkartmıştır. Yazar, işletmelerde meslek eğitimi uygulamasının öğrencileri gerçek iş yaşantısına hazırlama noktasında yüksek düzeyde yarar sağladığı tespit etmiştir.

Eroğlu (1999), çalışmasında, 3308 sayılı kanun kapsamında gerçekleştirilen işletmelerde beceri eğitiminin zayıf yönü olarak, her bir program alanına hitap eden uygun işyerinin olmaması; alanda yetersiz öğrencilerin işletmelere gönderilmesi; işyeri sahiplerinin zarar verebilecekleri kaygısıyla öğrencilere makineleri kullandırmak istememeleri; okuldaki atölyelerde bulunan donanım ile işyerlerindekiilerin arasında farklılıkların bulunması; öğrencilerin işyerinin saatlerine riayet etmemesi; öğrencilere ödenen ücretlerin yetersiz olması ya da hiç ödenmemesi; işyerlerinin öğrencilerin ulaşımı bakımından uzak yerlerde yer almasını tespit edilmiştir. Araştırmada, karşılaşılan sorunlara zm nerisi olarak, işletmelerde beceri eğitimine tabi olan öğrencilerin işletmelerde alanları dışında herhangi bir işte çalıştırılmaması gerektiği; işyerlerinin, öğrencilerin makine ve teçhizatlarını kullanmasına müsaade etmesi gerektiği; işletmelerde beceri eğitimine dair öğrencilere yönelik ön bilgilendirme yapılması, öğrencilere rehberlik edilmesi gerektiği; ğrencilerin Cumartesi ve Pazar günleri çalıştırılmaması gerektiği ve öğrencilere ödenen ücretlerin iyileştirilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, ğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşlerine dair puanlar arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Tüm katılımcılar; meslek liselerinde uygulamalı ders saatlerinin arttırılması gerektiği; modüler eğitim programlarının lme ve değerlendirmesinin sınıf geçme sistemi ile yapılmaması gerektiği; genel bir mesleki eğitimin sonras, işletmelerde uzmanlaşma sağlayacak bir program yapısının desteklenmesi gerektiği ve modüler eğitim sisteminin, mesleki eğitimin sektör ihtiyaçlarına cevap verebilme yeterliliğini arttırdığı fikirlerine katıldıklarını belirtirken 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip olanlar diğer gruplara oranla daha düşük bir puan ortalamasına sahiptir. Bununla birlikte, meslek liselerinde görev yapan yönetici, ğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine ve eğitim durumlarına göre uygulamalı ders saatleri ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur. Katılımcılar, belirtilen fikirlere katılmaktadır.

Yazçayır (1999), istihdam edilebilirliğe dair en önemli etmenlerin, eğitim programının niteliği, okuldaki atölye ve araç durumu, yasal düzenlemenin yetersizliği ve öğretmenlerin nitelikleri olduğunu ortaya çıkartmıştır. Araştırmacıya göre, okullarda gerçekleştirilen uygulama eğitimi piyasa koşullarından uzaktır. Alan ders saatleri,

istihdam yeterliliklerini kazandırması bakımından yetersizdir. Öğretmenlerin işyeri deneyiminin olması gerekmektedir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşlerine dair puanları arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Tüm katılımcılar; meslek öğretmenlerinin, mesleki eğitimi ile ilgili gelişmeleri takip ettiği; meslek öğretmenlerinin, Mesleki Yeterlilik Kurumu hakkında bilgi sahibi olduğu; meslek öğretmenlerinin, her yıl belli sayıda hizmet içi eğitim faaliyetine katılım sağladığı; hizmet içi eğitimin eğitimciler tarafından bir yük olarak görülmesini önlemek amacıyla bir ödüllendirme sisteminin oluşturulması gerektiği; meslek eğitiminde eğitimciler ve yöneticilere iş piyasasında ve yurt dışında tecrübe kazanma fırsatları sağlamak için mevcut olan hizmet içi eğitim olanaklarının yeterli olmadığı; mesleki eğitimcilerin belirli meslek modüllerinde uzmanlaşmalarının sağlanması gerektiği; mesleki eğitimcilerin yabancı dil ve bilgisayar okuryazarlığı yetkinliği hizmet içi eğitimlerle desteklenmesi gerektiği ve teknik eğitim fakültesi (TEF) mezunlarının kamu ve özel sektörde karşılaştıkları unvan ve yetki problemlerinin çözülmesi gerektiği fikirlerine katıldıklarını belirtirken 11 – 15 yıl arası kıdeme sahip olanlar diğer gruplara oranla daha düşük bir puan ortalamasına sahiptir. Ek olarak, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre meslek dersi öğretmenlerinin nitelikleri ile ilgili görüşlerine dair puanlar arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir.

Küçük (2006), geçmişte öğretmen niteliği bakımından sorun yaşanmazken günümüzde öğretmen niteliği açısından sorunlar yaşanmaya başladığını ortaya çıkartmıştır. Yazar, hızla ilerleyen teknolojiye ayak uydurmakta zorlanan öğretmenler için ekonomik bakımdan güçlendirilerek hizmet içi eğitimlere katılımının artırılması gerektiğini tespit etmiştir.

Eroğlu (1999), işletmelerde beceri eğitimi kapsamında koordinatörlük görevi yürüten öğretmenlerin bu görevlerine dönük olarak işyerindeki eğitimin planlanması, okul – işyeri ve öğrenci arasındaki koordinasyonun sağlanması, işyerinin belirlenmesinde dikkat edilmesi gereken ölçütler, öğrencilerin değerlendirilmesi konularında hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını tespit etmiştir.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşlerine dair puanların arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Meslek eğitiminde, sektörel sivil toplum kuruluşlarının yetki ve sorumlulukları artırılarak bu kuruluşların meseleyi sahiplenmesinin sağlanması gerektiği; işletmelere, ara elemanlarını meslek lisesi mezunlarından seçme zorunluluğu getirilmesi gerektiği; meslek lisesinde okuyan öğrencileri özendirme amacıyla işletmelerin burs vermesi gerektiği; meslek lisesi mezunlarının sektörde yüksek ücret ve primle istihdam edilmesi gerektiği; sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılarak her yıl ulusal meslek envanterinin yayınlanması gerektiği; mesleki eğitimin başlangıcında öğrencilerin İş-Kur meslek danışmanları ile ilişkilendirilerek, kariyer planlaması, iş bulma vb. konularda danışmanlık hizmeti almalarının sağlanması gerektiği ve özel mesleki eğitim kuruluşlarının sistem içindeki payının teşvik desteği ile yükseltilmesi gerektiği fikirlerine eğitim yöneticileri kesinlikle katıldığını belirtirken öğretmen ve usta öğreticiler katıldıklarını beyan etmektedir. Bununla birlikte, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem ve eğitim durumlarına göre mesleki öğretimin sivil toplum ve kamu kuruluşları arasındaki ilişki ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur. Tüm katılımcılar, belirtilen fikirlere katılmaktadır.

Küçük (2006), okullar ile mesleki eğitimin diğer paydaşları olan kuruluşlar arasındaki işbirliğinin kalkınma için arzu edilen düzeye ulaştırılması gerektiği ortaya koymuştur.

Meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin kıdem durumlarına göre meslek lisesi mezunlarının değerler eğitimi almasına dair puanlar arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Meslek lisesi mezunlarının sanatçı ruhuna (üretken, yenilikçi, estetik, vb.) sahip olması gerektiği; mesleki eğitim kurumlarında, toplumun geleneksel değerler ile evrensel değerlerin içselleştirilmesini sağlayacak eğitim içerikleri oluşturulması gerektiği; mesleki eğitimde Ahi kültürünün daha iyi işlenmesi gerektiği; meslek eğitiminde engellilere pozitif ayrımcılık uygulanması gerektiği ve etiğin, mesleki eğitimin bir parçası olarak yapılandırılmış bir ders biçiminde yer alması gerektiği fikirlerine 0 – 5 yıl arası kıdeme sahip katılımcılar kesinlikle katıldıklarını belirtirken diğer gruplar katıldıklarını beyan etmektedir. Bununla birlikte, meslek liselerinde görev yapan yönetici, öğretmen ve usta öğreticilerin görevlerine ve eğitim durumlarına göre meslek lisesi mezunlarının

değerler eğitimi alması ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur. Katılımcıların tümü, belirtilen fikirlere katılmaktadır.

5.2 Öneriler

Kız Meslek Liselerinde görev yapan yönetici ve öğretmenler üzerinde yapılan bu araştırma ile bu tür okullarda yaşanan sorunlara yönelik olarak görüşleri tespit edilmiştir. Tespit edilen sorunlara yönelik çözüm için şu önerilerde bulunulabilir:

- 3308 sayılı kanun kapsamında işletmelerde beceri eğitimi görmekte olan öğrenciler, yalnızca iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı sigortalanmaktadır. Yapılan bu sigortalama işlemi, öğrencilere geleceğe dönük olarak herhangi bir kazanım sağlamamaktadır. Sigorta prim gün sayısının daha erken tamamlanması avantajı sağlaması ve buna bağlı olarak mesleki teknik eğitimin daha çok tercih edilebilir hale gelmesi için işletmelerde beceri eğitimine katılan öğrencilerin sigortaları emeklilik primini kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir.
- Mesleki ve teknik eğitimi tercih eden ya da bu tür eğitime yönlendirilen öğrenciler, ağırlıklı olarak akademik başarısı düşük öğrencilerdir. Bununla birlikte, mesleki ve teknik eğitim sürecinden geçen öğrenciler eğitim gördükleri alanda çalışmamaktadır. Bu durum, mesleki ve teknik eğitimin düşük statülü bir eğitim olarak algılanmasına yol açmaktadır. Mesleki ve teknik eğitimin düşük statülü bir eğitim olarak algılanmasının önüne geçmek için verilen eğitimin kalitesi ve istihdam edilebilirliğinin artırılması gerekmektedir.
- Hem yurt içinde hem de yurt dışında istihdam edilebilirliğin sağlanması, buna bağlı olarak mesleki ve teknik eğitimin tercih edilen, uğrunda yarışılan, dolayısıyla kıymetli bir eğitim biçimi olarak algılanmasını sağlamak için mesleki ve teknik eğitime yönelik kalite standartları tespit edilmelidir.
- Arz – talep dengesini gözeterek teknolojik gelişmelere ayak uydurabilecek esneklikte bir yapı kurulmalı, sektörün ihtiyaç duyduğu niteliklerin kazandırılması noktasında sektör – okul işbirliği tesis edilmelidir.
- Sektör ihtiyaçları doğru biçimde tespit edilmeli ve mesleki ve teknik eğitime bu doğrultuda yön verilmesi amacıyla, tespitlere yönelik çalışmalar gerçekleştirilmelidir.

KAYNAKLAR

Aksoy, H. H. (1997). Ekonomik getirisi, istihdam ve piyasaya dönük etkileri açısından mesleki teknik eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 29 (1), 73 – 104.

Akyüz, Y. (2009). *Türk eğitim tarihi: M.Ö. 1000 – M.S. 2009*. Ankara: Pegem Akademi.

Alparıslan, E. (2004). *3308 sayılı mesleki eğitim kanunu uyarınca kız meslek lisesi öğrencilerine yaptırılan işletmelerde meslek eğitimi uygulamasının değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Dekoratif Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı.

Aslantürk, M. (2014). *Türkiye’de mesleki teknik eğitimin yaşadığı sorunlar ve çözümleri konusunda mesleki eğitim yöneticileri, meslek dersi öğretmenleri ve eğitimcilerin görüşlerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Atılın, D. (2006). *Atatürk ve Türk dili ve edebiyatı, Türk eğitimi ve Türk kültürü konusunda seçme yazılar*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.

Bakırcı, K. (2012). İstihdamda cinsiyetler arası eşitlik ve mevzuatta ve kamusal politikalarda yapılması gereken değişiklikler. *Kadın Araştırmaları Dergisi*, 1 (10), 1 – 37.

Bırtıl, F. S. (2011). *Kız meslek lisesi öğrencilerinin akademik başarısızlık nedenlerinin veri madenciliği tekniğı ile analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar Ana Bilim Dalı.

Boybeyi, S. ve Gül, S. S. (2008). Cumhuriyet aydınlanmasının kısa tarihi: köy enstitülerini çevreleyen tarihsel ve toplumsal koşullar ve bugüne çıkarsamalar. *Toplum ve Demokrasi*, 2 (3), 67 – 92.

Bursalıoğlu, Z. (2013). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Ankara: Pegem Akademi.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Demir, E. ve Şen, H. Ş. (2009). Cumhuriyet dönemi mesleki ve teknik eğitim reformları. *Ege Eğitim Dergisi*, 10 (2), 39 – 59.

Demiray, E. (2013). Uzaktan eğitim ve kadın eğitiminde uzaktan eğitimin önemi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 155 – 168.

Demirtaş, B. (2008). Atatürk döneminde eğitim alanında yaşanan gelişmeler. *Gazi Akademik Bakış*, 1 (2), 155 – 176.

Demirtaş, B. ve Küçük, M. (2008). Kız meslek liselerinin günümüzdeki sorunlarına yönelik öğretmen görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (3), 147 – 159.

Doğan, H. (1997). Mesleki ve teknik eğitimin yeniden yapılandırılması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 30 (1), 1 – 26.

Eroğlu, G. (1999). *Kız meslek lisesi el sanatları bölümü son sınıf öğrencilerinin okul-sanayi işbirliği kapsamında işletmelerde beceri eğitimi ile ilgili karşılaştıkları sorunlar, nedenleri ve çözüm yolları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, El Sanatları Eğitimi Ana Bilim Dalı.

Gökçimen, S. (2008). Ülkemizde kadınların siyasal hayata katılım mücadelesi. *Yasama Dergisi*, 10, 5 – 59.

Gökşen, F., Yüksek, D., Alınacak, A. ve Zenginobuz, Ü. (2011). *Kız teknik ve meslek liseleri kapsamlı değerlendirme notu*. Koç Üniversitesi Sosyal Politika Merkezi.

İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü. (2014). *2013 – 2014 istatistik verileri*. İstanbul: İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü Strateji Geliştirme Bölümü.

Kalkınma Bakanlığı. (2014). *Onuncu kalkınma planı: 2014 – 2018*. Mesleki Eğitimin Yeniden Yapılandırılması Çalışma Grubu Raporu, Ankara.

Karaman, Y. (1994). Planlı dönemde kadın eğitimi politikamız. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 27 (1), 401 – 427.

Konan, B. (2011). Türk kadınının siyasal hakları kazanma süreci. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 60 (1), 157 – 174.

Köseleci, N. (2012). *Meslek eğitiminde kalite için işbirliği: mesleki ve teknik eğitimde güncellenmiş durum analizi*. İstanbul: Eğitim Reformu Girişimi.

Küçük, M. (2006). *Kız meslek liselerinde yaşanan sorunlara ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri (Ankara ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Planlaması Ana Bilim Dalı.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2006). *Endüstri meslek liselerinde verilen eğitim ve mezunların istihdam durumlarının değerlendirilmesi araştırması*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2012). *Mesleki ve teknik eğitim çalıştay raporu*. Ankara.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2013). *Meslekî ve teknik eğitim strateji belgesi (taslak): 2013 – 2017*. Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2014). *Türkiye mesleki ve teknik eğitim strateji belgesi ve eylem planı: 2014 – 2018*.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2014a). *Millî eğitim istatistikleri: örgün eğitim*. Ankara: T. C. Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2014b). *2014/8 sayılı mesleki ve teknik ortaöğretimde okul çeşitliliğinin azaltılması genelgesi*.

Nogay, S. (2007). *Türkiye’de meslek eğitimi sorunu ve çözüm önerisi*. Ankara: Meslekî ve Teknik Eğitim Dergisi Genel Merkezi.

Okur, M. (2005). Milli mücadele ve cumhuriyetin ilk yıllarında milli ve modern bir eğitim sistemi oluşturma çabaları. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (1), 199 – 217.

Öksüz, N. (2007). *Mesleki eğitim kurslarının kadınların istihdam edilebilirliğine katkısı ve İŞKUR’un üstlenebileceği roller*. Uzmanlık Tezi, Ankara: T. C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü.

Özkiraz, A. ve Arslanel, M. N. (2011). İkinci meşrutiyet döneminde kadın olmak. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 3 (1), 1 – 10.

Özveren, A. (2008). Osmanlı İmparatorluğu’ndan cumhuriyete eğitim sistemimize tarihin penceresinden bir bakış. *Toplum ve Demokrasi*, 2 (3), 225 – 236.

Parlaktuna, İ. (2010). Türkiye’de cinsiyete dayalı mesleki ayrımcılığın analizi. *Ege Akademik Bakış*, 10 (4), 1217 – 1230.

Semiz, Y. ve Kuş, R. (2004). Osmanlıda mesleki teknik eğitim: İstanbul sanayi mektebi (1869 – 1930). *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 15, 275 – 295.

Seven, M. A. ve Engin, A. O. (2007). Türkiye’de kadının eğitimi alanındaki eşitsizlikler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (1), 177 – 188.

Soydan, A. (2002). Kadın kimliğinin oluşması çerçevesinde mesleki teknik eğitim (Cumhuriyet ideolojisinin kuruluş sürecinde kız enstitüleri 1923 – 1940). *Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları*, 1, 269 – 287.

Şahin, İ. ve Fındık, T. (2008). Türkiye’de mesleki ve teknik eğitim: mevcut durum, sorunlar ve çözüm önerileri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12 (3), 65 – 86.

Şahin, S., Şahin, M., Çek, F. ve Oklay, E. (2011). Türkiye’de kadın konulu tezler üzerine bir değerlendirme. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6 (4), 2413 – 2424.

Şeyda, A. (2006). Kadın eğitimi bağlamında Hanımlara Mahsûs Gazete. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 29, 279 – 295.

Şişman, A. (2008). Osmanlı Devleti'nde batılı anlamda mesleki ve teknik eğitimin doğuşu. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (1), 27 – 43.

Tek, A. D. (2006). *Sanayi toplumu sonrası Türkiye'de mesleki eğitim ve kız meslek liseleri (Adapazarı kız meslek lisesi örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Ana Bilim Dalı.

Terzi, A. (2012). Türk siyaset kültüründe kadınların rolü. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 1 (1), 17 – 24.

Tosun, T. (2010). *Tanzimat'tan günümüze Türkiye'de mesleki ve teknik eğitim politikaları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı.

UNESCO ve ILO. (2002). *Technical and vocational education and training for the twenty-first century*.

Ünalın, S. ve Öztürk, H. (2008). İslamiyet'ten önce Türker'de eğitim ve öğretim. *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 13 (2), 89 – 109.

Ündücü, C. A. ve Türk, F. (2012). Kamu hayatında Türk kadını. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 17 (31), 31 – 53.

Yaşar, O. (2007). Türkiye'de kadın eğitimi, kadınlara ait diğer göstergeler ve Çanakkale ili örneği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 4 (1), 1 – 35.

Yazçayır, N. (1999). *Kız meslek lisesi eğitim programlarının istihdam açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı.

Yıldırım, K. ve Şahin, L. (2015). Osmanlı'dan günümüze mesleki eğitimin gelişimi. *Çalışma ve Toplum*, 1, 77 – 112.

Yörük, S., Dikici, A. ve Uysal, A. (2002). Bilgi toplumu ve Türkiye'de mesleki eğitim. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (2), 299 – 312.

İnternet Kaynakları:

Devlet Planlama Teşkilatı. (1962). *Birinci beş yıllık kalkınma planı 1963 – 1967*. http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma_Planlar/Attachments/9/plan1.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı. (1967). *İkinci beş yıllık kalkınma planı 1968 – 1972*. http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma_Planlar/Attachments/8/plan2.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı. (1972). *Üçüncü beş yıllık kalkınma planı 1973 – 1977.* http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma_Planlar/Attachments/7/plan3.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı. (1978). *Dördüncü beş yıllık kalkınma planı 1979 – 1983.* http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma_Planlar/Attachments/6/plan4.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı. (1984). *Beşinci beş yıllık kalkınma planı 1985 – 1989.* http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma_Planlar/Attachments/5/plan5.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı. (1989). *Altıncı beş yıllık kalkınma planı 1990 – 1994.* http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma_Planlar/Attachments/4/plan6.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı. (1995). *Yedinci beş yıllık kalkınma planı 1996 – 2000.* http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma_Planlar/Attachments/3/plan7.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı. (2000). *Sekizinci beş yıllık kalkınma planı 2001 – 2005.* http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma_Planlar/Attachments/2/plan8.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı. (2006). *Dokuzuncu beş yıllık kalkınma planı 2007 – 2013.* http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma_Planlar/Attachments/1/plan9.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı. (2013). *Onuncu beş yıllık kalkınma planı 2014 – 2018.* [http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma_Planlar/Attachments/12/Onuncu Kalkınma Planı.pdf](http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Kalknma_Planlar/Attachments/12/Onuncu_Kalkinma_Planı.pdf) adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1939). *Birinci millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_09/05093759_1_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1943). *İkinci millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_09/05093852_2_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1946). *Üçüncü millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_09/05093934_3_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1949). *Dördüncü millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113329_4_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1953). *Beşinci millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113340_5_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1957). *Altıncı millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113407_6_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1962). *Yedinci millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113419_7_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1970). *Sekizinci millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113428_8_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1974). *Dokuzuncu millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113442_9_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1981). *Onuncu millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113455_10_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1982). *On birinci millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113508_11_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1988). *On ikinci millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113522_12_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1990). *On üçüncü millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113538_13_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1993). *On dördüncü millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113548_14_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1996). *On beşinci millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113559_15_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1999). *On altıncı millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113618_16_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2006a). *On yedinci millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113631_17_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2010). *On sekizinci millî eğitim şûrası.* http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113646_18_sura.pdf adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı mesleki ve teknik eğitim programları ve öğretim materyalleri.
<http://megep.meb.gov.tr> adresinden 01 Mart 2015 tarihinde edinilmiştir.

Türk Dil Kurumu büyük Türkçe sözlüğü.
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.552073608aece6.90443016 adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde edinilmiştir.

EKLER

EK 1: Anket Formu 1. Sayfa.

Türkiye’de Mesleki Eğitime Bağlı Kız Meslek Liselerinde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerilerinin İncelenmesi Anketi

Sevgili öğretmenim;

Bu anket, Türkiye’de mesleki eğitimin ağır yükünü sırtında taşıyan siz değerli meslektaşlarımızın görüşlerini kamuoyu ile paylaşmak ve meslek eğitiminde yaşadığımız sorunlara çözüm önerilerinizden faydalanmak amacıyla hazırlanmıştır. Ankette yer alan sorularda, size uygun olan seçeneğe (X) işareti koymanız yeterli olacaktır. Değerli katkılarınız için teşekkürü şimdiden borç bilirim.

Aydın Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi
Yüksek Lisans Öğrencisi
Nurşen DEMİRKAYA AYGÜN

KİŞİSEL BİLGİ FORMU										
Çalıştığımız kurum										
Eğitim durumunuz	Lisans ()	Yüksek lisans ()	Doktora ()							
Yaptığımız görev	Eğitim yöneticisi ()	Öğretim Görevlisi ()	Öğretmen ()	Usta öğretici ()						
Kıdem durumunuz	0-Syıl ()	6-10 yıl ()	11-15 yıl ()	16 yıl ve üzeri ()						
SORU NO	SORULAR					Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
	MESLEKİ EĞİTİM STATÜSÜNÜN İYİLEŞTİRİLMESİ									
1	Toplum meslek sahibi olmak için değil, sosyal statü kazanmak için eğitim yapmaktadır.									
2	Toplumda meslek eğitimi, düşük statülü bir eğitim biçimi olarak algılanmaktadır.									
3	Mesleki eğitimin kalitesi yükseltilirse mesleki eğitime olan talep kendiliğinden artacaktır.									
4	İmalat ve hizmet sektöründe ara elemanların çalışma şartları iyileştirilirse mesleki eğitime talep artacaktır.									
5	Mesleki ve teknik eğitim, iletişim ve bilgilendirme kampanyalarıyla desteklenmelidir.									
MESLEKİ YÖNLENDİRME										
6	Öğrencileri meslek seçimine yönlendirme hizmetleri yeterli değildir.									
7	Aileler çocuklarını mesleki eğitime yanlış beklentilerle yönlendirmektedir.									
8	Zorunlu eğitim sonrasında hayat boyu öğrenme olanaklarının çeşitlendirilmesi, mesleki yönlendirmeden kaynaklanan sıkıntılara çözüm olacaktır.									
9	Öğrencilere yatay ve dikey hareketlilik olanakları sunulması ile mesleki eğitim tercihi artacaktır.									
10	Toplumun sadece düşük gelirli ve düşük eğitim düzeyli kesimlerinin çocukları mesleki eğitime yönlenebilir.									
11	İlköğretim öğrencilerinin, iş dünyasını ve mesleki eğitimi tanımalarını kolaylaştıracak ciddi çalışmalar yapılmalıdır.									

EK 1: Anket Formu 2. Sayfa.

SORU NO	SORULAR	Kesinlikle	Katılmıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle	Katılmıyorum
MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN OKULA DEVAM VE OKUL BAŞARISI								
12	Tüm düz liselerin Anadolu Lisesi yapılarak, bu okullara sınavla öğrenci alınıp geri kalan öğrencilerin meslek liselerine yönlendirilmesi doğru değildir.							
13	Düz liselerde başarısızlık sorunu ile karşılaşan öğrenciler meslek liselerine değil meslek sertifika programlarına yönlendirilmelidir.							
14	Mesleki eğitim sistemimiz gençlere girişimcilik ruhu kazandırmamaktadır.							
MESLEKİ-TEKNİK EĞİTİM OKULLARINDAN YÜKSEKÖĞRETİME GEÇİŞ								
15	Meslek liseleri mezunları, alanları ile ilgili mühendislik ve uzmanlık gerektiren üst eğitim kurumlarının tercih etmeleri durumunda ek puan almalıdırlar.							
16	Sınavsız geçiş uygulaması, mesleki becerilerin test edildiği kademeli bir geçiş şeklinde yeniden düzenlenmelidir.							
17	Meslek lisesi mezunlarının sınavsız geçiş hakkını kullanarak meslek yüksekokullarına devam etmesiyle mezunların mesleki yetersizliği yükseköğretime de taşınmaktadır.							
ORTÖĞRETİM VE YÜKSEKÖĞRETİM PROGRAMLARI ARASINDAKİ BÜTÜNLÜK								
18	Eğitim politikaları sık değiştirilmemelidir.							
19	Örgün, yaygın ve orta öğretimle yükseköğretimi bütünleştirecek bir program yapısı bulunmamaktadır.							
20	Mesleki ortaöğretim ve yükseköğretim sistemlerinde kalite güvence sistemi kurulmalıdır.							
21	Akreditasyon ajansları oluşturularak meslek lisesi mezunlarının yurt dışında da rahatlıkla istihdam edilmesini sağlayacak belgelendirme çalışmaları yapılmalıdır.							
22	Okulların kontenjanları iş piyasası ihtiyaç analizlerine göre oluşturulmalıdır.							
23	Mesleki eğitim kurumlarındaki öğretim programları iş piyasasının ihtiyaçları ile örtüşmemektedir.							
24	Mesleki eğitim sistemimiz piyasanın beklentilerine cevap verecek esnekliğe sahip değildir.							
BÜTÇE KAYNAKLARINDAN MESLEKİ TEKNİK EĞİTİME AYRILAN PAY								
25	Mesleki eğitimin ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla okul yönetimi içinde özel sektör temsilcilerinin de olduğu bir müteveli heyeti kurulmalıdır.							
26	Devletin işletmelerde beceri eğitimine sağladığı ekonomik desteği artırması gerekmektedir.							
ÇIRAKLIK VE MESLEKİ EĞİTİM KANUNUN GÜNCELLENMESİ								
27	Çıraklık ve mesleki eğitim kanunu günümüz mesleki eğitiminin ihtiyaçlarını karşılamada yetersizdir.							
28	Çıraklık ve mesleki eğitim kanunu kapsamında, yetki ve sorumlulukların paylaşımı konusundaki belirsizlikler eğitimin başarısını düşürmektedir.							
29	Çıraklık ve mesleki eğitim kanunu, öğretmene öğrenciye ve işverene yönelik daha belirleyici ve sınırlayıcı yaptırımlar içerecek şekilde güncellenmelidir.							
30	İşletmelerde mevcut olan eğitim birimi oluşturma zorunluluğu daha ağır yaptırımlarla sıkı takip altında tutulmalıdır.							
31	Beceri eğitimi gören meslek lisesi öğrencilerine, mesleki eğitime başladığı günden itibaren emeklilik primini de kapsayan sigortalama yapılmalıdır.							

EK 1: Anket Formu 3. Sayfa.

SORU NO	SORULAR	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
UYGULAMALI DERS SAATLERİ						
32	Meslek liselerinde uygulamalı ders saatleri artırılmalıdır.					
33	Modüler eğitim programlarının ölçme ve değerlendirme sınav geçme sistemi ile olmamalıdır.					
34	Genel bir mesleki eğitimden sonra, işletmelerde uzmanlaşma sağlayacak bir program yapısı desteklenmelidir.					
35	Modüler eğitim sistemi, mesleki eğitimin sektör ihtiyaçlarına cevap verebilme yeterliliğini artırmıştır.					
MESLEK DERSİ ÖĞRETMENLERİN NİTELİKLERİ						
36	Meslek öğretmenleri, mesleki eğitim ile ilgili gelişmeleri takip etmektedir.					
37	Meslek öğretmenleri, Mesleki Yeterlilik Kurumu hakkında bilgi sahibidirler.					
38	Meslek öğretmenlerinin, her yıl belli sayıda hizmet içi eğitim faaliyetine katılımı sağlanmalıdır.					
39	Hizmet içi eğitimin eğitimciler tarafından bir yük olarak görülmesini önlemek amacıyla bir ödüllendirme sistemi oluşturulmalıdır.					
40	Meslek eğitiminde eğitimcilere ve yöneticilere iş piyasasında ve yurtdışında tecrübe kazanma fırsatları sağlamak için mevcut olan hizmet içi eğitim olanakları yeterli değildir.					
41	Mesleki eğitimcilerin belirli meslek modüllerinde uzmanlaşmaları sağlanmalıdır.					
42	Mesleki eğitimcilerin yabancı dil ve bilgisayar okuryazarlığı yetkinliği hizmet içi eğitimlerle desteklenmelidir.					
43	Teknik eğitim fakültesi (TEF) mezunlarının kamu ve özel sektörde karşılaştıkları unvan ve yetki problemleri çözümlenmelidir.					
MESLEKİ ÖĞRETİMİN SİVİL TOPLUM VE KAMU KURULUŞLARIYLA İLİŞKİSİ						
44	Meslek eğitiminde, sektörel sivil toplum kuruluşlarının yetki ve sorumlulukları artırılarak bu kuruluşların meseleyi sahiplenmesi sağlanmalıdır.					
45	İşletmelere, ara elemanlarını meslek lisesi mezunlarından seçme zorunluluğu getirilmelidir.					
46	Meslek lisesinde okuyan öğrencileri özendirmek amacıyla işletmeler burs vermelidir.					
47	Meslek lisesi mezunları sektörde yüksek ücret ve primle istihdam edilmelidir.					
48	Sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılarak her yıl ulusal meslek envanteri yayınlanmalıdır.					
49	Mesleki eğitimin başlangıcında öğrenciler İş-Kur meslek danışmanları ile ilişkilendirilerek, kariyer planlaması, iş bulma vb. konularda danışmanlık hizmeti almaya başlamalıdır.					
50	Özel mesleki eğitim kuruluşlarının sistem içindeki payı teşvik desteği ile yükseltilmelidir.					
MESLEK LİSESİ MEZUNLARININ DEĞERLER EĞİTİMİ						
51	Meslek lisesi mezunları sanatçı ruhuna (üretken, yenilikçi, estetik vb.) sahip olmalıdır.					
52	Mesleki eğitim kuramlarında, toplumun geleneksel değerleri ile evrensel değerlerin içselleştirilmesini sağlayacak eğitim içerikleri oluşturulmalıdır.					
53	Mesleki eğitimde Ahi kültürü daha iyi iletilmelidir.					
54	Meslek eğitiminde engellilere pozitif ayrımcılık uygulanmalıdır.					
55	Etik, mesleki eğitimin bir parçası olarak yapılandırılmış bir ders biçiminde yer almalıdır.					

T.C.

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

10 / 12 / 2014

Nurşen AYGÜN tarafından gerçekleştirilecek olan *Yüksek Lisans (Projenin tam ismi) ...* başlıklı tezinde , tarafımdan geliştirilmiş olan *Kız Meslek Liselerinde Yass. sorunlar hk. Mesleki Eğitim yönt. ve öğret. görüşleri* “Türkiye’de Mesleki Teknik Eğitimin Yaşadığı Sorunlar Ve Çözümleri Konusunda Mesleki Eğitim Yöneticileri, Meslek Dersleri Öğretmenleri Ve Eğiticilerin, Görüşlerinin İncelenmesi Ölçeği” ni kullanılmasına izin veriyorum.

ÖLÇEK SAHİBİ;

Mutlu ASLANTÜRK

HÜRRIYET MAHALLESİ ŞEYH EDEBALI BULV.

MERT APT. KAT 10 DAİRE 20

ONİKİŞUBAT/KAHRAMANMARAŞ

TELEFON : 0505 689 34 00

E-POSTA: faslanturk@hotmail.com

ÖLÇEĞİ KULLANACAK OLAN.

Nurşen AYGÜN

16.12.2014

HAYDAR AKÇEVİK MESLEKİ TEKNİK ANADOLU

LİSESİ NIŞANCA MAH. ABDURRAHMAN ŞEREF BEY

CAD. NO:36 EYÜPSULTAN / İSTANBUL

TELEFON : 0505 671 05 50

E-POSTA: nursen_aygun@hotmail.com

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Sayı:B.30.2.AYD.0.41.00.00/0 20-2248

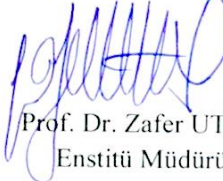
03.12.2015

Konu: Nurşen DEMİRKAYA AYGÜN

Sayın Nurşen DEMİRKAYA AYGÜN

Enstitümüz Y1312.041038 numaralı İşletme Ana Bilim Dalı İşletme Yönetimi Tezli Yüksek Lisans programı öğrencilerinden **Nurşen DEMİRKAYA AYGÜN**'ün "*KIZ MESLEK LİSELERİNDE YAŞANAN SORUNLAR HAKKINDA MESLEKİ EĞİTİM YÖNETİCİ VE ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİ: EYÜP, GAZİOSMANPAŞA, FATİH VE AVCILAR ÖRNEĞİ*" adlı tez çalışması gereği "Kişisel Bilgi Formu" ile ilgili anket ve ölçeği 29.12.2014 tarih ve 2014/07 İstanbul Aydın Üniversitesi Etik Komisyon Kararı ile etik olarak uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Zafer UTLU
Enstitü Müdürü

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-20-E.12865347

14/12/2015

Konu: Anket İzni
(Nurşen DEMİRKAYA AYGÜN)

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi:a) İstanbul Aydın Üniversitesinin 17.02.2015 tarih ve 703 sayılı yazısı.
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tek. Gn Md. 07.03.2012 tarih ve 3616 sayılı 2012/13 nolu gen.
c) Milli Eğitim Araştırma ve Anket Komisyonunun 07.12.2015 tarihli tutanağı.

İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Nurşen DEMİRKAYA AYGÜN'ün "*Kız Meslek Liselerinde Yaşanan Sorunlar Hakkında Mesleki Eğitim Yönetici ve Öğretmenlerin Görüşleri*" konulu tezine dair araştırma çalışmasını ilimiz Eyüp, Gaziosmanpaşa, Fatih ve Avcılar ilçelerinde bulunan Kız Meslek Liselerde; anket uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının; söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim -öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Dr. Muammer YILDIZ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
14/12/2015

Ahmet Hamdi USTA
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:1- Genelge
2- Komisyon Tutanağı

İl Millî Eğitim Müdürlüğü
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

ÖZGEÇMİŞ

Nurşen DEMİRKAYA AYGÜN

Kişisel Bilgiler

Doğum Tarihi : 16/10/1964
Telefon : 0505 671 05 50
e-posta : nursen_aygun@hotmail.com

Eğitim

Lisans : Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Öğretmenliği Bölümü / ANKARA
Lise : Levent Kız Meslek Lisesi / İSTANBUL

İş Tecrübeleri

2010 – : Haydar Akçelik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi – Okul Müdürü
2005 – 2010 : Rüştü Akın Anadolu Meslek Lisesi – Okul Müdürü
1997 – 2005 : Rüştü Akın Anadolu Meslek Lisesi – Müdür Başyardımcısı
1991 – 1997 : Rüştü Akın Anadolu Meslek Lisesi – Müdür Yardımcısı
1990 – 1991 : Siyavuşpaşa Kız Meslek Lisesi – Öğretmen
1989 – 1990 : Beykoz Pratik Kız Sanat Okulu – Öğretmen
1985 – 1989 : Antalya Pratik Kız Sanat Okulu – Öğretmen